

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

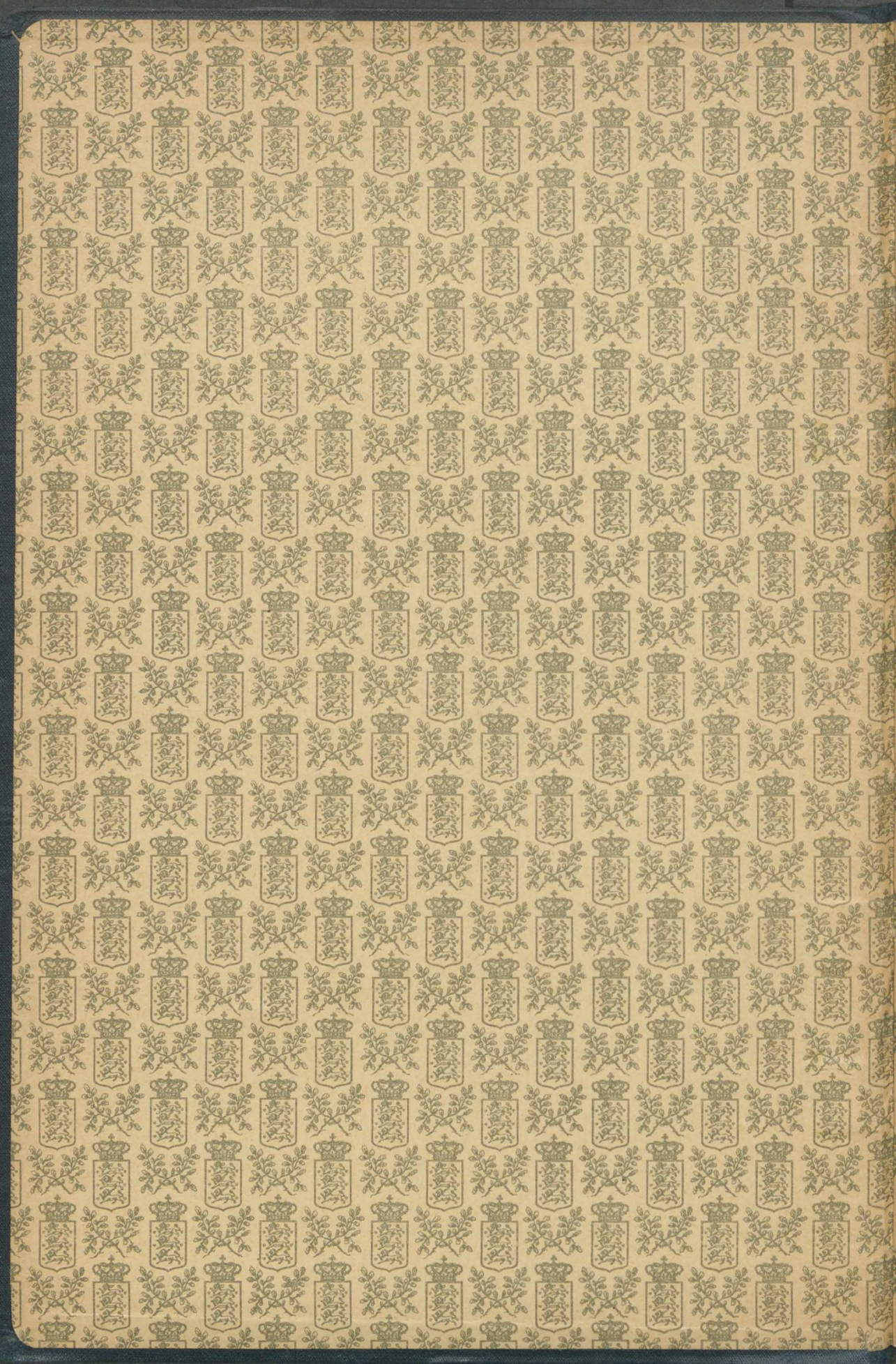
Rettigheder

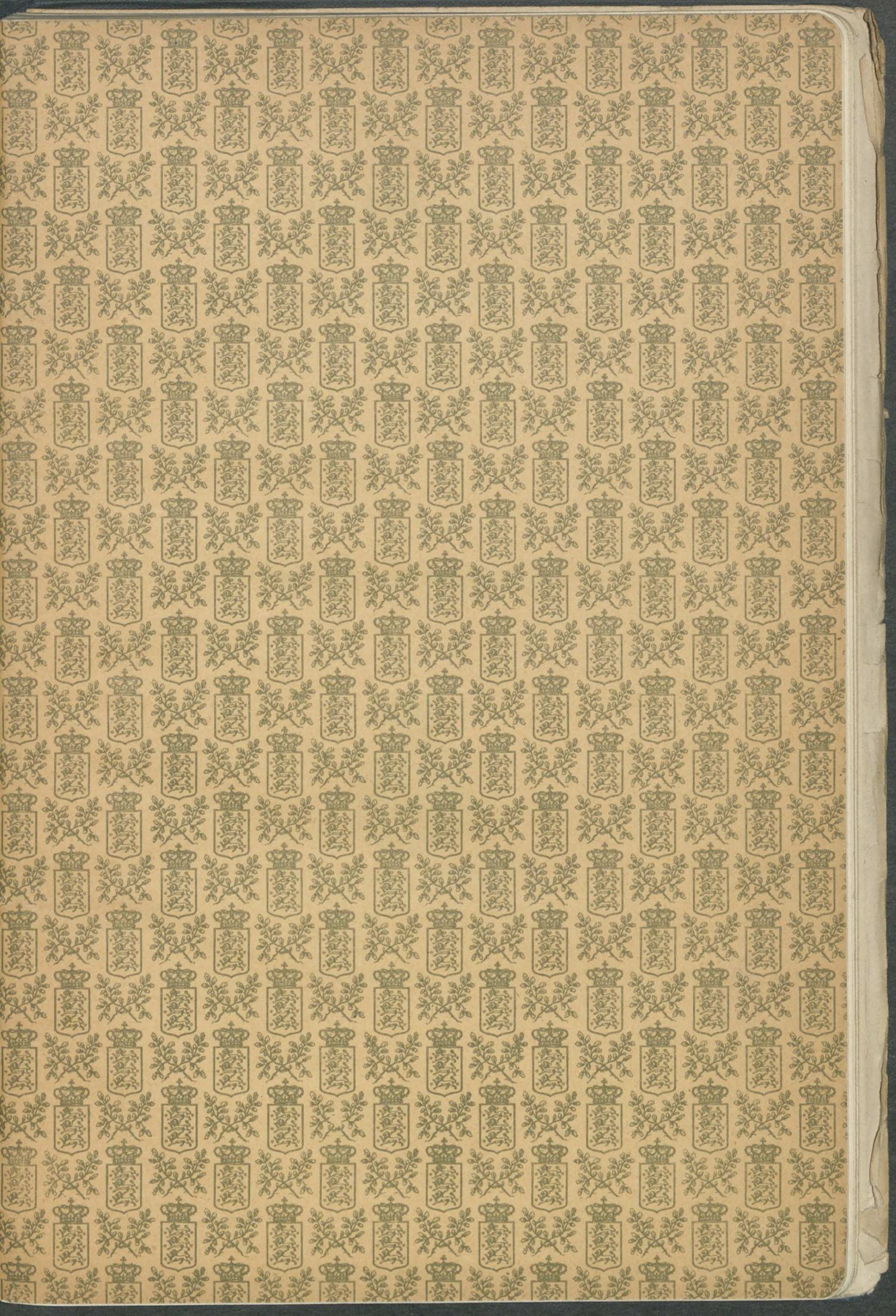
Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

DEN FÆRØSKE LODS.

1907.

S. 23rd of
Gutierrez

DEN FÆRØSKE LODS.

MED 12 STRØMKORT.

TREDIE UDGAVE.

SLUTTET DEN 15. OKTOBER 1907.

UDGIVET AF

DET KONGELIGE SØKORT-ARKIV.

TEKNISK BIBLIOTEK
Danmarks tekniske Højskole

PRIS: Kr. 1,00.

KØBENHAVN.

TRYKT I J. H. SCHULTZ' UNIVERSITETSBOGTRYKKERI.

1907.

627.9 Fær - 92

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

PHYSICAL SCIENCES

CHICAGO, ILL.

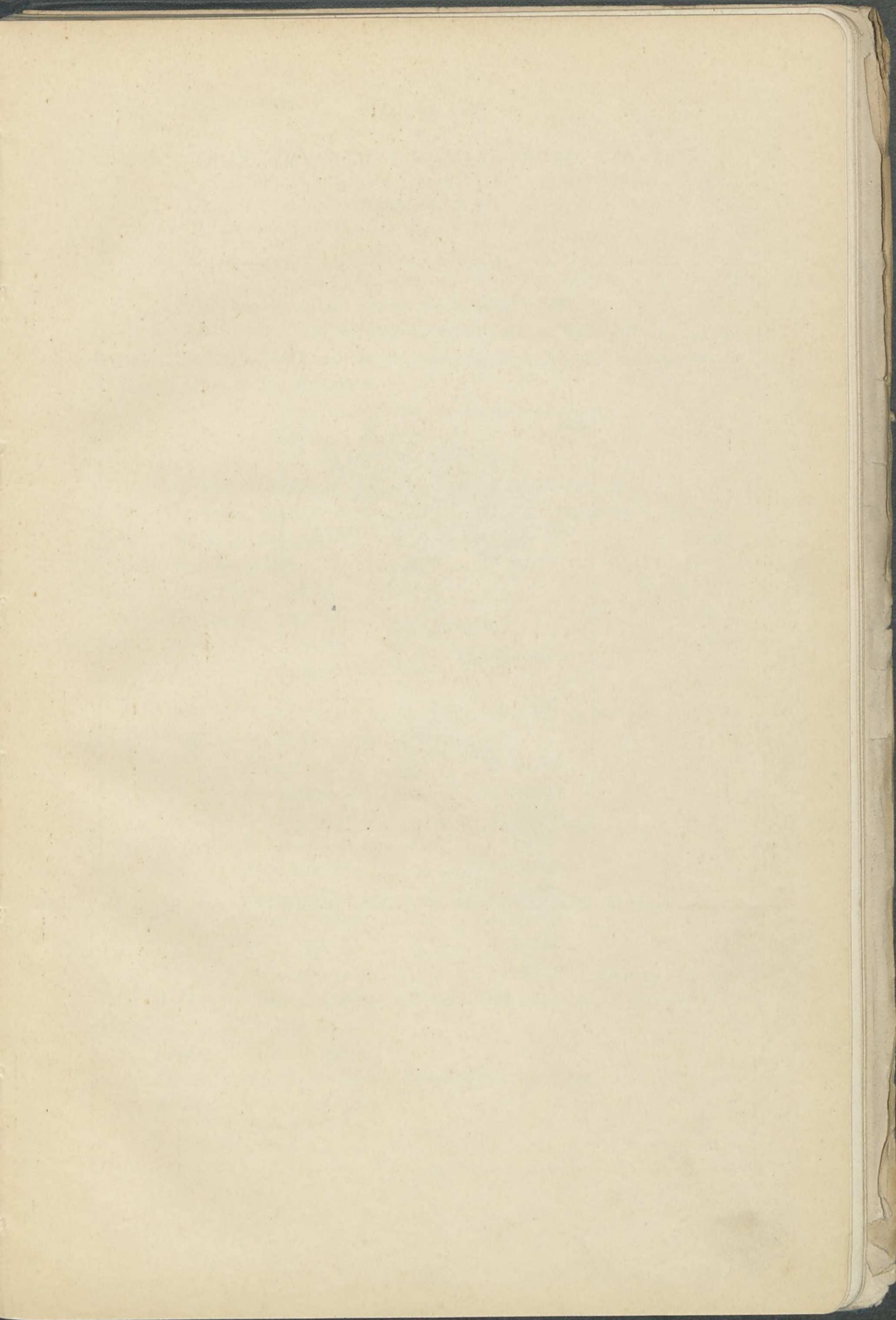
1900

LIBRARY

OF THE

INDHOLDS-FORTEGNELSE.

	Side.
Oversigt over Kort over <i>Færøerne</i>	V
Bemærkninger vedrørende Kort, Farvandsbeskrivelser m. m.	1
Love og Bestemmelser angaaende Skibsfart og Fiskeri m. m. paa <i>Færøerne</i>	7
Stednavne	10
<i>Færøerne</i>	11
Indledning 11. — Telegraf-Kabel 12. — Lodser 12. — Misvisning 12. — Strøm 12. — Omtrentlig Højvandsklokkeslæt i <i>Syderø-Fjord</i> 15. — Strømsø 17. — Klima 17. — Dybdeforholdene omkring <i>Færøerne</i> 23. — Anduvning og Besejling 25.	
<i>Munken</i>	28
<i>Syderø</i>	28
<i>Vaag-Fjord</i> 28. — <i>Hove-Bugt</i> 30. — <i>Trangisvaag</i> 30. — <i>Kvalbø-Fjord</i> 33. — <i>Kvalvig</i> 33. — <i>Syderø V.-Side</i> 34. — <i>Syderø-Fjord</i> 34.	
<i>Lille-Dimon, Store-Dimon og Skuø</i>	35
<i>Lille-Dimon</i> 35. — <i>Store-Dimon</i> 35. — <i>Dimon-Fjord</i> 35. — <i>Skuø</i> 35. — <i>Skuø-Fjord</i> 35.	
<i>Sandø</i>	36
<i>Sands-Vaag</i> 36. — <i>Husevig</i> og <i>Skaalevig</i> 37. — <i>Skaalhoved</i> 37. — <i>Troldhoved</i> 37.	
<i>Hestø</i> og <i>Kolter</i>	37
<i>Skopen-Fjord</i> 37. — <i>Kolter-Sund</i> 38. — <i>Hestø-Fjord</i> 38.	
<i>Vaagø</i> og <i>Myggenæs</i>	39
S.-Kysten af <i>Vaagø</i> 39. — <i>Vaagø-Fjord</i> 40. — N.-Kysten af <i>Vaagø</i> 40. — <i>Myggenæs-Fjord</i> 40. — <i>Myggenæs</i> 43.	
<i>Strømo</i> og <i>Nolso</i>	43
<i>Nolso-Fjord</i> 43. — <i>Thorshavn</i> 45. — <i>Fleserne</i> 47. — <i>Kalbak-Fjord</i> 47. — <i>Kollefjord</i> 47. — <i>Sundene</i> 48. — <i>Sakshavn</i> 50. — <i>Vestmannasund</i> 50. — <i>Hestø-Fjord</i> 52.	
<i>Østerø</i>	53
<i>Skaale-Fjord</i> 53. — <i>Østerø Ø.-Kyst</i> 54. — <i>Kalsø-Fjord</i> 56. — <i>Djupene</i> og <i>Lervig-Fjord</i> 56. — <i>Østerø-N.-Kyst</i> 57.	
<i>Kalsø, Kunø og Bordø</i>	58
<i>Kalsø-Fjord</i> og <i>Harald-Sund</i> 58. — <i>Bordø Ø.-Kyst</i> 61. — <i>Svinø-Fjord</i> 61. — <i>Kvannesund</i> 61.	
<i>Svinø, Viderø og Fuglø</i>	62
<i>Svinø-Fjord</i> 62. — <i>Fuglø-Fjord</i> 63.	
Alfabetisk Register	64
12 Strømkort.	

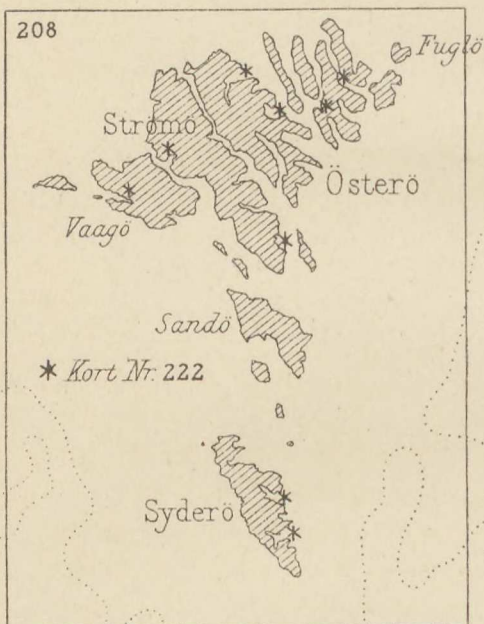

OVERSIGT
OVER
DE AF SÖKORT-ARKIVET UDGIVNE KORT
OVER
FÆRÖERNE

179

209

208

55

FÆRÖ-BANKE

„Den Færøske Lods“ udkom første Gang i 1891.

I Aarene 1894—1899 foretog Generalstaben en Triangulation og Opmaaling af Øerne, hvorved man fik et fortrinligt Grundlag for Søopmaalingen, der foretoges i Aarene 1899—1903.

Søkort-Arkivets Kort, der angaar denne Beskrivelse, er:

Nr. 179.	<i>Nordsøen</i> , nordlige Blad	Maalestok	1 : 1,200,000
- 55.	<i>Island og Færøerne</i>	—	1 : 1,150,000
- 166.	<i>Thorshavn Red</i>	—	1 : 5,000
- 188.	<i>Vaag-Fjord (Syderø)</i>	—	1 : 25,000
- 201.	<i>Trangisvaag (Syderø)</i>	—	1 : 12,500
- 208.	<i>Færøerne (i 2 Blade)</i>	—	1 : 100,000
- 209.	<i>Færøerne med omgivende Flak</i>	—	1 : 300,000

I 1908 vil der i Stedet for Kort Nr. 166, 188 og 201 udkomme eet Kort, Nr. 222, der indeholder følgende Planer:

<i>Vaag-Fjord</i>	1 : 20,000
<i>Trangisvaag</i>	1 : 20,000
<i>Sørvaag-Fjord</i>	1 : 20,000
<i>Thorshavn</i>	1 : 5,000
<i>Vestmanhavn</i>	1 : 20,000
<i>Fuglefjord</i>	1 : 10,000
<i>Funding-Fjord</i>	1 : 40,000
<i>Klaks-Red</i>	1 : 20,000
<i>Kvannesund</i>	1 : 10,000

Dybder er angivet i Meter ved Springtids Lavvande, naar ikke andet er anført.

Højder er angivet i Meter.

Afstande er angivet i Sømil, Kabellængder og Meter.

Retningerne er retvisende.

VI

De anvendte Maal er:

- 1 Sømil (Sm) = 1852 Meter.
 1 Kabellængde (Kbl) = $\frac{1}{10}$ Sømil = 185 Meter.
 1 Meter = 3,1862 danske Fod = 1,5931 Alen = 0,5310 Favne.

Meter til Favne		Meter til Fod	
Meter	Favne	Meter	Fod
1	0,5	1	3,2
2	1,1	2	6,4
3	1,6	3	9,6
4	2,1	4	12,7
5	2,7	5	15,9
6	3,2	6	19,1
7	3,7	7	22,3
8	4,2	8	25,5
9	4,8	9	28,7
10	5,3	10	31,9

Forkortelser:

N.	betyder	Nord,
S.	—	Syd,
V.	—	Vest,
Ø.	—	Øst,
m	—	Meter,
mm	—	Millimeter,
Kbl	—	Kabellængde,
Sm	—	Sømil,
N.-Br.	—	Nord-Bredde,
V.-Lgd.	—	Vest-Længde.

Bemærkninger vedrørende Kort, Farvandsbeskrivelser m. m.

Som Grundlag for al sikker Navigering i Nærheden af Land tjener Søkort, Farvandsbeskrivelser og Fyrlisters.

De fleste Nationer udgiver Kataloger over saadanne Publikationer. Disse indeholder Oplysninger om de til de forskellige Farvande hørende Søkort og disses Maalestok, om Bøger o. l., der tjener til Vejledning for en Skibsfører, samt om Prisen paa de forskellige Publikationer.

I „Efterretninger for Søfarende“ og „Tidsskrift for Søvæsen“ findes Fortegnelser over alle ny udgivne Kort, nye Udgaver af Kort, annullerede Kort, Farvandsbeskrivelser m. m.

Ethvert Skib bør være forsynet med Søkort, Farvandsbeskrivelser og Fyrlisters vedrørende de Farvande, Skibet skal befare. Det er en Skibsførers Pligt at anskaffe de nyeste Udgaver af disse. Naar Søkort annulleres og erstattes af andre, eller naar nye Udgaver udkommer, fordi Kortene forsynes med Rettelser, som ikke kan udføres med Haanden i ældre Kort, bør derfor de nye Kort anskaffes, da den ringe Udgift herved ofte kan forebygge Ulykker og Tab samt spare Tid.

„Efterretninger for Søfarende“ (Notice to mariners, Nachrichten für Seefahrer o. s. v.), udgives i alle Lande. De indeholder Oplysninger om Oprettelse og Forandring af Fyr og Taagesignal-Stationer, Sømærker og Baaker og om andre til Søfartens Fremme trufne Foranstaltninger, om nyopdagede Grunde og Skær, samt om Vrag, der antages farlige for Skibsfarten, om Rednings- og Signal-Stationer og andre Sager, der har Betydning for Søfarende. **Bemærkning om disse Oplysninger bør tilføres Kort, Fyrlisters og Farvandsbeskrivelser**, saa at disse Hjælpemidler til Stadighed er holdt til Dato. Ved de Meddelelser, der angaar de fra Søkort-Arkivet udgivne Kort og Bøger, er anført Numrene paa Kortene og Siderne i Bøgerne og for Fyrs Vedkommende det Løbe-Nummer i Fyrlisten, hvor Rettelserne skal tilføres.

I nogle Lande udkommer disse „Efterretninger“ efterhaanden som der er Anledning dertil, i andre ugenlig eller maanedlig. I *Danmark* udkommer de hver Onsdag og indeholder Oplysninger, der omfatter *Europa, Nord-Amerikas Ø.-Kyst, Syd-Amerika, Afrika* samt *Asiens S.- og Ø.-Kyst*.

Søkort. De større Nationer udgiver Kort over alle Farvande, de mindre Nationer som Regel kun over deres egne og nærmest omgivende Farvande.

Alle Kort, der sælges fra Søkort-Arkivet i *København*, er ført til Dato. Aarstallet for Kortets Udgivelse eller for en ny Udgave af dette er anført under Kortets Midte. Den Maaned, til hvilken de sidste Rettelser er udført i Kobberpladen, er anført forneden til venstre i Kortet. Kortene er stemplet med den Dato, de sælges, og de er rettet til denne, saaledes at enhver væsentlig Forandring, der har været bekendtgjort i „Efterretninger for Søfarende“ og er traadt i Kraft, er tilført Kortene.

Farvandsbeskrivelser. De større Nationer udgiver Farvandsbeskrivelser over alle Farvande, medens de mindre Nationer kun udgiver Beskrivelser over deres egne eller nærmeste Farvande. Farvandsbeskrivelser er ikke som Kort rettet til den Dato, de sælges, men foran i Bogen er anført den Dato, de er sluttet. Saa godt som alle Nationer udgiver efterhaanden Tillæg til Farvandsbeskrivelserne, og om de i disse indeholdte Oplysninger bør der gøres Bemærkning paa de respektive Sider i Farvandsbeskrivelserne.

Til de *danske* Farvandsbeskrivelser udkommer ved Begyndelsen af hvert Aar et Tillæg, der foruden Oplysningerne fra det sidste Aar indeholder de tidligere Tillæg. De udleveres gratis af den Forhandler, af hvem Bogen er købt.

Fyrlist. Disse indeholder udførlige Oplysninger om Fyr og Taagesignal-Stationer. De større Nationer udgiver Fortegnelse over Fyr i alle Farvande, de mindre Nationer kun over Fyrene i egne Farvande. Fyrlisterne udgives som Regel ved hvert Aars Begyndelse, og enkelte Nationer udgiver af og til i Aarets Løb Tillæg til disse.

Den *danske* Fyrliste, „Fortegnelse over Fyr og Taagesignal-Stationer“, indeholder Oplysninger om Fyrene i *Danmark*, paa *Færøerne* og *Island*, samt paa de *dansk-vestindiske* Øer. Som Regel udgives den kun hvert andet Aar, og i det Aar, den ikke udkommer, udgives et Tillæg, som udleveres gratis. For altid at kunne holde Fyrfortegnelsen til Dato, findes forrest i Bogen Rubrikker, der bør udfyldes med det Løbe-Nummer i „Efterretninger for Søfarende“, hvor Rettelse eller Tilføjelse er nævnt, og med det paagældende Fyrs Nummer i Fyrfortegnelsen.

Er der Uoverensstemmelser mellem Kort, Farvandsbeskrivelser og Fyrlist, maa man, da Rettelser stadig tilføres Kortene, anse deres Angivelser for rigtige, med mindre Farvandsbeskrivelserne og Fyrlisterne er af yngre Dato end den, hvortil Kortene ved Modtagelsen er rettet.

Søkortenes Paalidelighed afhænger først og fremmest af Opmaalingen. Jo ældre Opmaalingen, der danner Grundlaget for Kortet, er, desto mindre paalideligt er Kortet, dels er nemlig Hjælpemidlerne til Opmaaling i Tidens Løb blevet mere fuldkomne, og dels er Havbunden mange Steder underkastet Forandringer. Jo tættere Lodskudslinierne ligger ved hinanden, desto paalideligere kan Dybdeforholdene angives i Kortet. Dog maa man erindre, at selv

den omhyggeligste Opmaaling ikke udelukker, at **der kan findes Sten og Puller med mindre Dybder** mellem de gennemloddede Linier. Man skal derfor saavidt mulig, undgaa at gaa over Grunde og Flak med lægt Vand, selv om der efter Kortet er større Dybde end Skibets Dybgaaende.

I *danske* Kort er der for bedre Oversigts Skyld kun anført en større eller mindre Del af de ved Opmaalingen tagne Lodskud.

Er Lodskuddene spredte og ujævnt fordelte, er det Tegn paa, at Opmaalingen er udført mindre detailleret.

Steder, der er fuldstændig blottede for Lodskud, maa betragtes som ikke værende undersøgt; er de omgivende Dybder store og jævne, kan man dog formode at træffe dybt Vand paa disse Steder, men er de omgivende Dybder smaa, eller det i øvrigt fremgaar af Kortet, at der i de paagældende Farvande findes Rev, Banker eller Skær, bør man undgaa disse Steder eller kun besejle dem med største Forsigtighed.

Man bør absolut undgaa Steder, hvor der findes isolerede Lodskud, der er lægere end de nærmest omgivende Dybder, særlig hvis de er betegnet ved stiplede eller punkterede Linier eller paa anden Maade.

Hvor der i Nærheden af Land, særlig ved fremspringende Klippepynter, kun findes enkelte Lodskud, bør man ikke lade sig forlede til at tro, at der ikke findes lægere Vand end det, Lodskuddene angiver; thi saadanne Steder har ikke været nøje undersøgt. Man bør holde sig i rigelig Afstand fra saadanne Kyster, og navnlig bør man ikke runde for tæt om Pynter, men vel erindre, at **enhver Kyst maa betragtes som uren, naar det ikke fremgaar af Kort og Beskrivelser, at den er ren.**

Jo mere besejlet et Farvand, en Havn eller Ankerplads er, desto paa-lideligere er Kortet, i det mindste i det afmærkede Farvand, da Puller, Sten eller andre Hindringer, der ikke er fundet ved Opmaalingen, kan antages senere at være fundet ved Skibsfarten og derefter straks tilført Kortene.

Dybdekurver. I de fleste Søkort er trukket Dybdekurver, der tjener til at lette Oversigten ved Navigeringen. Man bør, naar man gør Land i mindre sigtbart Vejr, **i Tide benytte Loddet og holde det gaaende**, da man derved som oftest kan faa god Underretning, om hvor langt man er fra Land. Særlig vejledende er ofte 10 og 20 Meter-Kurverne (5 og 10 Favne-Kurverne), men det afhænger selvfølgelig for øvrigt af de lokale Forhold og af Skibets Dybgaaende, hvilke Dybdekurver man særlig skal have sin Opmærksomhed henvendt paa, og det ses let, hvilke man bør vælge.

Er der ingen Dybdekurver trukket i Kortene, er det som Regel et Bevis for, at Lodskuddene ikke er talrige nok til, at man med Sikkerhed kan trække Kurverne, eller at Havbunden er for ujævn hertil.

Er der trukket **Sejllinier i Kortene**, betyder det, at Dybderne i disse

Linier er særligt undersøgt og at disse Linier i Almindelighed benyttes ved Besejling. Man bør derfor følge dem.

Brug altid Søkort i den største Maalestok. Da Kort i stor Maalestok giver bedre Oplysninger end Kort i mindre Maalestok, og da de fleste Nationer desuden foretager Rettelser mere indgaaende i Pladerne til disse end i Pladerne til Kort i mindre Maalestok, bør de første altid benyttes. En lille Fejl ved Af-sætning af Skibets Plads er af langt større Betydning i et Kort i lille Maalestok end i et Kort i stor Maalestok; Fejlen staar i omvendt Forhold til Kortenes Maalestok. Ved Navigering i snævre Farvande og paa Ankerpladser faar dette især Betydning.

Søkortenes Fortrækning. Under Trykningen fugtes Kortet, og ved den derpaa følgende Tørring trækker Kortet sig noget sammen. Denne Fortrækning er ikke altid ens, ligesom den heller ikke er ens paalangs og paatværs af Kortet. Fortrækningen er som Regel uden praktisk Betydning ved Navigeringen, men kan dog give Anledning til at flere samtidige Pladsbestemmelser ved Vinkel-maaling eller Pejlinger til forskellige Punkter ikke falder nøjagtig sammen. Under Brugen af et Kort, fortrækker det sig ogsaa, navnlig naar det er udsat for Fugtighed; derfor bør man ikke navigere i altfor medtagne Kort. Det maa bestemt fraraades, at kante og opklæbe Kort.

Man kan ofte selv overbevise sig om et Korts Fortrækning, da mange Nationer angiver Maalene, som Kortets Inderramme har paa Kobberpladen, i et af dets Hjørner. Ved at eftermaale denne i det trykte Kort og sammenligne Maalene med de anførte faar man Fortrækningens Størrelse.

Man bør altid før Brugen gennemlæse alle Bemærkningerne paa Kortet.

Dybdeangivelserne i et Kort svarer enten til Middelvandstand, til Middelvandstand ved Lavvande, til Middelvandstand ved Springtids Lavvande eller til laveste Vandstand ved Springtids Lavvande. Dette er til Dels afhængig af Forskellen paa Tidevandets Højde. Som Regel er det anført paa Kortene, til hvilken Vandstand Dybderne svarer. I alle *danske* Søkort over Farvandene inden for *Skagen* er Dybderne angivet til Middelvandstand.

Fyr. Er der i Kortene trukket Cirkler omkring Fyrene, maa Cirklen ikke antages for Grænselinien for Fyrets Synsvidde; den tjener kun til at angive i hvilken Retning Fyret lyser. Har Fyret Lysvinkler med forskellig Karakter, er dette angivet ved Cirklen.

Fyrenes Synsvidde er som Regel anført i Kortene, men det maa erindres, at Synsviddens er afhængig af Iagttagernes Øjehøjde, og man kan saaledes ofte, ved at gaa tilvejs, se et Fyr, som ikke er synligt fra Dækket. I Fyristerne er anført den Øjehøjde, hvortil den angivne Synsvidde svarer. Da denne er beregnet til den almindelig antagne Middel-Refraktion, kan Fyret til Tider ses baade længere og kortere end den anførte Synsvidde.

Fyrets Lysevne har ogsaa Indflydelse paa den Afstand, hvori Fyret kan ses. Et kraftigt Fyr slaar saaledes bedre igennem i mindre sigtbart Vejr end et svagt Fyr. Ligeledes kan Skinnet fra et kraftigt Fyr ofte ses langt ud over dets Synsvidde. *Hanstholm* elektriske Fyr er saaledes set i en Afstand af 45 Sm, skønt dets Synsvidde, for 5 m Øjehøjde, kun er 21,5 Sm og dets Lysevne kun 33 Sm. Man bør derfor gennem Fyristerne søge Oplysninger om Fyrenes Lysevne for at kunne drage den fulde Nytte af dem.

Ønsker man Synsvidden til en anden Øjehøjde, end den, hvortil Fyrlistens Angivelser svarer, findes i Fyrlisten en Tabel, hvori man ved at gaa ind med Øjehøjden og Fyrets Højde finder den hertil svarende Synsvidde, dog kan Fyret kun undtagelsesvis ses længere end det Antal Sømil, som angives ved Fyrets Lysevne.

I Farvande, hvor der er stor Forskel paa Højvande og Lavvande, har dette ligeledes Indflydelse paa den Afstand, hvori Fyret kan ses, da Fyrets Højde som Regel er angivet svarende til Højvande.

En Pladsbestemmelse ved et Fyr (ikke Skinnet af dette) netop i Horisonten og en Pejling af Fyret, maa derfor kun betragtes som omtrentlig, men ikke som absolut nøjagtig.

Fyrskibe. Fyrskibenes Plads i Søkortene er i Midten af Skibets Vandlinie. Man bør ikke gaa for tæt til Fyrskibe, da der ofte løber stærk og uregelmæssig Strøm i Nærheden af de Rev og Grunde, hvorved de ligger; der kan derfor let opstaa Fare for Paasejling. Kommer man desuagtet i umiddelbar Nærhed af et Fyrskib, bør man gaa agten om det.

Lystønder og Fyr, ved hvilke der ikke er Fyrpassere, kan være udsat for utidig Slukning, eller, hvis de ikke viser fast Lys, for at Fyrapparatet kommer i Uorden. For at give et Begreb om, hvor ofte Slukning indtræffer, skal det anføres, at alle *danske* Lystønder og Fyr af denne Art gennemsnitlig slukkes 1 Gang hvert 2½ Aar.

Flydende Sømærker kan drive fra deres Plads, især naar de staar paa udsatte Steder. Man bør derfor ved Navigering ikke stole paa, at de ligger paa rette Plads. Skønt man som Regel bør vælge saa nærliggende Punkter som mulig til Pladsbestemmelse ved Vinkelmaaling og Pejling, fordi eventuelle Fejl vokser med Afstanden til Punkterne, bør man dog ikke dertil benytte flydende Sømærker, men faste Punkter i Land.

Taagesignaler. Man kan intet angive om den Afstand, hvori Taagesignaler kan høres, da de atmosfæriske Forhold har stor og uberegnelig Indflydelse paa Hørevidden. For større Apparater kan denne det ene Øjeblik være over 10 Sm, det næste yderst ringe. Undertiden høres Signalerne bedre paa større end paa mindre Afstande. Man bør derfor aldrig stole paa, at man vil kunne høre et Taagesignal i rette Tid. Desuden kræves der ofte nogen

Tid, før Signalapparatet ved indtrædende Taage kan sættes i Virksomhed. Ofte nærmer Taagen sig langsomt til Land og observeres ikke ved Taagesignal-Stationen, før den er lige derved, hvorimod et Skib kan have sejlet længe i Taagen, medens det nærmede sig Landet. Det kan derfor hænde, at et Skib kommer tæt til Kysten, inden Taagesignalapparatet er traadt i Virksomhed.

Naar Lyden skal gaa mod Vinden, faar den ofte en Retning opefter; man kan som Følge heraf undertiden tilvejs høre Taagesignaler, som ikke høres fra Dækket.

Man bør, naar man nærmer sig Land i Taage, altid bruge Loddet, da det er den bedste Vejleder. Med stoppet Maskine kan man bedre høre et Taagesignal end under Gang.

Det bør ogsaa erindres, at Taage kan være skarpt begrænset, hvorfor man ogsaa maa holde Udkig agterefter og til Siderne. Muligvis kan man se enten over Taagen eller under den. Taagen kan endog være saa skarpt begrænset, at man kan se det underste af et Sømærke, medens det øverste er skjult af Taagen; et Sømærke med to Koste kan saaledes vise sig, som om det kun havde een Kost. Man bør derfor i Taage altid navigere med største Forsigtighed.

Tidevandstrøm. Ved Sejlads i Farvande, hvor der er stor Tidevandsforskel, maa man have sin Opmærksomhed henvendt herpaa og erindre, at Lodskuddene i Kortene som Regel svarer til Springtids Lavvande. Hvis man derfor lodder ved Højvande, kan man have flere Meters Forskel, men ved Hjælp af Farvandsbeskrivelser og „Tide tables“ eller nautiske Aarbøger kan man altid under normale Forhold finde en omtrentlig Rettelse.

Man maa ogsaa erindre, at Strømmen ofte sætter stærkt ind i Fjorde og Bugter, selv om Hovedstrømmens Retning er langs Landet.

Hverken i aabent Farvand eller i aabne Løb falder Strømskifte som Regel sammen med Højvande og Lavvande ved Kysten; under normale Forhold løber Floden fra 3 Timer før Højvande til 3 Timer efter Højvande, og Ebben fra 3 Timer før Lavvande til 3 Timer efter Lavvande, saaledes at Strømmen er stærkest, naar det er Højvande og Lavvande ved Kysten.

I lukkede Farvande løber Floden derimod fra Lavvande til Højvande og Ebben fra Højvande til Lavvande; men der finder talrige Afvigelser Sted, som enten kan skyldes lokale Forhold eller Vejrforhold paa Steder, der ofte er langt bortliggende.

Strømpile, der er anbragt i Kortene, viser kun Strømmens almindelige Retning, og maa ikke ubetinget antages at vise den Retning, Strømmen kan have.

Misvisning. Denne er altid anført i Kortene, enten ved, at der er trukket Isogoner, eller ved at der paa forskellige Steder i Kortene er anbragt misvisende Kompasroser. Er Kortet over et saa lille Areal, at den samme Misvisning er gældende over det hele, er Misvisningens Størrelse undertiden kun

anført i en Note. Den i Kortene angivne Misvisning svarer imidlertid til et bestemt Aar. Da Misvisningen er underkastet en aarlig Forandring, der er forskellig paa forskellige Steder af Jorden, maa man tage Hensyn hertil. Den aarlige Forandring er f. Eks. i *danske* Farvande 4 à 5 Minutter, medens den ved *Island* er 8 à 10 Minutter. I Søkortene er altid anført for hvilket Aar den angivne Misvisning gælder, samt hvor stor den aarlige Forandring er.

Magnetiske Forstyrrelser. Mange Steder bliver et Skibs Kompas pludselig Genstand for abnorm Paavirkning, og Kompasnaalen kan gøre et større eller mindre Udslag. Dette skyldes Paavirkninger fra Havbunden. I Reglen strækker disse magnetiske Forstyrrelser sig kun over et lille Areal, med mindre der findes mange Centrer for magnetiske Forstyrrelser tæt ved hverandre. Søkort eller Farvandsbeskrivelser indeholder Oplysninger om de Steder, hvor man ved, at saadanne magnetiske Forstyrrelser finder Sted.

Love og Bestemmelser angaaende Skibsfart og Fiskeri m. m. paa *Færoerne*.

Love af 21de Marts 1855, og 8de Januar 1872. I øvrigt henvises til Lov af 30te Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa *Færoerne*, Fiskerilov for *Færoerne* af 14de April 1893, Lov om Hvalfangst under *Færoerne* af 30te Marts 1895 samt Bekendtgørelse angaaende forskellige Bestemmelser vedrørende Karantænevæsen paa *Færoerne* af 25de Februar 1897.

Ethvert til *Færoerne* kommende Skib, som ønsker Forbindelse med Land, skal være forsynet med behørigt Sundhedspas, bekræftet af den *danske* Konsul eller af Øvrigheden paa det Sted, hvorfra Skibet kommer. Har Skibet ikke Sundhedspas, eller hvis det har eller paa Rejsen har haft Syge eller Døde om Bord, eller naar det efter Lægeundersøgelse kræves, er den stedlige Øvrighed berettiget til at træffe nærmere Foranstaltning.

Alle til *Færoerne* ankommende Skibe skal, førend de besejler andre Havne paa Øerne, anløbe en Klareringshavn. Disse er: *Trangisvaag* og *Vaag* paa *Syderø*, *Sand* paa *Sandø*, *Midvaag* paa *Vaagø*, *Thorshavn* og *Vestmanhavn* paa *Strømø*, *Kongshavn* og *Fuglefjord* paa *Østerø* og *Klaksvig* (*Vaag*) paa *Bordø*.

Læger findes kun i *Trangisvaag*, *Thorshavn*, *Vestmanhavn* og *Klaksvig*.

Anløbes en af de fem Havne, hvor ingen Læge findes, tilstedes i saadanne Tilfælde, hvor Lægeundersøgelse kræves, ingen Forbindelse med Land, før Lægeundersøgelse paa Skibets Foranstaltning og Bekostning har fundet Sted.

Skibe, der ankommer fra et Sted, hvor der i Følge udstedt Bekendtgørelse antages at herske epidemiske Sygdomme, eller som har saadan Sygdom om Bord, skal hejse Karantæneflag eller et hvidt Flag paa Stortoppen.

Ingen Person (Passagerer og Besætning) maa ilandsættes fra Skibet, før Lægen eller Øvrigheden har givet Tilladelse dertil.

Alle Udgifter ved Lægeundersøgelse og øvrige i den Anledning forarsagede Foranstaltninger afholdes af Skibet.

Skibets Fører skal, forinden Skibet har noget andet Samkvem med Land, begive sig i Land for at forevise Skibets Papirer for Øvrigheden. Landgangen skal saavidt mulig ske, hvor Karantæneflaget er hejst. Øvrigheden meddeler et Sundhedsbevis, som berettiger til Samkvem med Land. Anløbes en anden Havn, skal dette Sundhedsbevis og Skibets Papirer forevises af Føreren og paategnes af Øvrigheden, før andet Samkvem med Land er tilladt.

Tvinges et Skib til at anløbe en anden end en af de nævnte Klareingshavne, har Føreren at rette sig efter de Forholdsregler, Øvrigheden paabyder, og navnlig saasnart det er muligt begive sig til en Klareringshavn.

Lov om Fremmedes Fiskeri under *Færøerne* af 23de April 1881:

§ 1. Drive fremmede Nationers Fiskere noget som helst Fiskeri under *Færøerne* inden for den Grænse, hvor dette er forbeholdt *danske* Undersaatter, straffes de med Bøder fra 20 til 400 Kr.

§ 2. Samme Straf rammer fremmede Fiskere, der bringe deres Fangst i Land for der at tilvirke samme. Tilføjes der herved nogen Skade, bliver denne derhos at erstatte efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger.

§ 3. Hver Gang et fremmed Fiskerskib søger Havn paa *Færøerne* for at have Forbindelse med Land, har Skibsføreren snarest mulig efter sin Ankomst, og forinden han tilsteder Skibets Besætning noget Samkvem med Indvaanerne, at melde sig hos vedkommende Politiovrighed eller Karantænebetjent, der har at undersøge Skibets Papirer og dets Sundhedsforhold, og i det Hele at føre Tilsyn med, at den *færøske* Handelslov ikke overtrædes. — Er Skibet indkommet for at søge Lægehjælp mod en blandt Besætningen udbrudt Sygdom, eller der iøvrigt findes noget mistænkeligt med Hensyn til Skibets Sundhedstilstand, bliver der at forholde efter den gældende Karantænelovgivning. — For Eftersyn af Skibets Papirer erlægges til vedkommende Politiovrighed eller Karantænebetjent 5 Øre pr. Ton af Skibets Drægtighed, hvorefter Skibets Folkeliste meddeles Paategning om, at Eftersynet har fundet Sted, og at det befalede Gebyr herfor er erlagt. — Naar et fremmed Fiskerskib søger Havn paa Grund af haardt Vejr, uden at nogen af Besætningen gaar i Land eller har nogen Forbindelse med Indbyggerne, skal det ikke være nødvendigt at forevise Skibspapirerne, om Skibet end ligger til Ankers, indtil det uden Fare kan gaa ud igen. — Overtrædelser af Bestemmelserne i denne Paragraf straffes med Bøder fra 10 til 200 Kr.

§ 4. Sager i Anledning af de i denne Lov omhandlede Forseelser be-

handles som offentlige Politisager. For de foreskrevne Bøder, der tilfalde *Færø* Amts Fattigkasse, hefter saavel Skib som Ladning, og af den sidste kan ved Auktion sælges saa meget som behøves til Udredelse og Dækning af Omkostningerne.

Ifølge Lov af 30te Marts 1892 § 14 sammenholdt med § 5 i Lov af 21de Marts 1855 skal „ethvert Skib, som ankommer til *Færøerne* for der at udlosse eller indlade Varer“, „hvad enten Skibet tilhører Indlændinge eller Udlændinge, og uden Hensyn til, om det er ladet eller gaar i Ballast, eller til Ladningens Indhold“, betale som Gebyr for Eftersyn af Skibspapirerne 5 Øre pr. Ton af Skibets Netto-Drægtighed.

For denne Afgift ere derimod fritagne:

- 1) Skibe, som alene benyttes i den *færøske* Kystfart;
- 2) indenlandske Fiskerfartøjer;
- 3) andre Skibe, som løbe ind i en af de *færøske* Havne blot for at forsyne sig med Provisioner eller andre til Skibets Brug nødvendige Genstande og i øvrigt ej befatte sig med Udlosning eller Indladning af Varer;
- 4) Skibe, som „i Havaritilfælde losse noget af Ladningen, for saa vidt der intet af denne forhandles eller efterlades, men indtage den igen og afgaa med den alene uden anden Fragt“;
- 5) indenlandske Skibe, som kun losse Raafisk eller indlaste Salt.

Afgiften betales kun i den **første** *færøske* Klareringshavn, hvortil Skibet ankommer andensteds fra.

Lov for *Færøerne* indeholdende Forbud mod Fiskeri med Bundslæbevaad af 14de Januar 1899 med Ændring af 8de Juli 1902.

§ 1. Det er forbudt paa Søterritoriet ved *Færøerne* at udøve Fiskeri med Bundslæbevaad (Trawl).

§ 2. Overtrædelse af § 1 straffes med Bøder fra 1,000 Kr. til 4,000 Kr., som tilfalde Statskassen, hvorhos samtlige Fangstredskaber, derunder indbefattet Slæbetrosser, og den ombordværende Fangst skulle være forbrudte til Fordel for Statskassen; de forbrudte Fangstredskaber ville være at gøre ubrugelige til Fiskeri med Bundslæbevaad. Skibet kan beslaglægges og efter foregaaende Udlæg sælges til Dækning af Bøder og Omkostninger.

§ 3. Fiskefartøjer med Bundslæbevaad skulle, naar og saa længe de befinde sig paa Søterritoriet, have samtlige Fangstredskaber bortstuede indenbords.*) Overtrædelse heraf straffes med Bøder til Statskassen fra 200 Kr. til 2,000 Kr.

*) Herved forstaas: 1) at Skovlene endnu staa paa deres almindelige Plads indenfor Rælingen eller ere om Læ, og 2) at Nættene ere adskilte fra Skovlene og lagte til Side indenbords (paa Dækket eller under Dækket) samt Fisken selvfølgelig udtagen.

Skib, Fangst og Fangstredskaber kunne beslaglægges og efter forudgaaende Udlæg sælges til Dækning af Bøder og Omkostninger.

§ 4. Sager angaaende Overtrædelser af nærværende Lov behandles som offentlige Politisager.

Ifølge Bekendtgørelse fra Amtmanden over *Færøerne* er det tilladt Fartøjer, der ere oplagte uden Besætning, at undlade at anvende de i Kgl. Anordning af 22de Januar 1897 ommeldte Lys- og Lydsignaler, naar de ligge indenfor de nedenfor anførte Grænselinier:

Klaksvig, Linien mellem *Djurhuus* Bro og Broen ved *Mørkenøre*;

Fuglefjord, Linien V. for andet Gærde inden for det enligt liggende S.-ligste Hus paa Fjordens Ø.-Side;

Skaalefjord, Linien fra det N.-ligste Bøgærde i *Strænder* til *Lambæjde*;

Thorshavn, den yderste Fortøjning, saaledes at ogsaa Skibe, der ligge i selve denne Fortøjning, medregnes;

Vestmanhavn, Linien mellem *Næsset* og Pynten ved Ophalerbeddingen;

Trangisvaag, Linien mellem de røde Fyr ved *Tveraa* og Fortøjningsringen ved *Drelnæs*;

Vaag-Fjord, en Linie tværs over Fjorden fra *Mortensens* Bro til *Innara Oyrar* (*Oyrarnar*) Bro, samt i

Bugten ved *Lopra*.

De **Stednavne**, for hvilke der haves *dansk* Form, er skrevet paa *Dansk*, medens de rent *færøske* Stednavne er stavet saa nær som mulig efter *dansk* Udtale.

Nedenfor findes Forklaring over nogle Ord, der til Dels har *dansk* Form, og som hyppig forekommer paa *færøsk*:

Bue — Skær under Vandet,
Bø — Hjemmemark,
Drangur — høj, spids, fritstaaende
Klippe i Havet,
Ejde — lav Landtange,
Fles — Skær over Vandet,
Gjov — Klippespalte,
Hammer — stejl Væg i Fjeldet,

Hauge — Udmark,
Høvde — Forbjerg,
Mule — Forbjerg,
Nøv — Forbjerg,
Skar — Bjergpas,
Stakkur — rund, fritstaaende
Klippe,
Tjørn — lille Indsø.

Færøerne.

Færøerne bestaar af en Gruppe af 18 større og mindre Øer samt en Del Holme og Skær. *Færøerne* ligger paa omtrent 62° N.-Br., 7° V.-Lgd. paa den undersøiske Ryg, som forbinder *Nordsø-Banken* med *Island* og adskiller *Ishavets* og *Atlantehavets* dybe Bassiner. Øerne har tilsammen en Størrelse af 1399 □ km og en Befolkning af noget over 15,000 Indbyggere. Øerne, der er af vulkansk Oprindelse og tilhører den miocæne Periode, staar stejlt ud af Havet og er skilt fra hverandre ved dybe Sunde, af hvilke mange kun er ganske smalle. Øerne bestaar særlig af *Trapporfyrr* og *Basaltmasser*, der er lejret i tykke Lag og veksler med rødlig og grøn *Tuf*, som danner tyndere, lettere forvitrende Lag. Lagene ligger ofte næsten vandret, dog hælder de gennemgaaende lidt i Ø.-lig Retning. Basalt-Gangene er ofte snorlige og gaar lodret paa Lagene. Paa *Syderø* og *Myggenæs* findes Kul, men Lagene har kun ringe Tykkelse, og Brændselsværdien er ikke stor. Paa N.- og V.-Siden af Øgruppen er Kysten i Almindelighed utilgængelig, idet Fjeldene hæver sig næsten lodret fra Havet til en Højde af 400 à 500 m. Længs hele *Syderø* V.-Side findes der saaledes kun enkelte Steder, hvor Landing kan finde Sted. Det højeste Punkt paa Øerne er *Slattaratinde* paa *Østerø* (882 m) og derefter *Villingedalsfjeld* paa *Viderø* (844 m). Tæt ud for N.- og V.-Kystens stejle Fjeldsider ligger i det aabne Hav mange isolerede Klipper, de saakaldte Drangar. Ø.-Kysten af Øerne har et andet Udseende. Kystlinien er indskaaret af mange Fjorde og Bugter, og Fjeldene er i Almindelighed ikke saa stejle; selv om der mange Steder findes utilgængelige Kyststrækninger, har disse ikke saa stor Udstrækning og er ikke saa høje som paa V.-Kysten. Ejendommelig for Fjeldene er deres terrasseformede Karakter, idet de danner Afsatser eller Hamre, den ene over den anden, ofte med store Flader imellem, der er opstaaet ved, at den blødere Tuf er forvitret og skyllet ud af Regnen eller Brændingen, hvorefter de ovenlig-

gende Masser er styrtet sammen. I de dybe og snævre Dale, der ofte aabner sig ud mod Havet, findes altid Vandløb, der ofte danner Vandfald, som styrter ned over Hamrene. Ved Kysterne er der hyppigt Huledannelser, der nogle Steder har udformet sig til store Fjeldporte. Dalene og Fjordenes Sider er ofte græsbevoksede, enkelte Steder ogsaa dækket af Lyng, men Træer og Buske findes ikke.

Indbyggerne ernærer sig ved Fiskeri, Hvalfangst og Faareavl og de i Forbindelse dermed staaende Virksomheder, samt ved Fuglefangst. Der findes ikke paa Øerne noget industrielt Anlæg, saa at Skibe, der anløber dem, ikke kan gøre Regning paa Assistance ved større Havarier og, hvad Proviant angaar, kun maa paaregne Forsyning med fersk Kød og Vand. Ophalerbeddinger for Fiskekuttere findes i *Vestmanhavn* og *Trangisvaag*. Vand fyldes lettest i *Thorshavn*, *Klaksvig* og *Trangisvaag*.

Hvad angaar de administrative Forhold er Amtmanden Overøvrighed; Landfogden, der ogsaa boer i *Thorshavn*, er Foged, Underøvrighed og Politimester. Sysselmændene, hvoraf der er een i hvert af de seks Sysler, er stedlige Politiovrigheder til Assistance for Landfogden og Sorenskriveren, som er Dommer, Auktions- og Skifteforvalter m. m. og har Bolig i *Thorshavn*.

Telegraf-Kabel fra *Shetlands-Øerne* gaar ind til *Sandegærde*, tæt S. for *Thorshavn*, og videre N. paa gennem *Kalsø-Fjord* til *Island*. *Thorshavn* staar i Forbindelse med de øvrige Telefon-Stationer paa Øerne.

Lodser. Autoriserede Lodser findes ikke, men da Færingerne næsten uden Undtagelse fra Barnsben færdes paa Søen, er de godt kendt i deres Færvande. Skibsførere, der er ukendte ved Øerne, vil altid gøre bedst i, fra en af de talrige Fiskerbaade, der træffes overalt under Øerne, at faa en Færing om Bord, da han, i alt Fald for et Sejlskib, vil kunne være til god Nytte ved sit Kendskab til Strømforholdene. I *Thorshavn* kan som Regel faas bekendt Mand til Lodsning overalt paa Øerne.

Misvisning. Misvisningen i Havet omkring Øerne er i Januar 1908 i Gennemsnit 23° V., omkring *Syderø* dog $24\frac{1}{2}^{\circ}$. Tæt ved Kysterne, hvor der er mindre end 100 m Vand, paavirkes Kompasset meget af Havbundens jernholdige Basaltmasser og er derfor ikke paalideligt. Mellem *Sandø* og *Syderø* er der saaledes fundet 28° og 31° V.-lig Misvisning. Misvisningen kan være flere Grader forskellig paa Steder, der ligger ganske tæt ved hinanden. Misvisningen aftager c. 8' aarlig.

Strøm. Strømmene omkring og mellem Øerne, forårsaget ved Ebbe og Flod, er meget stærke, hvorfor der bør skænkes dem den største Opmærksomhed. Færingerne kalder den Strøm, der fremkaldes ved Flod, for „Vestfald“, og den Strøm, der fremkaldes ved Ebbe, for „Østfald“, og mener derved, at Strømmen løber (falder) mod V. og mod Ø. Ved Betragtning af Strøm-

kortene ses, at det er Vestfald eller Østfald omtrent samtidig overalt paa *Færøerne*, saaledes at Vestfaldet hovedsagelig løber mod NV. og Østfaldet hovedsagelig mod SØ. Herfra danner dog Strømmen i *Nolsø-Fjord* den væsentligste Undtagelse, idet Vestfaldet her løber mod S. og Østfaldet mod N.

Medfølgende 12 Strømkort er aflagt saaledes, at de viser Strømmen ved *Færøerne* med en Times Mellemrum. Det første viser Strømmen, naar det er Højvande*) i *Syderø-Fjord*, det næste 1 Time efter Højvande og saa fremdeles; det 10de Kort angiver saaledes Strømmen 2 Timer før Højvande i *Syderø-Fjord*. Naar man vil finde, hvorledes Strømmen løber ved *Færøerne* en bestemt Dag til et bestemt Klokkelæt, maa man først finde Højvandsklokkelættet for *Syderø-Fjord* til den paagældende Dag. Dette gøres ved at lægge *Syderø-Fjord* Havnetid (Klokkelættet for Strømskifte efter Vestfald ved Ny- og Fuldmaane), som er 6 Timer, til Maanens Kulminationsklokkelæt og derefter anvende en Rettelse, der altid skal lægges til, og som findes ved Hjælp af følgende Regler:

1 à 2 Dage efter Ny- og Fuldmaane og Maanen nærmest ved Jorden er Rettelsen 0,

1 à 2 Dage efter Ny- og Fuldmaane og Maanen fjernest fra Jorden er Rettelsen $\frac{1}{2}$ Time,

1 à 2 Dage efter Kvarterskifte og Maanen nærmest ved Jorden er Rettelsen $\frac{1}{2}$ Time,

1 à 2 Dage efter Kvarterskifte og Maanen fjernest fra Jorden er Rettelsen 1 Time.

Strømskiftningen (Strømvendingen) indtræffer nemlig senere, jo nærmere man er Kvarterskifterne og jo fjernere Maanen er fra Jorden.

Denne Rettelse kan til praktisk Brug findes med tilstrækkelig Nøjagtighed ved

1) at addere 4^m. for hver Dag (indtil c. 8 Dage), som den paagældende Dag er efter eller før Ny- eller Fuldmaane, og

2) at addere 2^m. for hver Dag (indtil c. 15 Dage), som den paagældende Dag er efter eller før, at Maanen er nærmest ved Jorden.

Rettelsen bestaar altsaa af to Dele, hvoraf den første, der er afhængig af Maanens Stilling mod Solen, bliver størst, nemlig $\frac{1}{2}$ Time, ved Kvarterskifte, og den anden, der er afhængig af Maanens Afstand fra Jorden, bliver størst, nemlig $\frac{1}{2}$ Time, naar Maanen er fjernest fra Jorden.

*) Ved Ordet „Højvande“ paa Strømkortene og i Artiklen om Strøm forstaas „Strømskifte efter Vestfald“; ved „Højvandsklokkelæt“ forstaas „Klokkelæt for Strømskifte efter Vestfald.“

Da den nævnte Havnetid (Klokkeslæt for Strømskifte efter Vestfald ved Ny- og Fuldmaane) i *Syderø-Fjord* og den nævnte Rettelse kun er bestemt gennem Erfaring, kan det fundne Højvandsklokkeslæt kun betragtes som rigtigt inden for $\frac{1}{2}$ Time.

Naar man har fundet Højvandsklokkeslættet i *Syderø-Fjord*, søger man det Strømkort, der svarer til det Klokkeslæt, hvortil man vil kende Strømmen, ved fra det første Strømkort at gaa lige saa mange Strømkort frem eller tilbage, som det Klokkeslæt, hvortil man vil kende Strømmen, er større eller mindre end det fundne Højvandsklokkeslæt for *Syderø-Fjord*. Er det fundne Højvandsklokkeslæt f. Eks. 7^{t.}, og man ønsker at kende Strømmen Kl. 3, benyttes Strømkortet for 4 Timer før Højvande i *Syderø-Fjord*.

Den ovenfor givne Anvisning til at finde Højvandsklokkeslættet er, skønt ikke nøjagtig, dog den korrekteste; men til Brug om Bord ved Navigering kan omstaaende to Tabeller anvendes, idet de er praktiske og hurtige at benytte og giver et tilstrækkelig paalideligt Resultat for Højvandsklokkeslættet, uden at man behøver at benytte Maanens Kulminationsklokkeslæt.

Den første Tabel giver Klokkeslættet for Strømskifte efter Vestfald i *Syderø-Fjord*, som skal benyttes sammen med Strømkortene. Det Klokkeslæt, der er opført i denne Tabel, er alene afhængigt af Antallet af Dage efter Ny- og Fuldmaane; men til dette bør, som anført ved Tabellen, adderes en Rettelse, der er afhængig af Maanens Afstand fra Jorden. Den anden Tabel i Forbindelse med den første giver Midler til at finde Tiden for Strømskifte efter Vestfald i de øvrige Fjorde og Sunde.

I de *færøske* Fjorde og Farvande rundt om Øerne „ligger“ (løber) Strømmen de fleste Steder 6^{t.} 12^{m.} i hver Strømretning. Den Maade, paa hvilken Strømmen løber i en Fjord, er dog meget forskellig til de forskellige Tider i Strømfaldet. Naar det saaledes er angivet, at Strømmen i en Fjord vender f. Eks. N. i Kl. 6 ud for et eller andet Sted, vil det sige, at Strømmen paa dette Tidspunkt og ud for dette Sted i Fjordens hele Bredde løber N. i, om end med meget ringe Fart; efterhaanden, som Tiden skrider frem, stiger Strømmens Fart, og samtidig dannes under Land Ider (Idvande eller Kontra-Strømme). Disse Ider opstaar først inden for alle Pynter paa den Side, der ligger i Læ af Strømmen, altsaa i Tilfælde af, at Strømmen løber N. i, N. for Pynterne. Ider opstaar som Regel 1 à 2 Timer efter Strømvendingen og breder sig efterhaanden mere og mere bort fra Pynterne, altsaa i ovennævnte Tilfælde i N.-lig Retning. Naar Strømfaldets halve Tid er gaaet, er Strømmens Fart stærkest saavel i Hovedstrømmen (Midtstrømmen) som i Iderne. Naar Strømfaldet nærmer sig sin Afslutning, aftager Farten saavel i Hovedstrømmen som i Iderne, men disse sidste breder sig mere og mere og kvæler til Slutning den tidligere Hovedstrøm og danner ved det tidligere Strømfalds Slutning, i nævnte Tilfælde Kl. 12^{t.} 12^{m.}, den nye Hovedstrøm. Efter 1 à 2 Timers Forløb fremkalder den nye Hoved-

Tabel 1.

Omtrentlig Højvandsklokkeslæt*), Middelklokkeslet i *Greenwich*, i *Syderø-Fjord*.

Ny- og Fuldmaane	6 ^{t.} 33 ^{m.}	+ 2 ^{m.} for hver Dag (indtil c. 15 Dage), som den paagældende Dag er efter eller før den Dag, da Maanen er nærmest ved Jorden.
1 Dag efter Ny- og Fuldmaane	7 - 17 -	
2 Dage — — - —	8 - 05 -	
3 — — — - —	8 - 57 -	
4 — — — - —	9 - 49 -	
5 — — — - —	10 - 41 -	
6 — — — - —	11 - 33 -	
7 — — — - —	12 - 25 -	
8 — — — - —	1 - 17 -	
9 — — — - —	2 - 09 -	
10 — — — - —	2 - 53 -	
11 — — — - —	3 - 36 -	
12 — — — - —	4 - 20 -	
13 — — — - —	5 - 04 -	
14 — — — - —	5 - 48 -	
15 — — — - —	6 - 32 -	

Tabel 2.

Højvandsklokkeslættet i de øvrige *færøske* Fjorde og Sunde findes ved paa Højvandsklokkeslættet i *Syderø-Fjord* at anvende nedenstaaende Rettelse:

<i>Skuø-Fjord</i>	÷ 1 ^{t.} 0 ^{m.}
<i>Skopen-Fjord</i>	÷ 1 - 0 -
<i>Hestø-Fjord</i>	÷ 0 - 45 -
<i>Vaagø-Fjord</i>	0 - 0 -
<i>Vestmannasund</i>	+ 2 - 0 -
<i>Myggenæs-Fjord</i>	+ 3 - 0 -
<i>Nolsø-Fjord</i>	÷ 1 - 45 -
<i>Sundelaget</i>	÷ 0 - 45 -
2 Sm SØ. for <i>Mjovenæs</i>	÷ 2 - 48 -
<i>Lervig-Fjord</i>	+ 0 - 30 -
<i>Kalsø-Fjord</i>	+ 1 - 30 -
<i>Harald-Sund</i>	+ 0 - 30 -
<i>Kvannesund</i>	0 - 0 -
<i>Svinø-Fjord</i>	+ 1 - 30 -
<i>Fuglø-Fjord</i>	+ 0 - 45 -

*) Ved „Højvandsklokkeslæt“ forstaas „Klokkeslæt for Strømskifte efter Vestfald.“

strøm nu atter Ider under Land; disse breder sig, kvæler Hovedstrømmen, idet de danner den nye Hovedstrøm, og saa fremdeles. Det ses altsaa, at man, naar man har Strømmen, hvorved altid forstaaes Hovedstrømmen, med, skal holde Midten af Fjordene, og at man, naar man har Strømmen imod, skal søge Bredderne for at komme ind i Iderne.

Den stærkeste Strøm indtræffer 1 à 2 Dage efter, at det samtidig har været Ny- eller Fuldmaane og Maanen har været Jorden nærmest; i dette Tilfælde bliver selvfølgelig ogsaa Iderne kraftigst. Den svageste Strøm indtræffer 1 à 2 Dage efter at det samtidig har været Kvarterskifte og Maanen har været Jorden fjernest. Den svageste Strøm løber kun med en Fart af $\frac{1}{3}$ à $\frac{1}{4}$ af den stærkeste; man maa derfor tage samme Hensyn til Maanens Faser og Afstand, naar man vil danne sig en Mening om Strømstyrken, som ved Bestemmelsen af Klokkeslættet for Strømvendingen. Strømhastigheden er meget forskellig paa de forskellige Steder. I de smalle Sunde er det ingenlunde nogen Sjældenhed at Strømmen, naar denne er stærkest, i Snævringerne og ud for fremspringende Pynter løber 8 à 9 Knob, men uden for disse Steder aftager Hastigheden hurtigt til kun et Par Knob. Naar Strømmen ved Kysterne ud mod det aabne Hav løber stærkest, løber den 3 à 4 Knob. Som sagt, Strømmens Hastighed er i samme Fjord meget forskellig, idet den i Snævringerne løber langt stærkere end i Fjordens bredere Dele. Det ses let, at naar man gaar med Strømmen gennem en saadan Fjord, vil det kun paa den beholdne Fart mærkes som godt et Par Mils medgaaende Strøm, idet man hurtigt passerer de smalle Steder, hvor der er den stærke medgaaende Strøm. Gaar man derimod op mod en saadan uregelmæssig Strøm, vil man have meget Besvær ved at passere de Steder, hvor den stærke Strøm findes, ja man kan ligefrem blive stoppet, dersom man ikke kan gøre 8 Mils Fart. Paa Grund af de store Uregelmæssigheder i Strømmens Hastighed, vil man i de færreste Fjorde blive sat meget tilbage af Modstrømmen, medens man af den medgaaende Strøm ikke vil blive sat tilnærmelsesvis tilsvarende frem.

Skal man op mod Strømmen, bør man, som nævnt, som Regel holde sig saa tæt til Kysten som muligt, da Strømmen her er mindre haard, og man endog hyppigt kan faa Ide med sig. Dog advares Skibsførere mod at komme Kysten for nær paa de Steder, hvor man kan se, at der har fundet Fjeldskred Sted samt ud for Elvudløb, da der paa disse Steder undertiden findes en Landgrund.

Storme i det aabne Hav ved *Færoerne* have nogen Indflydelse paa Strømmen omkring disse, idet de saavel kan fremskynde som forhale Strømskiftningerne. Naar Vinden blæser eller Dønningen løber mod Strømmen, opstaar en meget krap Sø, Strømsø, der i Tilfælde af svær Dønning eller Storm faar fuldstændig Karakter af Grundbraad. Den krappeste og mest uregelmæssige Strømsø opstaar altid paa Skillelinier mellem Hovedstrømme og Ider.

Alle de i det efterfølgende nævnte Klokkeslæt for Strømskiftning i og ved de *færøske* Fjorde gælder for Tiden ved Ny- eller Fuldmaane, og naar samtidig Maanen er nærmest Jorden.

Forskellen mellem Højvande og Lavvande med højeste Spring er ved Øernes Ø.-Side 1,5 à 2 m. Ved V.-Siden 2 à 2,5 m. Med slækkest Strøm er Forskellen mellem Højvande og Lavvande 0,3 à 1 m. Paa Strækningen fra *Mjovenæs* til *Glivursnæs* skifter Højvande og Lavvande ikke regelmæssigt, og Vandets Stigen og Falden er meget ringe. Man kan af Forskellen mellem Højvande og Lavvande paa et Sted ikke slutte sig til Strømmens Styrke paa samme Sted, da der i saa Henseende forekommer de største Uregelmæssigheder.

Højvande indtræffer ikke paa alle Steder samtidig med Strømskiftning. Paa nogle Steder skifter Strømmen ude i Fjorden indtil 2 Timer før Højvande, f. Eks. ved *Klaksvig*, paa andre Steder skifter den 1 Time efter Højvande, f. Eks. ved *Vestmanhavn*.

Strømsø. De meget hurtigt vekslende Dybder, der findes paa mange Steder, navnlig paa Øernes Ø.-Kyst, bidrager til den ovenfor nævnte voldsomme Strømsø, der kan findes især ved *Kirkebø-Næs*, *Skaalhoved*, mellem *Store-Dimon* og *Lille-Dimon* og ved *Frodebø-Nipen* paa *Syderø*, men i øvrigt mange andre Steder.

Klima. Øernes Beliggenhed i **Golfstrømmen** eller det varme Atlanterhavstrag, der stryger S. om *Island* over mod *Norges* V.-Kyst, giver dem et i Forhold til deres Bredde mildt, men fugtigt og ustadigt Klima. Havet omkring dem fryser aldrig til, og om Sommeren forsvinder Sneen selv paa de højeste Fjeldtoppe, der naar en Højde af over 800 m. Nedbøren er meget rigelig, omtrent 3 Gange saa stor som i *København*, og Taage er navnlig i Sommer- og Efteraarsmaanederne hyppig.

De i dette Afsnit anførte Tal gælder, hvor intet andet er anført, for *Thors-havn*, og Tallene i Tabellerne er Gennemsnit af 25 Aars Observationer i *Thorshavn*.

Temperatur. *Færøerne* har et stærkt udpræget Øklima med dettes ringe Svingninger i Temperatur saavel i Aarets Løb som i forskellige Aar. Sommeren er paa Grund af Øernes N.-lige Beliggenhed naturligvis temmelig kølig, men Vinteren er, naar Hensyn tages til Breddegraden, ualmindelig mild. Aarets Middeltemperatur er 6°,5 C. Den absolut største Varme, der i 25 Aar er maalt, er 21°,2 og indtraf i Juli, den absolut største Kulde i samme Tidsrum var ÷ 11°,6 og indtraf i Marts.

I *Kvalbø* er Middeltemperaturen for hele Aaret 7°,1 i *Klaksvig* 6°,7.

Den Del af Polarstrømmen, der fra Ø. for *Island* løber SØ. og Ø. efter, den *Øst-Islandske* Strøm, kommer paa sit Kredsløb tæt N. for *Færøerne* uden dog at strække sig ned til dem. Den har en stor Mægtighed og undergaar betydelige Svingninger i Udstrækning og Beliggenhed fra Aar til andet.

Denne Strøm har, uagtet den ikke berører *Færøernes* Kyster, en betydelig Indflydelse paa Øernes Klima; thi naar Vinden er N.-lig, eller naar et Vindcentrum er saaledes beliggende, at Vinden, der blæser paa *Færøerne*, har strøget hen over Polarstrømmen, vil en saadan Vind regelmæssig nedsætte Temperaturen under Middelværdien, og det i højere Grad paa de Tider af Aaret, da Polarstrømmens Vand er stærkt afkølet, altsaa fornemlig om Vinteren og Foraaret. Forskellen mellem Luftens Temperatur med Vind fra Atlanterhavsvandet og Vind fra Polarstrømmen beløber sig til $6^{\circ},7$ for Marts Maaned, da denne Forskel er størst, og til $1^{\circ},5$ i Juli, da den er mindst.

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Aaret
Luftens Temperatur i C. ^o ...	3 _{,2}	3 _{,4}	3 _{,2}	5 _{,5}	7 _{,2}	9 _{,7}	10 _{,8}	10 _{,7}	9 _{,3}	6 _{,6}	4 _{,8}	3 _{,4}	6 _{,5}
Antal Dage med Frost	12	11	12	6	3	0 _{,2}	0	0	0 _{,4}	4	8	12	69

Lufttryk. Da *Færøerne* ligger tæt ved eller endog paa den Vej, som talrige barometriske Minima følger, naar de fra S.-ligere og V.-ligere Egne af *Atlanterhavet* trænger frem i Ø.-lig Retning, er Barometret underkastet store og hurtigt paa hinanden følgende Forandringer. Et Fald eller en Stigning paa 20 mm eller endog mere i Løbet af 24 Timer kan forekomme i de fleste Maaneder; den største iagttagne Forandring er $43\frac{1}{2}$ mm i et Døgn. Det absolut højeste Lufttryk, der i 25 Aar er iagttaget, er 789_{,3} mm, det absolut laveste Lufttryk i samme Tidsrum er 706_{,7} mm; begge i Januar.

Lufttryk i Millimeter.

Jan.	Febr.	Marts	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Aaret.
753	756	756	759	761	760	758	757	757	756	754	752	757

Vind. Som Følge af de idelige Svingninger i Lufttrykket blæser Vinden sjældent fra samme Retning ret længe ad Gangen.

I omstaaende Tabeller er for *Klaksvig*, *Thorshavn* og *Kvalbø* anført hvor mange Procent af Vinde, der blæser fra hver Retning (Vindens Retning i Procent), samt

hvor mange Procent af Vinde fra hver Retning, der er stormende (Stormprocent).

Som Tabellerne viser, er SV.-Vinden den overvejende Vind, derefter følger i Hyppighed i *Klaksvig* NØ.-lige, i *Thorshavn* N.-lige og i *Kvalbø* SØ.-lige Vinde, medens NV.-lig Vind er sjælden.

Den SV.-lige Vind og den N.-lige Vind er af højst forskellig Karakter. Den N.-lige Vind er den tørreste og koldeste, med Gennemsnits-Temperatur af $3^{\circ},4$, medens den SV.-lige Vind er den fugtigste og varmeste, med Gennemsnits-Temperatur af $8^{\circ},3$.

Vindene blæser med stor Styrke, dog indtræffer stille Vejr hyppigt men kun kort Tid ad Gangen. Navnlig om Vinteren er Kulingsgraden stor, og det er da især SV.- og V.-Vinden, der udmærker sig i denne Henseende. I Marts, Oktober og November blæser det hyppigt haardt, dog ikke nær saa ofte som om Vinteren, medens Sommerens Vinde er forholdsvis svage.

Følgende Fremstilling af Stormenes Forekomst og Forløb paa *Færøerne* er meddelt af Overlærer Bergh i *Thorshavn*. — „Storme kan indtræffe paa alle Tider af Aaret, men hyppigst og voldsomst i December, Januar og Februar, overensstemmende med disse Maaneders lave Lufttryk. Med Hensyn til Vejr-udsigterne er man i Særdeleshed henvist til at raadføre sig med Barometret samt Søens og Luftens Udseende. Disse Hjælpemidler er dog utilstrækkelige til deraf at kunne forudsige kommende Storme, der navnlig om Sommeren kan indtræffe overmaade pludseligt og uventet, men de har da som Regel kun et kort Forløb, ja ofte ikke mere end nogle Timers, hvilket især gør dem farlige for Fiskerfartøjer. Urolig Sø med høj Flod, Ringe om Sol eller Maane, Bisole og uroligt flammende Nordlys, maa som Regel betragtes som Forvarsler om stormfuldt Vejr. Høj Flod ledsages saa godt som altid af lav Barometerstand, hvorimod stærk Ebbe følger med høj Barometerstand. Fra Efteraarsjævnendøgn til Slutningen af Februar passerer det ene Minimum efter det andet med kort Mellemrum Øerne, og Barometret er meget uroligt med stærke Fald og Stigninger, som veksler hurtigt og hyppigt. SV.-lige og V.-lige Storme er de hyppigste. Ofte begynder det at blæse stærkt fra SV. om Morgen; Vinden tiltager efterhaanden i Styrke med voldsomme Stormbyger, Regn og Hagl, bliver i Løbet af Dagen V.-ligere, ofte helt NV.-lig, lægger sig noget om Aftenen og Natten, men begynder saa for fra igen paa samme Maade næste Dag. Dette gentager sig ofte flere Uger i Træk, indtil Vinden bliver N.-lig med køligt Vejr, undertiden med Sne. Efter nogle Dages og sjældent efter længere end en Uges Forløb faar man i Reglen en meget smuk Dag med mildt Vejr, hvad der er et sikkert Tegn paa Omslag i Vejret. Færingerne har endog et særegent Navn paa en saadan Dag, nemlig „Avgongadagur“. Ved Middagstid viser der sig i S. en Skybanke, som stadig kommer nærmere, og henimod Aften er det som oftest Uvejr med Storm og Regn af SØ. eller S., der snart gaar over til SV.

Vindens Styrke forøges paa mange Steder paa *Færøerne* ved at presses ind mellem Fjeldene, hvorfra den med voldsomme Kast eller Stød, Fjeldkast, farer ned over Fjordene og endog i de gode Havne udsætter Skibene for Forlis.

Vindens Retning i Procent.

(Hvor mange Procent af Vinde, der blæser fra hver Retning).

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December
<i>Klaksvig.</i>												
N.	5	6	9	11	10	9	10	11	10	9	7	10
NØ.	10	12	17	13	21	12	17	21	15	17	12	12
Ø.	4	5	7	10	9	8	8	8	6	5	5	4
SØ.	7	5	7	9	10	9	9	11	7	8	12	7
S.	12	12	11	12	9	11	10	10	10	12	10	10
SV.	36	36	25	24	21	28	24	18	30	25	33	34
V.	8	9	7	6	6	8	7	4	7	7	6	7
NV.	9	8	11	7	8	7	7	9	7	8	7	9
Stille.	9	7	6	8	6	8	8	8	8	9	8	7
<i>Thorshavn.</i> ⁵												
N. ¹⁶⁹	12	12	17	14	15	9	12	15	14	20	14	15
NØ. ¹⁴⁴	8	10	11	13	16	14	17	15	10	10	11	9
Ø. ⁹⁴	4	6	7	10	12	11	9	10	8	6	6	5
SØ. ¹²⁰	10	11	11	15	9	10	7	7	9	11	11	9
S. ¹¹⁹	15	13	12	10	7	6	5	6	9	11	12	13
SV. ²⁰²	19	19	15	13	14	19	15	15	21	15	18	19
V. ¹⁵¹	14	13	12	11	11	13	14	11	14	13	12	13
NV. ⁶⁶	8	7	7	4	5	3	3	4	5	5	7	8
Stille. ¹³³	10	9	8	10	11	15	18	17	10	9	9	9
<i>Kvalbo.</i> ¹³⁹												
N. ¹⁰⁶	7	7	12	8	9	4	5	5	8	12	9	10
NØ. ⁹⁶	9	10	11	12	10	6	7	8	10	14	11	11
Ø.	5	6	7	10	14	17	16	14	7	5	6	4
SØ.	11	13	14	19	16	14	16	15	12	11	14	12
S.	15	14	12	13	9	9	8	9	9	14	15	13
SV.	25	26	20	16	17	20	19	19	28	19	21	25
V.	16	15	14	11	12	14	13	12	12	13	14	13
NV.	7	4	6	5	6	7	5	8	5	5	5	6
Stille.	5	5	4	6	7	9	11	10	9	7	5	6

141 564

120 480

78 312

100 400

99 396

168 672

126 504

55 220

113 452

Stormprocent.

(Hvor mange Procent af Vinde fra hver Retning, der er stormende).

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December
<i>Klaksvig.</i>												
N.	25	21	24	10	4	5	4	6	9	26	11	23
NØ.	16	11	12	6	5	3	3	6	6	11	10	11
Ø.	16	18	19	9	4	6	1	7	8	8	15	16
SØ.	27	17	21	10	5	6	5	2	7	11	11	17
Ø.	33	33	13	7	6	5	4	7	11	13	15	22
SV.	19	19	14	5	6	4	3	5	8	10	15	15
V.	18	22	26	5	6	2	1	3	13	9	18	22
NV.	16	14	17	11	21	6	3	4	15	21	10	14
Alle Vinde.	19	18	16	7	6	4	3	5	8	12	13	16
<i>Thorshavn.</i>												
N.	8	5	7	3	3	1	0	2	1	8	3	6
NØ.	7	7	4	3	3	2	1	0	3	8	5	6
Ø.	10	8	5	4	2	0	0	1	1	5	7	6
SØ.	12	11	6	2	1	1	0	2	1	4	9	8
S.	13	15	8	3	5	4	1	3	5	5	7	12
SV.	22	24	16	5	7	4	3	4	11	15	13	21
V.	20	20	14	7	4	3	4	4	9	11	13	14
NV.	14	12	15	1	2	1	1	3	1	8	6	12
Alle Vinde.	15	14	9	4	4	2	1	2	5	9	9	12
<i>Kvalbo.</i>												
N.	13	8	9	11	2	0	4	0	2	3	4	7
NØ.	9	7	10	6	6	4	3	3	6	7	4	4
Ø.	11	15	18	12	7	4	0	3	3	13	15	27
SØ.	11	21	10	12	5	4	2	4	6	14	15	11
S.	20	14	11	8	7	11	6	8	17	17	18	24
SV.	24	27	17	6	8	6	7	5	14	16	21	24
V.	28	40	24	8	7	4	4	3	18	18	25	35
NV.	18	14	13	3	5	0	0	2	3	8	6	17
Alle Vinde.	18	20	14	8	6	4	3	3	10	12	14	18

9,16 ~ 20,9% ~ 7,344

Stærk Blæst eller Storm hersker om Sommeren navnlig, naar Fjeldenes Toppe er dækket af Taage, Færingernes „Skadda“. Kommer denne Taage med Ø.-lig og S.-lig Vind og lægger sig over en Del af Øerne, hvor der da er Vindstille, kan der V. og N. derfor være fuldstændigt klart Solskin, men paa flere Steder tillige stærk Kuling, stigende til Storm. Kommer Taagen derimod fra V. eller N., finder tilsvarende Forhold Sted Ø. eller S. for Øerne. Det er saaledes hændet, at samtidig med at der har været stille paa de fleste Steder paa Øerne, har det i *Vestmanhavn* blæst en Storm, og *Vaagø* har da været dækket af Taage.“

Luftens Fugtighedsgrad er stor, nemlig i Gennemsnit for hele Aaret 82 pCt.; den er størst om Sommeren og Efteraaret, mindst om Foraaret. Skyemængden er derfor ogsaa stor. Skyer dækker i Gennemsnit for hele Aaret $\frac{3}{4}$ af Himlen og i de varmeste Maaneder, Juli—August, endog endnu mere. Af Dage med en Skymængde, der kun gennemsnitlig dækker $\frac{1}{5}$ af Himlen, har *Thorshavn* kun 6 om Aaret.

Nedbør. Om Nedslagets Størrelse og Antal af Dage med Nedbør, Sne og Taage giver nedenstaaende Tabel Oplysninger:

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Aaret
Nedbør i Millim.	183	146	145	88	91	79	92	101	135	176	175	182	1593
Antal Dage med	Nedbør	28	25	26	20	20	18	21	19	22	26	26	279
	Sne	7	7	9	3	2	0 _{,1}	0	0	0 _{,2}	3	3	41
	Taage	1	1	1	3	6	9	11	9	5	3	1	51

Thorshavn faar altsaa gennemsnitlig den store Nedbør af c. 1600 mm om Aaret, fordelt paa c. 280 Dage; der falder Nedbør paa c. 80 Procent af Aarets Dage.

Den meste Nedbør falder i September—Marts, og naar i Januar 183 mm. Der er i Oktober observeret et Nedslag af 306 mm og i December endog af 347 mm.

Disse store Mængder af Nedbør falder tilmed paa saa mange Dage i Maanederne, at der ofte kun forekommer 2 & 3 absolut tørre Dage, ja undertiden ikke en eneste. Det er tilmed kun en forholdsvis ringe Del af Nedbøren, der falder i kortvarige, heftige Byger, medens langt den største Mængde falder som Dagregn.

Kvalbø har et mindre regnfuldt Klima; her falder der nemlig kun c. 1150 mm Nedbør i c. 160 Dage, hvorimod Nedbøren i *Klaksvig* er noget større, nemlig 1700 mm, fordelt paa 250 Dage.

Sneen falder jævnlig i stor Mængde, men den bliver sjældent liggende over en Ugestid, navnlig ikke i Dalene, hvor det undertiden er Tøvejr, medens det fryser oppe paa Fjeldene.

Taage. Paa *Færøerne* benævnes Taagen i Følge Pastor Landt's Beskrivelse forskellig efter den Højde, hvori den svæver over Havet. „Skadda“ hedder den Taage, der ligger som en hvid, fast Sky om Toppen af Fjeldene, medens det er klart nedenunder, „Podlamjorkje“ den, der ligger saa dybt ned om Fjeldene, at Fjeldtoppene kan ses oven over den og Kysten er klar. Den tredie Slags Taage hedder „Mjorkje“ og lægger sig over Fjelde og Hav; denne Taage har *Thorshavn* gennemsnitlig paa 51 Dage om Aaret, hvoraf det overvejende Antal, nemlig 29, falder paa Maanederne Juni—August; Maj og September har henholdsvis 6 og 5 Dage, de øvrige Maaneder kun enkelte Dage.

Kvalbø har kun 28 Dage med Taage, hvorimod *Klaksvig* har 52 Dage.

Ved *Thorshavn* medfører Ø.-lige og S.-lige Vinde oftest Taage, medens N.-lige og NV.-lige Vinde kun meget sjældent bringer Taage.

Taagen paa *Færøerne* ligger som Regel kun paa Luvsiden af Øerne, medens der paa Læsiden kun ligger Dis paa Toppen af Fjeldene.

Is paa Havet er ukendt ved *Færøerne*; selv det indre af Vigene fryser kun yderst sjældent til. Ved *Thorshavn* har Havets Overflade i Januar—Marts en Middeltemperatur af $5\frac{1}{2}^{\circ}$ C., i Juli—September af 10 à $10\frac{1}{2}^{\circ}$ C.

Dybdeforholdene omkring *Færøerne*. Som ovenfor nævnt ligger *Færøerne* paa den undersøiske Ryg, som forbinder *Nordø-Banken* med *Island*. Fra denne Ryg hæver en Sokkel sig op, der inden for 200 m Dybde har en Udstrækning i N. og S. af c. 120 Sm og i Ø. og V. af c. 110 Sm. 200 m Grænsen har dog en meget uregelmæssig Form især paa Ø.-Siden af Øerne, hvor den f. Eks. Ø. for de N.-lige Øer fjerner sig til over 50 Sm fra dem, medens den kommer *Syderø* S.-Ende nær paa 7 Sm Afstand. 100 m Kurven ligger paa Øernes Ø.-Side i omtrent 10 Sm Afstand fra denne og gaar temmelig regelmæssig omtrent i N. og S., dog naar den ved *Syderø* S.-Ende ind til 1 Sm fra Land; derimod er dens Form paa Øernes NV.-Side meget uregelmæssig med dybe Indskæringer, saa at den kommer Øerne nær paa c. 2 Sm og fjerner sig indtil 15 Sm fra dem. Endelig ligger 50 m Kurven kun faa Steder nogle Sm fra Land, men løber gennemgaaende i mindre end 1 Sm Afstand fra Kysterne, som den paa mangfoldige Steder løber klos under, idet de stejle eller lodrette Fjeldsider hæver sig umiddelbart ud af Havet fra denne Dybde.

Paa Sökkelen ligger forskellige Banker, der har særlige Navne, til Dels efter Øerne, ud for hvilke de ligger, men der er ikke nogen bestemt Afgrænsning for disse Bankers Udstrækning. De vigtigste er:

Syderø-Banke. Bankens V.-Kant ligger 13 Sm Ø. for *Porkere-Næs* paa *Syderø* og skilt fra 200 m Kurven Ø. for Øen ved et 5 Sm bredt Dyb med indtil 300 m Dybde. Den har inden for 200 m Kurven en Udstrækning i NNØ. og SSV. af c. 18 Sm og i Ø. og V. af 6 à 20 Sm. Den mindste Dybde, 141 m, findes midt paa Banken. N.-Enden ligger i Mærket: „*Mjovenæs* fri af S.-Kant af *Lille-Dimon*“, S.-Enden i Mærket: „*Bejnesvære* overet med *Knukur*“ paa *Syderø*. Bundarten er Sand med smaa Sten, enkelte Steder Skæl og Grus.

Sandø-Banke. Bankens V.-Kant ligger c. 25 Sm Ø. for *Skaalhoved* paa *Sandø* og c. 8 Sm fra 200 m Kurven Ø. for Øen. Den har inden for 200 m Kurven en Udstrækning i N. og S. af c. 20 Sm og i Ø. og V. af c. 15 Sm. Den mindste Dybde, 143 m, findes omtrent midt paa Banken, i Mærket: „S.-Enden af *Skusø* overet med S.-Enden af *Sandø*“. N.-Enden af Banken ligger i Mærket: „*Hestø* S.-Ende fri af *Kirkebo-Næs*“, S.-Enden i Mærket: „*Mjovenæs* i Skjul bag S.-Kant af *Lille-Dimon*“. Bundarten er Sand med smaa Sten, enkelte Steder Skæl og Grus.

Husagrynna. c. 10 Sm Ø. for *Nolsø* N.-Spids ligger *Husagrynna*, der inden for 50 m Kurven er c. 1 Sm i Gennemsnit. Den mindste Dybde paa Grunden er 36 m. Bundarten er Sand og Skæl, enkelte Steder Sten.

Nolsø-Banke er en Fortsættelse af Flakket Ø. for *Husagrynna*. Den begrænses mod S. af Dybet V. for *Sandø-Banke* og breder sig ret ujævnt Ø. efter til 200 m Kurven c. 55 Sm Ø. for *Nolsø*. Dybden er mellem 140 og 200 m. Bundarten er Sand og Skæl.

Fuglø-Banke er en Fortsættelse af Flakket Ø. for *Fuglø* mellem 100 og 200 m Kurverne, der ligger henholdsvis 10 og 35 Sm Ø. for Øen. Banken begrænses mod S. af et Dyb med indtil 235 m og gaar Ø. for dette over i *Nolsø-Banke*. Bundarten er Sand.

Fuglefjord-Øje ligger N. for *Strømø* og *Østerø*, med S.-Kanten 8 Sm fra disse. Inden for 100 m Kurven har den saavel i N. og S. som i Ø. og V. en Udstrækning af c. 9 Sm. Den mindste Dybde er 85 m. N.-Kant af Banken ligger 10 Sm inden for 200 m Kurven. Midten af Banken ligger i Mærkerne: „*Fuglø* halvt fri af *Enniberg*“ og „*Mulen* i Skjul af *Myling*“. Bundarten er Sand og Skæl.

Mylings-Grynna. NV. for *Myling* ligger et stort Flak med c. 100 m, som strækker sig indtil 14 Sm NV. for *Myling*. Dybden 90 m ligger i Mærket „*Kunø-Nakke* overet med *Kadlur*“, 8 Sm NV. for *Myling*. Samme Dybde findes 12 Sm VNV. for *Myling*. Bundarten er Sand og Skæl.

Guttagrænna ligger V. for *Sandø* og har Dybder under 75 m. V.-Kanten, der gaar omtrent i N. og S., ligger 7 Sm fra *Sandø*, men i øvrigt har Banken en meget uregelmæssig Form. Dens største Udstrækning inden for 75 m i N. og S. er 8 Sm, i Ø. og V. 2 à 3 Sm. Den mindste Dybde, 55 m, findes 5 Sm VNV. for *Troldhoved* i Mærkerne: „*Lille-Dimon* vel fri V. for *Store-Dimon*“ og „N.-Kant af *Sandø* godt i Skjul af *Troldhoved*“. Bundarten er Sand og Skæl, enkelte Steder Sten.

Banke V. for *Syderø*. c. 20 Sm V. for *Syderø* N.-Ende ligger en langstrakt Banke med under 200 m Dybde. Den mindste fundne Dybde er 151 m. Bundarten er Sand. Banken ligger i Mærket „*Store-Dimon* til N.-Pynten af *Syderø*“ og har en Udstrækning i NØ. og SV. af c. 15 Sm og en Bredde af c. 4 Sm.

Flak S. for *Syderø*. Fra *Syderø* S.-Spids strækker et c. 20 Sm bredt Flak sig med mindre end 200 m 45 Sm mod S. 100 m Kurven findes i en Afstand af 9 Sm fra *Syderø*.

Endelig maa den nedennævnte *Færø-Banke* medregnes til hele det Plateau, hvorpaa *Færøerne* ligger.

Færø-Banke. Midten af *Færø-Banke* ligger omtrent 70 Sm VSV. for *Syderø* S.-Spids. Banken har sin største Udstrækning i NNØ. og SSV., hvor den inden for 200 m Grænsen er omtrent 50 Sm lang, medens Bredden er omtrent 25 Sm. Uden for den nævnte Grænse tiltager Dybden pludselig til 300 m og derover. Største Delen af Banken indtages af et nogenlunde jævnt Plateau med 100 à 140 m Dybde, paa hvilket Bundarten er Sand og Skæl; men denne Bundart forandrer sig ud mod Bankens Kanter, hvor der findes grovt, sort Grus og Sten. Paa Ø.-Siden af Banken, c. 62 Sm S. 62° V. fra *Syderø* S.-Spids, findes efter Fiskernes Udsagn omtrent midt paa Banken et c. 8 Sm bredt Hul med Dybder indtil 400 m.

Færø-Banke besøges aarligt saavel af danske som af fremmede Fiskere, der her driver et hyppigt rigt Torskefiskeri.

Bill Baileys Banke, hvorpaa der skal være 150 à 200 m, ligger c. 20 Sm V. for *Færø-Banke* S.-lige Del. Den største Udstrækning skal den have i NV.- og SØ.-lig Retning; den siges at være meget jævn og falde af til store Dybder.

Banke. Endnu en Banke med c. 150 m Vand skal ligge 70 Sm VNV. for *Myggenæs*.

Anduvning og Besejling af Øerne vanskeliggøres vel ofte af Taage; men da man næsten overalt kan nærme sig Kysterne paa et Par Kabellængders Afstand, er det egentlig kun den S. for *Syderø* liggende

Klippe, *Munken*, og den N. for *Nolsø* liggende *Hagnebue*, der i usigtbart Vejr frembyder nogen Fare.

1
Viderø.

2 Syderø. Lille-Dimon. Store-Dimon. Skuo Sando.
i V. t. N., 12 Sm.

Østerø.

Flere af Øerne eller enkelte Partier af dem er meget karakteristiske ved deres Form, som f. Eks. *Store-Dimon* og *Lille-Dimon*, *Skaalhoved* og de stejle Fjelde paa N.- og V.-Kysten. Kending af et enkelt Punkt kan derfor give god Vejledning ved Anduvning ogsaa i usigtbart Vejr.

Mjølne.

3 Svino-Vig. Østerhøvede. Svino. Fugle i N. 35° V., 21 Sm.

Færøerne, set N.V. fra.

Vestmannasund.

Vaagø.

Mjølne i S. 20° Ø. 30 Sm.

Med sigtbar Vejr frembyder Anduvningen af de høje og karakteristisk formede Øer naturligvis ingen Vanskelighed, og med de fortrinlige Kort, som nu haves over Øerne og deres Omgivelser, kan man i usigtbart Vejr have den største Vejledning af Loddet. De stærkt vekslende Dybder omkring Øerne synes vel at maatte forhindre dette, idet man f. Eks. paa Øernes Ø.-Side med et enkelt Lodskud paa c. 200 m kan være kun 7 Sm fra Land, hvis man er S.-ligt, og henad 60 Sm, hvis man er 40 Sm N.-ligere, men tager man en Række Lodskud og da navnlig mellem 200 og 100 m og sammenholder Rækken med Kurs og Distance, vil man i mangfoldige Tilfælde kunne faa en Pladsbestemmelse, der kan være af den største Betydning for den videre Besejling. Paa Øernes N.- og V.-Side er Dybdeforholdene i saa Henseende vel ikke fuldt saa gunstige, men til Gengæld aftager Dybden her mellem 200 og 100 m ret jævnt ind mod Land, og ved at tage tilbørligt Hensyn til Kursen og den mellem 200 og 100 m udløbne Distance vil man ogsaa her kunne have rigtig god Vejledning af Lodskuddene. Det er en Selvfølge, at man ikke bør ophøre at lodde, naar man udefra er naaet ind til under 100 m, men det skal gentages, at det navnlig er Lodning fra uden for 200 m til 100 m Kurven, som giver de bedste Oplysninger om Pladsen. Begynder man først at lodde, naar man har 100 m eller derunder, uden at være sikker paa, hvilket Sted af

Øerne man staar ind imod, udsætter man sig for at være i farefuld Nærhed af Land, før Loddet kan advare derimod, og nogen Vejledning til Pladsbestemmelse giver Lodskuddene kun i meget ringe Grad.

I Nærheden af Øerne og ved Sejlads mellem disse, er det i usigtbart Vejr vel navnlig Strømmen, der foraarsager de største Vanskeligheder, men ogsaa her kan det være til Nytte at holde Loddet gaaende, da et Lodskud i mange Tilfælde, om end i sidste Øjeblik, kan advare mod en Fare, som man ikke antog at være udsat for.

Som Helhed kan det med Benyttelse af de Kort, der nu haves, ikke noksom tilraades i usigtbart Vejr at lodde og navnlig at lodde i Tide.

Om Natten yder *Nolsø* Fyr, naar Vejret er sigtbart, god Vejledning under Anduvningen, ligesom de mindre Fyr i høj Grad letter Besejlingen af Øerne. I usigtbart Vejr kan det kun tilraades, om muligt i endnu højere Grad end om Dagen, kun at stole paa en længere Række Lodskud, og ikke paa nogen Maade stole paa, at man vil faa Land at se, før man er i farefuld Nærhed af det.

Fjeldkast. Skibsførere, der nærmer sig Øerne, maa have Opmærksomheden henvendt paa de haarde Fjeldkast, der forekommer paa de fleste Fjorde, og som selv med smukt Vejr og ringe Brise kan være meget hæftige, hvorfor der under Land ikke bør føres for mange Bovensejl.

Munken.

Klippen *Munken* ligger $3\frac{1}{2}$ Sm S. for *Syderø*, der er den S.-ligste af *Færøerne*. Den ragede tidligere omtrent 35 m op over Vandet, men er nu delvis nedfaldet, saa dens Højde kun er 12 m (se Toning 4). Mellem 2 og 4 Kbl NØ. for denne ligger *Fleserne*, som er ganske lave. 1 Kbl SV. for *Munken* ligger en Bue, hvorpaa det med Storm bryder. Mellem *Fleserne* og *Munken* er Søen endog i godt Vejr hyppigt meget oprørt af heftige Strømraser.

Mellem *Fleserne* og *Syderø* er der ingen farlige Grunde eller Skær, dog ligger et Flak med 13 m Vand 8 Kbl SØ. for *Sumbø-Holm* S.-Pynt. De stærke Strømme, der løber i forskellig Retning, gør i Forbindelse med den ujævne Bund Søen saa urolig, at man ikke uden Nødvendighed bør søge denne Passage.

Den her omtalte Strømsø, der tidt er farlig for Baade, har givet Anledning til den i ældre Tid almindelige, men fejlagtige Antagelse, at der mellem *Syderø* og *Munken* fandtes en Malstrøm, der blev kaldet *Sumbø* Malstrøm efter den paa V.-Siden af *Syderø* S.-Ende liggende Bygd *Sumbø*.

Syderø.

Kysten fra *Syderø* S.-Spids til *Vaag-Fjord* er høj og stejl og byder ingen Ankerpladser. Ud for S.-Enden af Øen ligger flere smaa Skær og Buer, hvorpaa Søen bryder, og V.-ligere den lille Holm *Sumbø-Holm*, ved hvis S.-Ende der ligger flere Buer i indtil 2 Kbl Afstand. Ud for *Rettertange* paa Ø.-Kysten findes tæt ved Land en Bue, og ud for *Baglaholm* ligger flere Buer med 7,5 à 11 m Vand i indtil $2\frac{1}{2}$ Kbl Afstand fra Holmen.

Vaag-Fjord (Kort Nr. 188). Fjorden skyder sig ind mellem den af flere brat affaldende Hukker bestaaende Pynt *Grønneltanger* paa S.-Siden og *Porkere-Næs* paa N.-Siden. Den sidstnævnte Pynt gaar med et jævnt Fald ud mod Søen og er paa den underste Del flad og mosbegroet.

4

Bejnesvære.

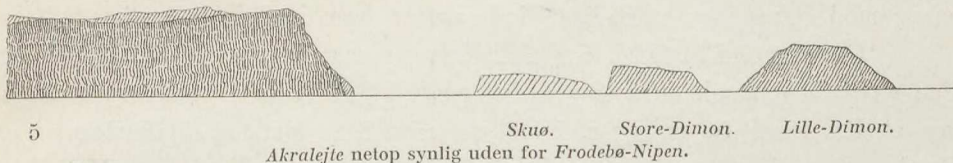
Munken i NNW., $\frac{1}{2}$ Sm.

Fleserne.

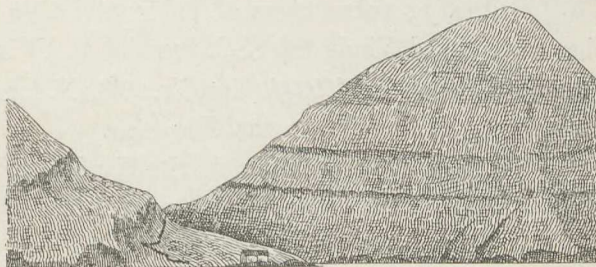
Buer og Skær. NØ. for *Grønnetanger* ligger flere Buer med 9,4 à 11 m Vand indtil $\frac{1}{2}$ Sm fra Land. Omtrent 2 Kbl SØ. for *Porkere-Næs* ligger en Bue med 2,5 m. Fra *Vigertange* med det tæt udenfor liggende *Vigerskær* strækker et Rev sig over $\frac{2}{3}$ Sm ud fra Land i ØSØ.-lig Retning, og paa dette ligger *Vigerbue* med 5,3 m og *Klettabue* med 12 m. Udenfor findes flere Buer med 13 à 15 m Vand. I Mærket „*Ravan* overet med den N.-ligste Pynt af *Grønnetanger*“ ligger en Bue med 9,4 m Vand 1 Sm fra Land. Længere inde er Fjorden ren i 1 à $1\frac{1}{2}$ Kbl Afstand fra Kysten med nogenlunde jævnt aftagende Dybder fra Midten til begge Kyster og indad mod Fjordens Bund, hvor Handelstedet *Vaag* ligger.

Fyr. Paa Fjordens N.-Side, ved *Marknøre*, er anbragt en Lanterne, der viser grønt Lys fra S. 25° V. og ind over Havnen, rødt Lys fra S. 25° V. over Farvandet, til det skjules af Landet paa Fjordens N.-Side. Grænselinien mellem det røde og det grønne Lys angiver Havnens Ydergrænse. Lanteren vises fra en Fyrpæl, der staar $\frac{3}{4}$ Sm S. 84° Ø. fra *Vaag* Kirke. Flammens Højde: 5,3 m. Brændetid: 1. September—1 Maj.

Besejling og Ankerpladser. Med Ø.-lig Storm staar der Grundbraad tværs over hele Fjorden. Kommende N. fra, maa man „ikke trække Hukken *Akralejte* i Skjul af *Frodebø-Nipen*“ (se Toning 5) før man er ud for Fjorden

og kan da for at undgaa det værste Braad staa ind i Mærket: „*Ravan* Skraaning lidt oven for Gærdet ved *Økrum*“ i S. 47° V. (se Toning 6). Man holder Mærket, til de Ø.-lige Huse i *Porkere* er trukket fri af *Ornanæs*, hvorefter man holder ind midt i Fjorden og kan ankre med „Pynterne *Nupur* og *Oyvarnar*, begge paa Fjordens S.-Side, trukket sammen“ omtrent tværs ud for *Krossled* Bro, i 11 à 13 m Vand, fortrinlig Holdebund, Sand og Ler. Da Dybden er jævnt aftagende, kan mindre Skibe ligge længere inde i 5,5 m ud for Ø.-Enden af *Vaag*, hvor de ligger godt i Læ for SØ. Om Vinteren er Pladsen inden for *Murknøre* stærkt optaget af Skibe i Vinterleje.

6 *Ravan* Skraaning lidt oven for Gærdet ved *Økrum* i S. 47° V.

I haardt Vejr, naar Søen bryder over Fjordmundingen, maa det fraraades at søge Fjorden uden lokal kendt Mand ombord.

Ud for Bygden *Porkere*, c. $\frac{1}{2}$ Sm inden for *Vigertange*, er der Stoppeplads S. for *Ornanæs* i c. 13 m Vand, Sandbund, i Mærket: „Et kendeligt, graat Hus med Zinktag overet med den højre Kant af Kirken.“ I øvrigt kan man, hvis det er nødvendigt at stoppe, ankre næsten overalt, da Bunden for det meste er Sand lige til det inderste af Fjorden.

Havnetid ved *Vaag* er 6^t 16^m; Forskel mellem Højvande og Lavvande er 1,2 m ved Springtid, 0,2 m ved Niptid.

Telefon-Station ved *Vaag* og *Porkere*.

Lopra-Fjord skærer sig fra *Vaag-Fjord* ind mod S. Yderst i Fjorden, hvor Dybden er c. 30 m, er Bunden fint, hvidt Sand; længere inde findes Mudder. Man kan ankre midt i Vigen, tværs af det S.-lige Haugegårde paa Ø.-Siden, i c. 22 m Vand, fortrinlig Holdebund, Ler. Inderst i Vigen ligger nogle Skær, bag hvilke smaa Skibe kan søge Ankerplads, men Vigen søges i det hele taget ikke gerne, da man overalt er udsat for svære Fjeldkast.

I Fjorden ligger en Hvalfanger-Station.

Strøm. Fra *Porkere-Næs* og S. efter forbi S.-Enden af *Syderø* løber Strømmen S. hen i 9 Timer og N. hen i 3 Timer. (Se i øvrigt nedenfor).

Hove-Bugt. N. for *Vaag-Fjord* ligger *Hove-Bugt*, som er ganske aaben mod Havet, saa at Ø.-lige Vinde sætter svær Sø ind.

Omtrent 1 Kbl ØSØ. for *Grandatange* paa Bugtens N.-Side ligger en Bue med 8,8 m Vand. Fra *Seydurdstange*, $\frac{1}{3}$ Sm V. for *Grandatange*, strækker et Rev med 2,8 m sig c. 1 Kbl ud mod SØ. Mellem *Seydurdstange* og Bygden *Hove* ligger c. 1 Kbl fra Land *Kirkebue* med 1 m Vand og 4 m indenfor. Omtrent midt i Fjorden ligger *Midfjordbue*, paa hvilken der er 7,5 m Vand, og som Søen med paalands Vind bryder stærkt paa. I $1\frac{1}{2}$ Kbl Afstand Ø. for den lille Holm *Hovs-Holm* paa Bugtens S.-Side ligger en Bue med 4,4 m; indenfor c. $\frac{1}{2}$ Kbl fra Holmen er der urent. VNV. for *Hovs-Holm* ligger *Vigagrund* med 7,5 m.

Vil man søge Bugten, kan man styre midt ind i den og vogte sig for *Midfjordbue*, og ankre tværs af Pakhuset i 20 à 23 m Vand, Sandbund. Man ligger godt med Vinde fra SSV. gennem V. til NNV.

Trangisvaag (Kort Nr. 201), N. for *Hove-Bugt*, er en af de bedste Havne eller Ankerpladser paa *Færøerne*.

Tveraa, der er Øens største Handelsplads, ligger paa Fjordens N.-Side og har livlig Trafik, besøges af mange fremmede Fiskere og anløbes af Postskibene. Øens Distriktslæge og Sysselsmand böer her, og der findes Ophalerbedding for Fiskerkuttere. I det inderste af Fjorden ligger Bygden *Trangisvaag*.

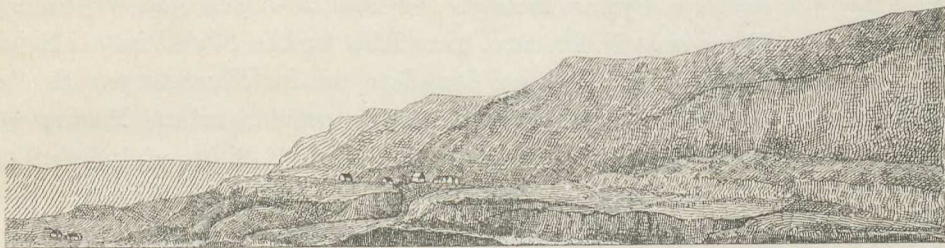
Telefon-Station ved *Tveraa*.

Skær og Buer. Fjorden gaar ind mellem den flade og smalle *Skarvetange* og den høje Pynt *Høvdaberg*. Fra *Skarvetange* udskyder i SØ.-lig Ret-

ning og indtil 3 Kbl Afstand et Rev med under 20 m Vand, hvorpaa ligger flere Skær, der falder tørre med Lavvande, og Buer med 3,5 à 4,7 m. Paa disse bryder Søen næsten altid, og paalands Vind sætter meget voldsomt Braad. Mærket for at gaa S. om Revet er: „*Blaa Fos* fri af Fjeldet paa Fjordens N.-Side.“ *Blaa Fos* er en dyb Kløft i Fjeldet, som ligger i Bunden af Fjorden. Forhindrer usigtbart Vejr at se Mærket, kan man hjælpe sig med et nærmere Mærke, nemlig: „Et Hus i *Frodebø*, med et Elvleje nedenfor, fri af en kende- lig Hammer ved Kysten“ (se Toning 7). Ud for *Høvdaberg* og knapt $\frac{1}{3}$ Kbl fra Land ligger en Fles og 2 Kbl SØ. for denne en Bue med 7 m Vand, paa hvilken Søen bryder voldsomt med Ø.-lig Dønning eller Sø. For at gaa klar Ø. om denne Bue skal man have: „*Store-Dimon* fri af *Frodebø-Nipen*“, og for at gaa klar N. om Skæret holdes: „Bygden *Trangisvaag* i Skjul af *Høvdatange*“.

I den yderste Del af Fjorden, $1\frac{1}{2}$ Kbl Ø. for den S.-ligste Del af *Tjaldevig-Holm*, ligger et Skær, der er tørt med Lavvande.

2 Kbl SV. for *Høvdatange* ligger *Kirkegrund* med en mindste Dybde af 6,3 m; paa denne bryder det med høj Sø.

7 Hus i *Frodebø*, med et Elvleje nedenfor, fri af en kende- lig Hammer ved Kysten.

Paa den indre Fjords S.-Side skyder et Rev fra *Galgetange* omtrent $\frac{2}{3}$ Kbl ud mod N., og noget længere inde ligger tre smaa Stengrunde med 1,8, 1,3 og 6,9 m Vand, henholdsvis SØ., NØ. og NV. for den lille Øe *Holmen*. Revet og hver af de to førstnævnte Stengrunde er paa NØ.-Enden afmærket med en Vager med 1 nedadvendt Kost. Man gaar fri N. om disse Stengrunde, naar man „ikke trækker *Tjaldevig-Holm* i Skjul af *Galgetange*.“ Længere inde er Fjorden ren og Dybden jævnt opgaaende.

Galgetange Ledefyr. Fyrene staar paa *Galgetange* paa Fjordens S.-Side. Bagfyret er et hvidt, fast Fyr, der lyser med fuld Styrke fra S. 81° Ø. til S. 55° Ø. Flammens Højde: 22,1 m. Synsvidden og Lysevnen: 13,5 Sm. Fyret vises fra et hvidt, rundt 6,3 m højt Taarn. Forfyret staar 257 m S. 71° Ø. fra Bagfyret. Det er et fast Fyr, der viser grønt Lys fra c. S. 87° Ø. til S. 83° Ø., over Grunden uden for *Skarvetange*, hvidt Lys fra S. 83° Ø. til S. 66° Ø., over Farvandet, og rødt Lys fra S. 66° Ø. til c. S. 58° Ø., over *Høvdaberg* og Skæret udenfor. Flammens Højde: 13,5 m. Synsvidden: 12 Sm.

Lysevnen: 13,5 Sm for det hvide, 10 Sm for det røde og 8 Sm for det grønne Lys. Fyret vises fra en hvid, firkantet, 3,1 m høj Bygning.

Holdt overet i N. 71° V. leder Fyrene Fjorden ind i dybt Vand, indtil *Tveraa* Ledefyr kommer overet.

Tveraa Ledefyr. Bagfyret er et rødt, fast Fyr, der staar 305 m N. 88° V. fra *Tveraa* Kirke. Det lyser med fuld Styrke fra S. 53° Ø. til S. 38° Ø.

Flammens Højde: 14,8 m. Synsvidden og Lysevnen: 10 Sm. Det vises fra et hvidt, 7,5 m højt Jernstativ. Forfyret staar 34 m S. 45° Ø. fra Bagfyret. Det er et rødt, fast Fyr, der lyser Farvandet rundt, stærkest i Fyrlinien. Flammens Højde: 6,8 m. Synsvidden: 9,5 Sm. Lysevnen: 10 Sm. Det vises fra et hvidt, rundt 3,8 m højt Fyrhus.

Holdt overet i N. 45° V. leder Fyrene fra *Galgetange* Fyrlinie i dybt Vand til Ankerpladsen ud for *Tveraa*.

Brændetid for alle Fyrene: 20de Juli—20de Maj.

Besejling. Til at anduve Fjorden yder *Lille-Dimon* og de høje Pynter *Akralejte* og *Frodebo-Nipen* god Vejledning. Kommende N. fra maa man ikke trække *Store-Dimon* i Skjul, før man er fri S. om Grundene ud for *Skarvetange*. Er det saa tykt, at man ikke kan se de ovenfor anførte Mærker for disse Grunde, bør man holde sig til S.-Siden af Indløbet og staa ind paa $\frac{1}{3}$ af Fjordens Bredde regnet fra S.-Siden.

Man holder ind i Linien: „Fyrtaarnet paa *Galgetange* overet med Fyrbygningen,“ eller „*Ørnefjeld* midt i Fjordaabningen“ (se Toning 9). Denne Kurs holdes, til den SØ.-lige Huk paa *Høvdatange* er tværs, da man, for at undgaa *Kirkegrund*,

8

Frodebo-Nipen.

Akralejte i SV., 4 Sm.

9 Høvdaberg. Frodebo-Nipen. Akralejte.
Ørnefjeld midt i Trangisvaag Fjordaabning i N. 75° V.

søger op i Linien: „*Tveraa* Fyrbaake og Fyrhus overet,“ der leder lige til Ankerpladsen ud for *Tveraa*. I tykt Vejr skal man fra tværs af *Høvdatange* prise N.-Siden, der er ren uden for $\frac{1}{2}$ Kbl Afstand fra Kysten.

Om Natten giver Fyrene al fornøden Vejledning til Besejling af Fjorden.

Ankerpladser. Inden for *Holmen* kan man ankre overalt paa Fjorden. De mest benyttede Ankerpladser er ud for *Tveraa*

og ud for *Hvidenæs*. Paa det første Sted ligger større Skibe bedst S. for Byens Ø.-ligste Bro og saa langt ude, at *Høvdatange* og *Høvdaberg* netop trækker sammen. Store Skibe bør dog ikke trække Pynterne helt sammen, eller de bør holde godt S.-Skel i *Tveraa* røde Ledefyr. Holdebunden skal længere inde være mindre god.

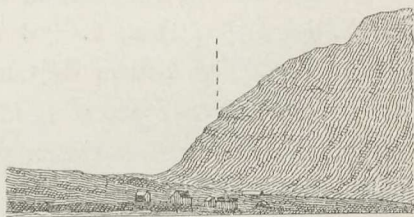
Længere ude paa Fjorden findes gode Ankerpladser i *Ørdevig* og V. for *Tjaldevig-Holm*.

Havnetid ved *Tveraa* er 6^t. 2^m.; Forskel mellem Højvande og Lavvande er 1,3 m ved Springtid.

Kvalbø-Fjord. Fjorden er aaben for Ø.-lige Vinde, der sætter svær Sø med Grundbraad inden for *Flesen* og Brænding mod Kysten og *Flesen*. Sommerdage, paa hvilke der kun sjældent indtræffer haardt Vejr, ligger man dog temmelig sikkert saa meget mere som Holdebunden er god. Med V.-lige Vinde falder stærke Fjeldkast paa Fjorden.

Grunde. Midt i Fjorden ligger *Flesen*, hvorpaa der er 0,6 m og paa S.-Siden c. 1 Kbl fra Land *Tjørnenæs-Bue* med 0,9 m Vand.

Besejling og Ankerpladser. Indsejlingsmærke mellem *Flesen* og *Tjørnenæs-Bue* er: „Et kendeligt Affald under den underste Hammer paa *Grimsfjeld* overet med V.-Kant af et kendeligt, sort Hus“ (se Toning 10). *Grimsfjeld* ligger i Bunden af Fjorden, og Huset er det største i Bygden paa Næsset, det har hvid Skorsten og to hvide Gavlvinduer. Mærket fører c. 1 Kbl S. om *Flesen* og 2 Kbl N. om *Tjørnenæs-Bue*. Man kan ankre i Mærket i 11 m Vand, Sand og Ler, god Holdebund, eller S.-ligere ud for Pynten *Ranen* i 15 m eller mindre Dybde efter Skibets Størrelse. Man kan ogsaa ankre ud for Kirken i 7,5 à 11 m Sandbund. Vil man staa ind N. om *Flesen*, holder man sig til Fjordens N.-Side, der er ren til forbi *Hvidenæs*; naar *Flesen* er passeret, holder man ned til Ankerpladsen.

10 Kendeligt Affald paa *Grimsfjeld* overet med V.-Kant af sort Hus.

Telefon-Station ved *Kvalbø*.

Kvalvig. N. for *Kvalbø-Fjord* og skilt fra den ved det udskydende *Mjoenæs* ligger Bugten *Kvalvig*. Dybden er her jævnt aftagende indefter fra 28 til 11 m Vand med Sandbund; men da Bugten er helt aaben for Ø.-lige Vinde, der sætter svær Sø og Brænding, kan det ikke anbefales at søge den, undtagen i Nødstilfælde. Man maa da ankre ved N.-Siden, 1 Kbl fra Land, halvvejs inde i Bugten, i omtrent 15 m Vand, Sandbund, eller med „N.-Kant af *Store-Dimon* til *Nabben*“. Man kan ogsaa ankre inderst i Bugten tværs af det N.-lige Haugegårde i 13 m Sandbund.

Telegraf-Kabel fra *Kvalvig* i NNØ. til *Skarvenæs* paa *Sandø*.

Telefon-Station i *Kvalvig*.

Syderø V.-Side har ingen Havne- eller Ankerpladser, da Fjeldene gaar stejlt ud til Havet. Kysten er ren uden for 1 Kbl Afstand fra Land undtagen ud for *Kobbetange* og *Famien*. Fra *Kobbetange* strækker et Rev sig c. 2 Kbl NV. ud. 2 Kbl S. for dette Rev ligger en Plade med 15 m, og ud for *Kolaratange* ligger en lille Grund med 7,8 m Vand c. 1 Kbl fra Land. SV. for *Famien* ligger en Bue med 3,8 m Vand c. $2\frac{1}{2}$ Kbl fra den yderste lille Holm og mellem den og Land et Par Buer med 1,8 m Vand. Man maa fraraade Skibe med Storm at komme denne Kyst nærmere end 1 Sm, da Havbunden er meget ujævn og Dybderne forholdsvis smaa, hvilket giver Anledning til svære Grundbraad. Ud for Bygden *Sumbø* ligger den ovenfor omtalte *Sumbø-Holm*.

Telefon-Station ved *Sumbø*.

Strøm. V. for *Syderø* sætter Strømmen NNV. i til Kl 8^t (Vestfald) og derefter SSØ. i til Kl. 1^t (Østfald). Strømmen løber altsaa mod N. i 7 Timer og mod S. i 5 Timer.

Vestfald. Mellem *Bejnesvøre* og *Famarasund* dannes en Ide, naar Vestfaldet har ligget i 3 Timer; denne Ide breder sig mere og mere, og danner til Slutning Østfaldet.

Østfald. I Begyndelsen af Østfaldet bliver Strømmen langs Land ved den N.-lige Del af Øens V.-Kyst vist i Ø.-lig Retning rundt *Kloraretange*.

Forskellen mellem Højvande og Lavvande ved Springtid er 2 m.

Syderø-Fjord hedder Farvandet mellem *Syderø* paa den ene Side og *Store-Dimon* og *Lille-Dimon* paa den anden Side. Omkring disse to Øer findes jævnlig betydelig Strømsø.

Strøm. I *Syderø-Fjord* og langs *Syderø* Ø.-Kyst sætter Strømmen NV i til Kl. 6^t (Vestfald) og derefter SØ. i til Kl. 12^t 12^m (Østfald). Strømmen vender omtrent samtidig overalt i Fjorden.

Vestfald. Naar Vestfaldet har løbet 3 Timer, dannes Ider under Land mellem Pynterne *Akralejte*, *Tjørnenæs* og *Nabben*; disse Ider breder sig mere og mere og danner tilsidst Østfaldet. Paa *Lille-Dimon* NV.-Side opstaar en ubetydelig Ide, hvor Strømmen sætter S. i. I Begyndelsen af Vestfaldet i *Syderø-Fjord* løber Strømmen i V.-lig Retning ind mod *Syderø*. Fra *Porkere-Næs* og N. efter vises Strømmen langs Land N. i. Fra *Porkere-Næs* og S. efter vises Strømmen langs Land S. i; dette varer i Vestfaldets første 3 Timer. Strømmen faar nu først ude til Søs en saa N.-lig Retning, at Landet langs hele Ø.-Kysten viser Strømmen N. i.

Østfald. Ider, svarende til Vestfaldets, opstaar under Land mellem *Nabben*, *Tjørnenæs* og *Akralejte*, naar Østfaldet har ligget 3 Timer. Paa *Lille-Dimon*

SØ.-Side sætter Strømmen S. i. I Begyndelsen af Østfaldet løber Strømmen Ø. for *Sydersø* i Ø.-lig Retning og drejer efterhaanden mere S. i. Nærmere langs Øens Ø.-Kyst sætter Strømmen i S.-lig Retning under hele Østfaldet. Fra *Porkere-Næs* og S. efter løber Strømmen altsaa i 9 Timer S. hen og kun i 3 Timer N. hen.

Lille-Dimon, Store-Dimon og Skuø.

De første to af disse smaa Øer er stejle, Kysterne rene og omgivet af dybt Vand. Man kan kun lande med Baad paa enkelte Steder.

Lille-Dimon er rund i Omkreds og har fra alle Sider set Formen af en Høstak; den er ikke beboet.

Paa ***Store-Dimon*** lander man bedst paa den S.-lige Del af Øens V.-Side, hvor der findes en lille Vig. Man gaar fra denne langs Stranden rundt til S.-Siden, hvor Opgangen til Byens eneste Gaard og Kirke findes.

Dimon-Fjord er Farvandet mellem *Store-Dimon* og en Linie mellem S.-Spidserne af *Skuø* og *Sandø*.

Strøm. I *Dimon-Fjord* sætter Strømmen NV. i til Kl. 6⁺ (Vestfald) og derefter SØ. i til Kl 12⁺ 12^m. (Østfald).

Vestfald. En Ide, *Klejvar-Ide*, opstaar straks ved Vestfaldets Begyndelse under *Store-Dimon* SV.-Pynt; den ligger lige saa længe som Hovedstrømmen.

Østfald. En ubetydelig Ide, *Grønneskor-Ide*, opstaar straks under *Store-Dimon* SØ.-Pynt; den ligger lige saa længe som Hovedstrømmen.

Skuø. Ved *Skuø*, som er noget større end de to forannævnte Øer, findes en Stoppeplads ud for Bygden paa Øens Ø.-Side i 13 m, Sandbund, lidt S. for Gjovent ved Landingstedet, med „det Høje af *Store-Dimon* til *Skuø* SØ.-Pynt“. Kun ved Øens NV.- og SV.-Pynter samt langs V.-Kysten findes nogle Skær, der dog kun ligger indtil 1 Kbl fra Land.

Skuø-Fjord. Løbet mellem *Skuø* og *Sandø* hedder *Skuø-Fjord*. I denne er der paa Strækningen fra *Skuø* Ø.-lige Side over mod Bygden *Skarvenæs* paa *Sandø* mindre Dybder end N. og S. for den, hvilket forarsager, at Søen med haardt Vejr er meget oprørt paa denne Strækning. Dette anføres for at de Søfarende, der gaar gennem Fjorden og her ser Søen mere oprørt end andetsteds i Farvandet, ikke skal antage, at der findes Skær eller Grunde, som er farlige for Sejladsen. Fjorden har gennemgaaende lægere Vand end de fleste andre Fjorde og Sunde, idet der i dens største Del kun er 28 à 38 m; kun i den S.-lige og NV.-lige Del findes noget større Dybder. Langs Ø.- og NØ.-Siden af *Skuø* er der kun 23 m c. $\frac{1}{2}$ Sm fra Land.

Strøm. I *Skuo-Fjord* sætter Strømmen NV. i til Kl. 5^t. (Vestfald) og derefter SØ. i til Kl. 11^t. 12^m. (Østfald).

Vestfald. Naar Vestfaldet har løbet 1 Time, dannes under *Sandø* en Ide, der strækker sig fra *Kværntange* tæt langs Land til henimod Bygden *Sand*. Under *Skuo* dannes en ubetydelig Ide N. for Bygden.

Østfald. Med Østfaldet dannes under *Sandø* ingen Ide, medens der under *Skuo*, S. for Bygden, dannes en betydelig Ide, der strækker sig hen til Øens S.-Pynt.

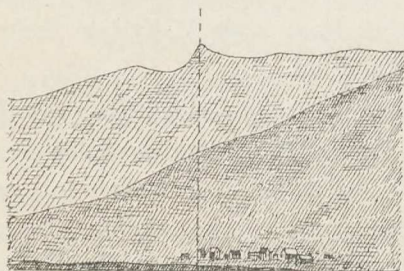
Sandø.

Rev og Skær. Fra SV.-Hjørnet af Øens S.-Spids, *Kværntange*, stikker et Rev 1 Kbl ud, og ud for det meget kendelige SØ.-Hjørne, *Dalsnipen* (se Toning 11 og 13), ligger en Fles 1 Kbl fra Land. I Løbet mellem Flesen og Land er der 15 m. N.-Kysten er ren med Undtagelse af, at et Stenrev skyder omtrent 3 Kbl ud mod NØ. fra *Kvalnæs*. Paa det yderste af Revet findes 9,4 m, hvorfra det falder brat af til 21 m. Man gaar fri Ø. om Revet ved at holde „de Ø.-lige Huse i *Skaalevig* Bygd fri af Fjeldet *Nupur*“, det eneste fremspringende Fjeld mellem *Skaalhoved* og *Kvalnæs*. $\frac{1}{2}$ Sm V. for *Strømnæb* og ud for Bygden *Skopen* findes Skær c. 1 Kbl fra Land. V.-Kysten mellem *Troldhoved* og *Salthoved* er uren med Skær og Nedstyrtninger tæt under Land.

Telegraf-Kabel fra *Skopen* i NØ. til *Kirkebo* paa *Strømø*, og fra *Skarvenæs* i SSV. til *Kvalvig* paa *Syderø*.

Telefon-Station ved *Skopen* og *Sand*.

Sands-Vaag. Midt paa den SV.-lige Side af Øen findes Bugten *Sands-Vaag*, som er aaben mod Havet, saa at S.-lige Vinde sætter svær Sø ind.

11 *Dalsnipen*, *Sandø*, i SV., 3 Sm.

Den kan derfor kun benyttes som Stoppeplads af Skibe, som gaar gennem *Skuo-Fjord* og møder Modvind eller faar Strømmen imod. Paa den Ø.-lige Side af *Buetange* ligger nogle Skær, paa hvilke Søen næsten altid bryder; men de ligger ikke mere end 1 Kbl fra Land. Man staar ind i Mærket: „En kendelig Pukkel paa Fjeldet *Knukur* overet med de længst til venstre liggende Huse i *Trødum* Bygd.“ (Se Toning 12.) Man ankrer i dette Mærke, naar man er tværs af de S.-ligste Huse i *Sand* Bygd, i 17 m, god Holdebund.

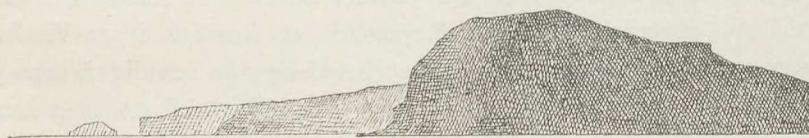
I *Sand* boer Sysselmanden for *Sandø*, *Skuo* og *Store-Dimon*.

12 Kendelig Pukkel paa Fjeldet *Knukur* overet med de længst til venstre liggende Huse i *Trødum* Bygd.

Havnetid er 6^{t.} 20^{m.}; Forskel mellem Højvande og Lavvande, der indtræffer regelmæssig, er 2,2 m ved Springtid, c. 0,6 m ved Niptid.

Husevig og **Skaalevig**. Paa Øens Ø.-Side ligger to smaa Bugter, der kan benyttes som Stoppepladser, men er aabne for Ø.-lige Vinde. Ankerplads kan i dem begge søges paa 15 à 19 m Vand. I *Husevig* er Bunden Sand, i *Skaalevig* findes enkelte Steder Sten. *Husevig* Kirke, der har hvid Ø.-Gavl og hvidt Taarn, kan i tykt og usigtbart Vejr give god Vejledning. Under *Sandø* findes ikke flere Ankerpladser end de nævnte.

Skaalhoved. De ovennævnte to Bugter adskilles ved det kendelige Forbjerg *Skaalhoved* (se Toning 13). Et Hul, der nede ved Søen gaar gennem Forbjerget, kan ses aabent baade N. og S. fra.

13

Dalsnipen.

Skaalhoved i SV., 1/2 Sm.

Troldhoved. Ved Øens N.-Ende, og skilt fra den ved *Høvdasund*, ligger den høje, kendelige, lille Øe *Troldhoved* (se Toning 14), der, set paa Afstand, i sin Form har stor Lighed med *Skaalhoved*.

14

Troldhoved i Ø., 2 Sm.

Sando.

Strøm. Ø. for *Sando* dannes kun med Østfaldet Ide; denne, der strækker sig fra Bygden *Dal* til *Skaalhoved*, opstaar godt 2 Timer efter Østfaldets Begyndelse, men strækker sig kun et Par Kbl fra Land.

V. for *Sandø* og *Skuo* dannes kun med Vestfaldet Ider; disse opstaar, naar Vestfaldet har ligget godt 2 Timer. (Se i øvrigt under *Skuo-Fjord* og *Skopen-Fjord*.)

Hestø og Kolter.

Kysterne ved disse Øer er rene indtil 1/2 Kbl fra Land, men har hverken Havne eller Stoppepladser.

15

Kolter i N. t. V., 4 Sm.

Skopen-Fjord er Løbet mellem *Sandø* og *Hestø*.

Strøm. I *Skopen-Fjord* sætter Strømmen VNV. hen til Kl. 5^t. (Vestfald) og derefter ØSØ. hen til Kl. 11^t. 12^m. (Østfald).

Vestfald. 1 Time efter at Vestfaldet er begyndt, dannes betydelige Ider V. for *Strømne* paa *Sandø*. Under *Hestø* dannes ligeledes en Ide V. for S.-Pynten. Disse Ider bliver efterhaanden større og danner til Slutning Østfaldet.

Østfald. Under *Hestø* S.-Pynt dannes ved Østfaldets Begyndelse en Ide; denne ligger lige saa længe som Hovedstrømmen. 1 Time efter Østfaldets Begyndelse opstaar en ubetydelig Ide ved Skæret ud for Bygden *Skopen* og udvider sig Ø. efter. Ud for *Skaalsaa*, mellem *Strømne* og *Kvalnæs*, opstaar straks ved Østfaldets Begyndelse en Ide, der i Løbet af kort Tid strækker sig ud til 1 Sm fra Land og hen mod *Kvalnæs*; denne Ide kaldes *Borgar-Ide*. Endvidere dannes med Østfaldet en Ide mellem *Kvalnæs* og *Skudevig*; denne er imidlertid ret ubetydelig, medens *Borgar-Ide* er kraftig. Naar Vinden eller Dønningen er Ø.-lig, sætter Iden meget betydelig Sø, navnlig i dens yderste Del, der kaldes *Skaalsiabaare*. For at gaa fri af *Skaalsiabaare* maa man være uden for Mærket: „*Kolter* NØ.-Kant godt fri N. for *Hestø*“.

Kolter-Sund er Løbet mellem *Kolter* og *Hestø*. Fra S.-Spidsen af *Kolter*, *Kolter-Tange*, skyder et Rev c. 1 Kbl ud, og paa Ø.-Siden af Øens S.-lige Del ligger ud for det lave Land et lille Flak. Ved N.-Spidsen af *Hestø* ligger en Bue, *Hestbue*, c. $\frac{1}{3}$ Kbl fra Land.

Strøm. I *Kolter-Sund* sætter Strømmen V. i til Kl. 4^t. 15^m. (Vestfald) og derefter Ø. i til Kl. 10^t. 27^m. (Østfald).

Vestfald. En Ide dannes ved NV.-Pynten af *Hestø*, naar Vestfaldet har ligget 1 Time.

Østfald. En Ide opstaar ved *Kolter* S.-Pynt, naar Østfaldet har ligget 1 Time.

Hestø-Fjord er Løbet mellem *Hestø* og *Kolter* paa den ene Side og *Strømø* paa den anden. Paa SV.-Siden af *Strømø* ligger ud for *Velbestad* en Bue. Ud for *Kirkebo* ligger Øen *Kirkebo-Holm*, og uden for denne skyder et Rev ud i SSØ.-lig Retning; ud for *Bø* ligger et Rev med Buer. (Se i øvrigt Side 52 under *Strømø*).

Strøm. I *Hestø-Fjord* sætter Strømmen NV. hen til Kl. 5^t. 15^m. (Vestfald) og derefter SØ. hen til Kl. 11^t. 27^m. (Østfald). Strømmen skifter ved begge Strømfald først tværs af *Kirkebo-Næs*; hertil svarer de opgivne Tider. Ud for *Kolter* vender Strømmen en Time senere.

Vestfald. Omtrent straks ved Vestfaldets Begyndelse opstaar en Ide mellem *Kirkebo-Næs* og Buerne ud for *Bø*; denne Ide breder sig mere og mere N. hen, og efter 2 Timers Forløb har den udvidet sig til hen imod *Velbestad*. Naar Vestfaldet har ligget 2 Timer, dannes en Ide, der strækker sig mellem *Lambatange* og *Dalsnipen*. Fra *Dalsnipen* til *Skælling-Næs* dannes ligeledes 2

Timer efter Vestfaldets Begyndelse en Ide. Under *Hestø* og *Kolter* opstaar under Vestfaldet Ider; disse begynder først ud for Øernes Bygder, hvorfra de breder sig mere og mere.

Østfald. Naar Østfaldet er begyndt, dannes 2 smaa Ider S. for *Kirkebo-Holm* og Buerne ved *Bø*. 2 Timer efter Østfaldets Begyndelse opstaar ligeledes en ubetydelig Ide S. for Buerne ud for *Velbestad*. Paa samme Tid opstaar en Ide, der strækker sig fra *Nipaa*, tæt Ø. for *Dalsnipen*, til henimod *Sydredal*. Under *Hestø* og *Kolter* dannes Ider, svarende til Vestfaldets, dog er disse Ider med Østfaldet, i Modsætning til Iderne under *Strømø*, langt kraftigere end med Vestfaldet.

Strømraser. Med de nævnte Undtagelser er Farvandene omkring *Hestø* og *Kolter* rene, og Dybden i dem er betydelig; men Sammenstød af forskellige Strømme kan i dem alle bringe Søen til at bruse og syde, saa at man kunde antage det for at være Grundbraad, foraarsaget ved Grunde og blinde Skær, hvilke dog ikke findes. Man gør dog rettest i at manøvrere fri af de stærkeste Strømraser og da navnlig af den, der ved Slutningen af Østfaldet skyder ud fra S.-Pynten af *Hestø*. Man gaar fri S. om denne ved at holde „*Borin* Fyr netop synligt over *Kirkebo-Næs*“.

Vaagø og Myggenæs.

S.-Kysten af Vaagø. Øens S.-Pynt hedder *Trællenipen* og er en stejlt fremspringende, 146 m høj Huk, paa hvis V.-Side findes et lavt, men bredt Vandfald, *Bosdala-Fos*, der er Afløbet fra *Sørvaags-Vand*. Denne Fos er meget kendelig i tykt og usigtbart Vejr.

SØ.-Hukken af *Vaagø* hedder *Stakken*. Den har sit Navn af, at Fjeldet set i visse Retninger ligner en Høstak. V. for *Stakken* ligger et lavere, kendeligt Næs, hvis yderste Del er skilt fra den indre ved en gennemgaaende Kløft. S.-Siden ender i den fritstaaende, 325 m høje Spids, *Troldkonefinger* (se Toning 16). Under sit Besøg paa *Færøerne* i 1844 kaldte Kronprins Frederik denne for *Kongespiret*, og saaledes benævnes den derfor nu af mange. SV. for *Troldkonefinger*, $1\frac{1}{2}$ Kbl fra Land, ligger en lille Fles, der er c. 6 m over Vandet.

Midvaag og Sandevaag. Paa S.-Siden af *Vaagø* findes en Indskæring, der forgrener sig i de to Bugter *Midvaag* og *Sandevaag*. Den første afgiver en ret god Ankerplads især i den gode Aarstid; men S.-lige og V.-lige Vinde sætter dog en Del Bevægelse i Vandet og Brænding ind paa Kysten. Dybden aftager jævnt indefter fra 23 til 10 m; i den inderste Del af Bugten er Dybden kun ringe. Den bedste Ankerplads er midt i Bugten i Mærkerne: „S.-Kant af *Hestø* til *Præstetange*“

16 *Troldkonefinger* i VSV., $\frac{3}{4}$ Sm.

og „en Gjøv S. for *Sandevaag* overet med *Giljanæs*“, i 11 à 13 m Vand, god Holdebund. *Sandevaag* kan efter Omstændighederne benyttes som Stoppeplads, da der ligeledes er god Holdebund; men den er aaben for S-lige Vinde. Forskellen mellem Højvande og Lavvande ved Springtid er 1,7 m, ved Niptid 0,8 m.

Her boer Sysselmanden for *Vaagø* og *Myggenæs*.

Telefon-Station i *Midvaag* og i *Sandevaag*.

Vaagø-Fjord er Farvandet mellem *Kolter* og *Vaagø*.

Strøm. I *Vaagø-Fjord* sætter Strømmen V. i til Kl. 6^t. (Vestfald) og derefter Ø. i til Kl. 12^t. 12^m. (Østfald). Den her opgivne Tid gælder for Farvandet mellem *Kolter* og *Stakken*; V. for denne Linie vender Strømmen senere, saaledes at for hver Sm, man kommer V. i, indtræffer Strømvendingen 15 Minutter senere. Nogen kendelig Ide dannes ikke i denne Fjord.

Vestmannasund er Løbet mellem *Vaagø* og *Strømø*. (Se Side 50 under *Strømø*).

N.-Kysten af *Vaagø*. Mellem *Slettenæs* og *Ritunøv* er Kysten uren med Skær og Nedstyrtninger tæt under Land. Ud for *Ritunøv* ligger c. 2 Kbl fra Land en Bue, som næsten falder tør med Lavvande.

Vig er Bugten mellem *Ritunøv* og *Tjørnenæs*, den er uren og bør ikke besejles af større Skibe. Her ligger to Buer omtrent $\frac{1}{2}$ Sm fra Land med 9,4 og 7,5 m Vand, paa hvilke det bryder med haardt Vejr. Den første ligger midt i Bugten, den anden Ø. for *Tjørnenæs*. I Bugten findes Fleser og Buer tæt under Land.

Mellem Pynterne *Tjørnenæs* og *Baret* ligger en Del overvands Skær.

Paa N.-Siden af *Vaagø* findes ingen Havn eller god Ankerplads.

Myggenæs-Fjord hedder Farvandet mellem *Vaagø* og *Myggenæs*. Tæt ud for *Baret* ligger en Række Fleser, *Barfleser*, hvorfor man ikke bør komme Pynten nærmere end 2 Kbl. Kysten fra *Baret* til *Sørvaag* er uren tæt under Land. Ved det S.-lige Indløb ligger de to smaa Holme *Gaasholm* og *Tindholm*, der især, naar man kommer N. og V. fra, og de ses fri af Landet, er meget kendelige. Navnlig udmærker *Tindholm* sig ved sin takkede og med Spidser besatte Overflade.

I Fjorden er Bunden meget ujævn, og paa flere Steder findes brat opstaaende Klipper med 13 à 14 m Vand, paa hvilke Søen med haardt Vejr bryder. I Fjorden findes følgende Buer: *Mylings-Bue*, med 13 m 8 Kbl N. 23° Ø. fra *Myggenæs* Ø.-Pynt. Den ligger i Mærkerne: „Det høje Land mellem *Sakshavn* og *Myling* overet med *Baret*“, og „S.-Kant af *Vaagø* overet med det højeste af *Tindholm*“. En 13 m Bue 13 Kbl N. 38° V. fra *Gaasholm* V.-Pynt. En 14 m Bue 6 Kbl N. 63° V. fra *Gaasholm* NV.-Pynt, i Mærket: „N.-Kant af *Mulen* overet med N.-Kant af *Tindholm* yderste Skær“. En 15 m Bue 2 Kbl

S. 20° Ø. fra *Gaasholm* S.-Pynt. *Kalvens-Bue*, der fra *Tindholm* SV.-Pynt strækker sig 4 Kbl S. ud med en mindste Dybde af 7 m 2 Kbl fra Land.

Da Dybden i Fjorden er ringe, sammenlignet med Dybderne N. og S. for den, forekommer her tidt, og særlig med stiv Kuling eller Storm, voldsomme Strømraser, hvori Vandet staar flere Fod lige i Vejret, og i hvilke ethvert aabent Fartøj vilde være redningsløst fortabt. Sejlskibe bør kun tvunget af Nødvendighed staa gennem denne Fjord, da de altid er udsat for fuldstændig og i lang Tid at miste Styret. Tvinges man til at staa igennem, bør man holde sig paa Fjordens Ø.-Side. Man gaar klar V. om *Kalvens-Bue* S. for *Gaasholm* ved at holde „*Baret* synlig V. for *Gaasholm*“.

Strøm. I *Myggenæs-Fjord* sætter Strømmen mod NNV. til Kl. 9^t (Vestfald) og derefter mod SSØ. til Kl. 3^t 12^m. (Østfald). Strømmen i denne Fjord kan være meget stærk, og Iderne optræder med stor Voldsomhed og er meget uregelmæssige, idet de nærmest har Karakter af Strømhvirvler. Den for Strømvendingen nævnte Tid gælder for Farvandet mellem *Gaasholm* og *Myggenæs*, paa hvilket Sted Strømmen først skifter.

Vestfald. Straks ved Vestfaldets Begyndelse dannes N. for *Myggenæs* Ø.-Pynt en betydelig Ide. Den strækker sig, naar Vestfaldet har ligget sin halve Tid, ud til Fjordens halve Bredde. Til sidst danner denne Ide Østfaldet. Under *Vaagø* dannes under Vestfaldet smaa Ider tæt under Kysten.

Østfald. Straks ved Østfaldets Begyndelse dannes S. for *Baret* en Ide. Den strækker sig, naar Østfaldet er halvt udløbet, $\frac{1}{2}$ Sm til Søs. Til sidst danner denne Ide Vestfaldet. Naar Østfaldet har ligget 2 Timer, dannes ved *Gaasholm* V.-Kyst en Ide, der strækker sig langs Holmens S.-Side. Under *Myggenæs* dannes smaa Ider klos i Land.

N. for *Vaagø* mærkes en Strøm, der løber langs Kysten Ø. i. Ud for *Vestmannasund* drejer den imod N. Denne Strøm løber de 4 første Timer af den Tid, det er Vestfald i *Myggenæs-Fjord*.

Sørvaag-Fjord afgiver en meget god Ankerplads. N. for *Tindholm* ligger et blindt Skær med 3,5 m $\frac{2}{3}$ Kbl NØ. for det yderste Skær, som er over Vandet, eller indtil 2 Kbl fra Land og længere inde i Fjorden den lille Øe *Skærholm*, der er 4 m høj over Vandet. Fra *Skærholm* skyder et Rev 1 Kbl ud mod ØSØ. N.-Kysten fra *Bordsten* til *Aalkuklettur* er uren med Skær indtil $\frac{2}{3}$ Kbl fra Land.

Fra ud for *Skærholm* til lidt Ø. for *Bø* findes et forholdsvis bredt, jævnt opgaande Flak, med under 10 m $1\frac{1}{2}$ Kbl fra Land. I Løbet N. om *Skærholm* er der 11 m. Paa S.-Kysten strækker et Rev sig c. $\frac{1}{3}$ Kbl NV. ud fra *Mulen*.

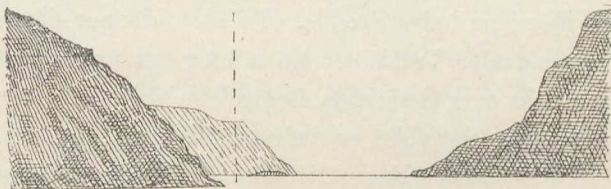
Ved *Sælvig* findes en Hvalfanger-Station.

Besejlingen af Fjorden vanskeliggøres ved de ovenomtalte Strømforhold

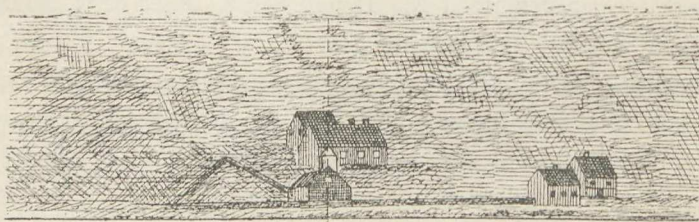
i *Myggenæs-Fjord* og bør ikke forsøges med haardt Vejr. Kommer man S. fra med Vestfaldet, styrer man saa nær til N.-Siden af *Gaasholm* som muligt for ikke at blive forsat af Strømmen. Kommer man N. fra med Østfaldet, holdes langs Landet, indtil man er inden for Strømmen, hvorefter der holdes midt i Farvandet til *Skærholm*. Man kan gaa paa begge Sider af dette Skær, men det er sikrest at holde N. om det, da der paa dets SØ.-Side stikker det ovennævnte lille Rev ud. Desuden undgaar man derved Strømmen, der gennem *Dragsund* kan sætte lige op paa Skæret. Skal man krydse Fjorden ind, maa man vogte sig for det blinde Skær, der ligger uden for *Tindholm*. Man gaar fri N. om dette Skær ved at holde „Bygden *Sørvaag* fri N. for Fjordens S.-Kyst.“

Sejladsen gennem *Gaasholm-Sund* maa fraraades paa Grund af Strømraser. *Storesund* kan ikke benyttes, da det er opfyldt med Skær fra *Tindholm* Ø.-Pynt til *Drangarnir*. *Dragsund* kan derimod besejles; man skal holde midt i Sundet, men tværs over dets nordlige Del strækker sig en Barre med 3 m Vand.

Ankerplads. Inden for *Skærholm* er Fjorden ren, og man kan ankre ud for *Bø* i Mærkerne: „Vandfaldet i Elven lidt Ø. for Kirken“, og „*Myggenæs*

17 *Myggenæs* vel fri af Pynten paa S.-Siden af Fjorden.

18 Skolen overet med Kirken i *Sørvaag*.

godt uden for *Bordsten*“ i 20 m Vand, Sandbund, eller i Bugten paa S.-Siden ud for *Sælwig*, lidt Ø. for Elven og med „en Gjøv i Fjeldene paa N.-Kysten overet med *Svartaa* Pynt“ i 20 à 30 m Vand. Gjøven ligger lidt V. for *Sørvaag-Bø*. Man maa vogte sig for det Sandflak, der opfylder den inderste Del af Fjorden, og som ved Højvande er overflydt og strækker sig henimod 4 Kbl. ud fra Land. Den bedste Ankerplads er inde i Bunden af Fjorden, hvor man paa S.-Siden ligger godt i

23 à 28 m Vand, ud for Enden af Bøgærdet paa Fjordens S.-Side i Mærkerne: „*Myggenæs* vel fri af Pynten paa S.-Siden af Fjorden“ (se Toning 17) og „Skolen overet med Kirken i *Sørvaag*“ (se Toning 18). God Holdebund. Forskellen mellem Højvande og Lavvande er ved Springtid 2 m, ved Niptid 1 m.

Telefon-Station i *Sørvaag*.

Myggenæs er en indtil 560 m høj Øe, der ved en gennemgaaende Kløft er skilt fra den 112 m høje *Myggenæs-Holm*. Kysterne er stejle med Skær og Buer under Land, især er *Myggenæs-Holm* omgivet af høje Klippeøer og lave Fleser, uden for hvilke et Rev strækker sig 3 Kbl ud fra dens V.-lige Pynt. Fra en Pynt paa S.-Kysten c. $\frac{3}{4}$ Sm V. for Øens Ø.-Spids stikker et Rev, *Urdarbue*, med 2,5 m Vand 1 à 2 Kbl ud, og uden for denne ligger en Bue med 17 m c. 3 Kbl fra Land. S.-Siden er uren med Skær under Kysten, og da Strømmen er meget haard og tilmed altid sætter ind paa Land, advares Skibe mod at komme Kysten for nær. Ud for V.-Kysten staar stærke Strømraser indtil 5 Sm fra Land.

Under *Myggenæs* Kyster findes hverken Ankerpladser eller Stoppepladser. Bygden ligger paa Øens SV.-Ende. Landing er her altid vanskelig, og Indbyggerne er tidt i lange Tider afskaaret fra al Forbindelse med de andre Øer paa Grund af de Vanskeligheder, som Besejlingen med Baad af *Myggenæs-Fjord* (se ovenfor) lægger i Vejen.

Strømø og Nolsø.

Strømø er den største af alle Øerne; paa dens Ø.-Side, inden for den lille Øe *Nolsø*, ligger Hovedstaden *Thorshavn*.

Nolsø-Fjord er Farvandet mellem *Nolsø* og *Strømø*.

Holme og Skær. 6 Kbl SSV. for *Nolsø* N.-Spids ligger en lille Grund med 21 m og 7 Kbl S. for *Tjørnenæs* en anden med 17 m.

Ved S.-Enden af *Nolsø*, ud for *Borin*, findes nogle Skær med 7 m

Vand henholdsvis 1 Kbl S. og 2 Kbl Ø. t. S. for *Borin*. Med østlig Dønning staar der svært Braad paa disse. Ud for *Hedlan* Pynt, som ligger 3 Kbl Ø. for *Borin*, findes Skær indtil 1 Kbl fra Land. Tæt ved Kysten ud for *Nolsø* SØ.-Pynt ligger den 25 m høje Drangur, *Kabelen*. Ved *Nolsø* N.-Spids ligger en Fles tæt under Land og en Bue c. 30 m uden for Flesen.

Tæt Ø. for *Hoyvig* ligger en 12 m høj, lille Holm, *Hoyvig-Holm*, og tæt SØ. for den en Fles. Indtil godt 2 Kbl Ø. og S. for Flesen ligger flere Buer, der under eet hedder *Hoyvig-Grund*, og hvoraf den yderste har 6,8 m Vand. En Grund med 25 m ligger i 38 m Vand $\frac{1}{2}$ Sm SØ. for Flesen.

SSØ. for *Skansetange* ved *Thorshavn* skyder et Rev c. $\frac{1}{2}$ Kbl ud; uden for dette findes Buer med 6 à 7,5 m indtil $1\frac{1}{2}$ Kbl fra Land, og en Bue med 4,7 m c. 2 Kbl fra Land. 4 Kbl Ø. for *Skansetange* ligger en Stengrund med 13 m i 30 à 32 m Vand. Buer med 4,7 m findes Ø. for *Skansetange* og NØ. for *Østfalds-Skær*.

Nolsø Fyr, paa Øens SØ.-Pynt inden for *Kabelen*, er et hvidt Blinkfyr, der hvert $\frac{1}{2}$ Minut viser Et-Blink, Blink c. 5^s, Mørke c. 25^s. Flammens Højde: 72 m. Synsvidden: 22 Sm. Lysevnen: 26 Sm. Det vises fra et hvidt, 14,4 m højt Taarn. Fyret lyser fra N. 10° Ø. gennem Ø. og S. til S. 30° V. Endvidere kan det ses over Land, i større eller mindre Afstand, V. for S. 30° V. Brændetid: 20de Juli—20de Maj.

Borin Vinkelfyr, paa *Nolsø* SV.-Pynt, er et fast Fyr, der viser hvidt Lys fra S. 57° Ø. gennem S. til S. 75° V., rødt Lys fra S. 75° V. gennem V. til N. 80° V., grønt Lys fra N. 80° V. til N. 53° V. og hvidt Lys fra N. 53° V. til N. 30° V., over Farvandet fra c. $\frac{1}{2}$ Kbl fri NØ. om *Glivursnæs* til c. $\frac{1}{2}$ Kbl fri V. om *Tjørnenæs*. Flammens Højde: 38,6 m. Synsvidden: for det hvide Lys 10 Sm, for det røde Lys 7,5 Sm og for det grønne Lys 5,5 Sm. Fyret vises fra en hvid, firkantet, 4 m høj Træbygning. Brændetid: 20de Juli—20de Maj.

Strøm. I Nolsø-Fjord sætter Strømmen S. i til Kl. 4^t 15^m. (Vestfald) og derefter N. i til Kl. 8^t 15^m. (Østfald). Strømmen i denne Fjord løber altsaa 8 Timer mod S. og kun 4 Timer mod N.

Vestfald. Dette, eller rettere den Strøm, der kaldes Vestfald, løber S. efter gennem *Nolsø-Fjord* i Modsætning til alle andre Fjorde paa *Færøerne*. Under Vestfaldet dannes meget betydelige Ider. Straks ved Begyndelsen dannes under *Nolsø* N.-Pynt en Ide, der strækker sig fra ud for Ejden rundt *Buen* ved N.-Pynten af Øen. Mellem *Tjørnenæs* og *Borin* dannes ligeledes en betydelig Ide. Under *Strømø* dannes, naar Vestfaldet har ligget 1 Time, en Ide, *Flæsk-Ide* kaldet, mellem *Glivursnæs* og *Kirkebo-Næs*. Disse Ider vokser hurtigt i Størrelse, saaledes at Hovedstrømmen, naar denne har ligget i den halve Tid, kun løber i Fjordens Midte og knapt optager Halvdelen af Fjordens Bredde. Iderne under *Nolsø* bliver ved Vestfaldets Slutning saa kraftige, at de fremkalder Bagstrømme inden for sig, tæt under Land. Det sidste af Vestfaldet findes midt i Fjorden i Mærket: „*Kalbak-Fjeld* Ø.-lige Affald overet med *Hoyvig*.“

Østfald. Iderne under Østfaldet bliver ikke saa kraftige som under Vestfaldet. Ider dannes ved *Buen* N. for *Nolsø* og mellem *Borin* og *Tjørnenæs*; dog opstaar under dette Strømfald ingen Bagstrømme inden for Iderne. Under

Strømø dannes ved Østfaldets Begyndelse en Ide rundt *Kirkebø-Næs* og endvidere en Ide fra *Arge* henimod *Glivursnæs*. Naar Østfaldet har ligget 3 Timer, dannes N. for *Skansetange* en ubetydelig Ide. Det sidste af Østfaldet ligger i samme Mærke som det sidste af Vestfaldet.

Ø. for Nolsø sætter Strømmen S. i til Kl. 3^t (Vestfald) og derefter N. i til Kl. 8^t (Østfald).

Vestfald. Dette, der ude fra Havet løber i V.-lig Retning ind mod Øen, bliver af Landet drejet S. i. Naar Vestfaldet har ligget den halve Tid, deles Strømmen under Land saaledes, at den N. for Pynten N. for Ejden løber mod N., S. der for mod S.

Østfald. Under Østfaldet dannes Ider inde under Land overalt mellem Pynterne.

Thorshavn. (Kort Nr. 166). Her boer Amtmanden over *Færøerne* samt de fleste Embedsmænd. Skibe kan faa Lægehjælp, Kul, Vand og ferske Provisioner samt erholde Assistance til mindre Skibsreparationer og Udbedring af mindre Havarier, men der findes intet Maskinværksted.

Telegraf-Kabel. (Se Side 12.)

Telefon-Station i Forbindelse med de øvrige Telefon-Stationer paa Øerne.

Fyr. Paa Skansens S.-lige Hjørne et hvidt, fast Fyr, der lyser fra N. 34° Ø. gennem Ø. og S. Farvandet rundt. Flammens Højde: 11 m. Det vises fra en Pæl. Brændetid: 1ste September—1ste Maj.

I *Vestre-Vaag* 1 rød og 1 grøn Lanterne. Den røde Lanterne lyser fra S. 41° Ø. til S. 14½° Ø. Den grønne Lanterne lyser fra S. 31° Ø. gennem S. ind til Land. Naar Ankerpladsen i *Vestre-Vaag* søges, gaar den røde Lanterne i Skjul, naar man er for V.-lig, den grønne, naar man er for Ø.-lig. Fyrene vises fra Pæle. Brændetid: 1ste September—1ste Maj.

Bekendt Mand. Er man kommen ind i *Nolsø-Fjord*, vil man som Regel ved at sætte Lodsflag faa bekendt Mand om Bord.

Thorshavn Havn. Den egentlige Havn bestaar af to smaa Bugter, der hedder *Vestre-Vaag* og *Østre-Vaag*, og er adskilt ved en fremspringende, bebygget Odde, *Tingnæs*. Mindre Skibe kan som Regel mod en Afgift fortøje ved de udlagte Fortøjninger, der bestaar af 2-Tomme Kæder, fastgjort i Land paa begge Sider af Vaagene. Kæderne er forsynet med Bøjer, hvorved Ombordtagningen lettes. Den midterste Fortøjning kan benyttes af indtil 50 m lange Skibe.

Thorshavn Red er paa Grund af den Sø og Rulning, der med haard Kuling af NØ. og SØ. sætter ind, en af de mindre gode Ankerpladser paa *Færøerne*. Kun med V.-lige Vinde afgiver den en god Ankerplads. Med Ø.-lig Vind giver *Nolsø* vel nogen Dækning, men forhindrer ikke, at der staar Rulning ind. Ankret maa sættes paa Strækningen fra *Vestre-Vaag* ned mod *Glivursnæs*, da Bunden her er Sand, medens der ud til Siderne findes Sten. Et

51 Tillas S. 1.

godt Ankermærke er: „Taarnet paa Amtmandsboligen til Ø.-Siden af *Tingnæs*“ (se Toning 20) og efter Skibets Størrelse „*Østnæs* mere eller mindre fri af *Skansetange*“ (se Toning 21). Her har man fra 17 til 26 m Vand, god Holdebund. Det bedste Ankermærke er: „V.-Kant af Lægeboligen netop fri af et Skur i N.-Enden af *Vestre-Vaag*“ (se Toning 20), da dette Mærke giver god

20

Kirke.

Amtmandsbolig.

*Tingnæs.*Taarnet paa Amtmandsboligen til Ø.-Siden af *Tingnæs*.

Ankerbund over hele Strækningen, men Mærket er vanskeligere at finde end det først angivne.

21

Skanse.

Østnæs overet med *Skansetange*.*Østnæs.*

Naar Opholdet paa *Thorshavn* Red umuliggøres ved Sø og Rulning, er *Kongshavn* den nærmeste Ankerplads, til hvilken Skibe kan søge. (Se Side 54).

Besejling. Naar man for at staa ind til *Thorshavn* har faaet Kending af den meget kendelige *Nolsø*, kan man efter Omstændighederne løbe N. eller S. om denne Ø. For Sejlskibe maa det N.-lige Indløb anbefales, da Vestfaldet baade løber længere og som Regel er stærkere end Østfaldet, saa at man ved at holde S. om *Nolsø* vil have større Vanskelighed ved at krydse sig op.

22

Nolsø i N. 55° V., 16 Sm.

Naar man nærmer sig Reden, skal man vogte sig for de Buer, der ligger SSØ. for *Skansetange*. Man gaar fri af dem ved at holde „Præstegaarden eller det lyse Kabelhus ved *Sandegærde* overet med den nærmeste Pynt N. for samme“ eller „Ø.-Pynt af *Hoyvig-Holm* fri af Landet S. for *Hoyvig-Holm*“.

Om Natten yder Vinkelfyrene ved *Borin* og *Tofte* (se Side 44 og 53), i bindelse med Fyrene ved *Thorshavn*, Vejledning.

Stoppepladser. I *Nolsø-Fjord* findes adskillige Stoppepladser, der kan komme til Nytte ved Ind- eller Udsejlingen fra *Thorshavn*, men som kun kan anbefales med Stille eller roligt Vejr. Man kan saaledes ankre paa Ø.-Siden af *Strømø* midt imellem *Kirkebo-Næs* og *Glivursnæs* i 38 m Vand lige ud for et

kendeligt Vandfald i en Kløft i Fjeldet. Her er god Sandbund, men N. og S. herfor findes Sten.

N.-ligere, ud for Elven ved *Arge*, kan man ogsaa ankre i omtrent 28 m Vand, Sandbund.

Paa den V.-lige Side af *Nolsø*, midt imellem *Borin* og *Tjørnenæs*, kan man løbe ind under Kysten og ankre i omtrent 34 m Vand, Sandbund, hvorunder findes Ler. Endvidere er der Stoppepladser i 28 à 38 m Vand midt for den lille Vig ved Ejden, som forbinder den større og høje S.-lige Del af *Nolsø* med den mindre og lavere Del af samme Øe. Holdebunden er god.

Det skal ogsaa være muligt at stoppe paa *Nolsø* Ø.-Side, hvor Bunden er Sand; men det vil kun være meget sjældent, at Omstændighederne vil tillade det eller give Anledning dertil.

Fleserne ligger midt i Farvandet mellem *Strømø* og *Østerø*. De er vel altid over Vandet, men i NØ. og S. skyder Stenrev under Vandet ud fra dem, saa at den samlede Længde er 3 à 4 Kbl. Man maa derfor holde sig i tilbørlig Afstand fra dem. Mærke for at gaa fri S. om *Fleserne* er „Elven fra *Stigafjeld* overet med Pynten ved *Kalbak*.“

Kalbak-Fjord, N. for *Thorshavn*, byder ingen Vanskelighed for Besejling. Man har kun at vogte sig for det fra *Hvidenæs* udskydende Rev, paa hvilket der $\frac{2}{3}$ Kbl fra Land er 4,7 m, hvorfra det falder stejlt af til dybt Vand, samt for *Fleserne*. Fra ud for *Kalbak* Kirke strækker sig Ø. efter indtil $1\frac{1}{2}$ Kbl fra Land et Sandflak med Dybder fra 2,2 m til 7,5 m, hvorfra det falder temmelig stejlt af.

Om Natten yder *Tofte* Fyr god Vejledning (se Side 53).

Stoppepladser findes ud for Bygden *Sund* i 38 m og ud for *Kalbak* Kirke i c. 34 m Vand, Sandbund; men der kan stoppes overalt i Fjorden, naar man er indrettet paa at ankre paa større Dybder. Holdebunden er Sand og Ler, undtagen helt inde i Bunden af Fjorden, hvor der er Mudder. Med stormende Vejr er man udsat for svære Fjeldkast, hvorfor Fjorden kun kan anbefales som Stoppeplads i godt Vejr.

Telegraf-Kabel fra *Hvidenæs* i NNØ. til *Tofte*.

Telefon-Station ved *Sund*.

Skær. Mellem *Kalbak-Fjord* og *Kollefjord* ligger Skæret *Køllingen* c. 30 m fra Land.

Kollefjord, N. for *Kalbak-Fjord*, kan søges som Ankerplads; men med stiv Kuling er man ogsaa her udsat for heftige Fjeldkast, dog ikke saa svære som paa *Kalbak-Fjord*, fra det 768 m høje *Skølling-Fjeld*, der er et af de højeste Fjelde paa *Færøerne*. I Fjorden kan ankres overalt, god Holdebund. Dybden er jævnt aftagende mod Land. Den almindeligste Ankerplads er ud

for *Kollefjord Kirke* med „*Østnæs* til Kysten S. for Fjorden“ og „*Moskernæs* S.-lige Haugegærde til Husene paa *Kælnæs-Tange*“ i 19 m Vand. Paa S.-Siden af Fjorden ligger nogle Skær c. 20 m fra Land.

Ved *Signebø* findes en Hvalfanger-Station.

Telefon-Station ved *Øreenge*.

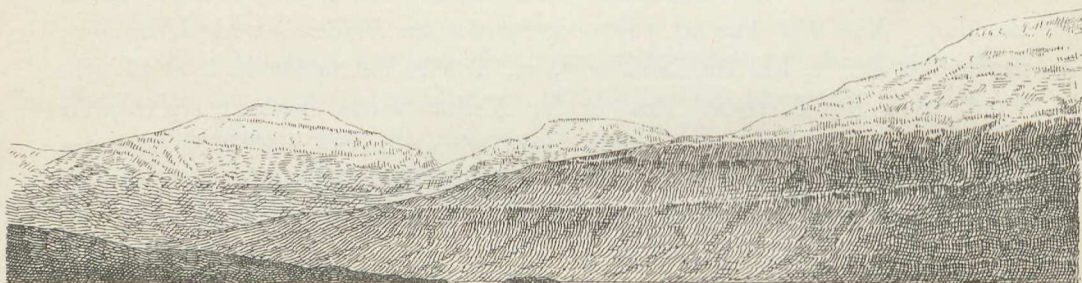
Sundene er Navnet paa Løbet mellem *Strømø* og *Østerø*. Det bliver umiddelbart N. for *Kvalvig* saa smalt og dertil saa opfyldt af Skær, at intet Skib kan passere det paa en Strækning af $1\frac{1}{2}$ Sm.

1 Kbl V. for *Langanæs* ved *Selletræ* ligger et Skær med 1,6 m Vand. *Skarvetange* er Pynten paa S.-Siden mellem *Thorsvig* og *Kvalvig*; man skal ikke komme denne eller Pynten *Sandelejfte* paa N.-Siden og Flakket ud for den store Elv *Breidaa* nærmere end 3 Kbl fra Land.

Thorsvig. Her findes god Ankerplads i 19 m Vand tværs af Baade-skurene og med „Bygden *Øre* paa *Østerø* til Pynten N. for *Thorsvig*.“

Ved *Thorsvig* findes en Hvalfanger-Station.

Kvalvig afgiver en god og tryk Ankerplads. Man ankrer midt i Vigen i 12 m Vand, naar man er i Mærkerne: „Fjeldet *Borgin* paa *Strømø* overet med den N.-lige Bygd“ og „*Litlafjeld* paa *Østerø* overet med *Grønholm*“ (se

23

Litlafjeld paa *Østerø* overet med *Grønholm*.

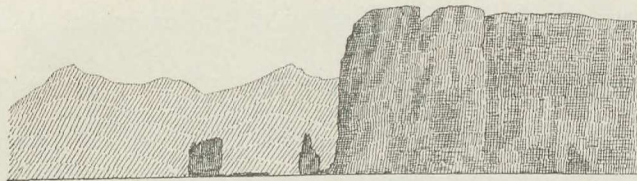
Toning 23), en lille Holm NØ. for *Strømø*. Med stormende Kuling fra V. til NØ. er man paa denne Ankerplads skærmet for de voldsomme Fjeldkast, derimod ikke med Storme fra NØ. gennem Ø. og S. til V.

Telefon-Station ved *Kvalvig*.

Sundelaget er Navnet paa Snævringen N. for *Kvalvig*. Omtrent midt i den findes en Del Skær, som betydelig indsnævrer Løbet og fremkalder en rivende Strøm, saa Passage kun er mulig i Tiden omkring Strømskifte. Naar det er stille Vande er det samtidig Middelvandstand. Fra *Strømø* udskyder et Stenrev, hvis Ø.-Side er mærket med en Jernstage med Kors. Løbet er meget smalt og ligger c. 10 m Ø. for Stagen. Dybden er ved Middelvandstand 3 à 3,5 m, men Løbet kan kun gennemsejles af mindre Fartøjer med bekendt Mand om Bord. Dybden ved Lavvande er c. 2 m.

I den N.-lige Del af *Sundene* findes inden for Hukken *Torvenæs* en Barre tværs over Fjorden med 8 à 9 m Vand. Omtrent $\frac{1}{2}$ Sm inden for Bygden *Ejde* bliver Fjorden igen dybere og har Dybder af indtil 38 à 57 m.

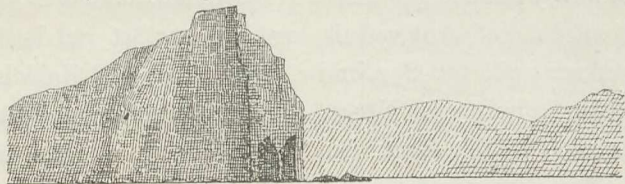
Ved *Gjaanøre* findes en Hvalfanger-Station.

24

Risen. Kællingen. Kodlur i SØ., 1 Sm.

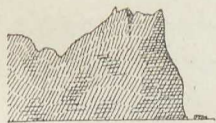
Strøm. I *Sundene* sætter Strømmen NV. hen til Kl. 5^t. 15^m. (Vestfald) og derefter SØ. hen til Kl. 11^t. 27^m. (Østfald). Strømmen løber kun i det smalleste af *Sundene*, *Sundelaget*, men kan til Gengæld her opnaa en Fart af

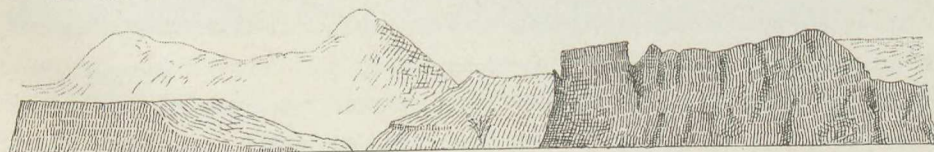
25 · Kodlur i S., 1 Sm.

indtil 12 Knob. Uden for det smalle mærkes ingen kendelig Strøm, men N. der for er der regelmæssig Flod og Ebbe, S. der for derimod ingen.

Det N.-lige Indløb til *Sundene* er ikke meget iøjnefaldende fra Søen, da Fjorden er smal og landlukket. Det er dog ikke vanskeligt at finde, da man paa Ø.-Siden har det paa *Østerø* liggende 354 m høje, fremspringende Forbjerg *Kodlur* (se Toning 24, 25 og 27), uden for hvilket de to kendelige, fritstaaende, 75 m høje Drangar *Risen* og *Kællingen* ligger. Da *Kodlur* kun ved en lav Landstrimmel er forenet med *Østerø*, fortøner den sig N. fra som en Øe. Paa den anden Side af Indløbet ligger den kendelige Huk *Myling* og Ø. for denne Klippen *Stakken* tæt under Kysten. *Stakken* er en 133 m høj, fritstaaende Klippe ud for N.-Enden af *Strømø*; kun med Baade kan man gaa inden om den. *Myling* (se Toning 26, 27 og 28) er let kendelig paa den mod Søen vendende lodrette Væg; Højden er 564 m. N. for *Myling* ligger to Drangar, 22 og 24 m høje.

26 Myling i SV. 7 Sm.

27

Kodlur.

Stattaratinde.

Myling i S. 70⁰ Ø., 11 Sm.

Strømraser. Ved N.-Enden af *Strømø* kan Ider og Strømraser danne Malstrømme, som i daarligt Vejr er farlige for Baade.

Ankerpladser. I godt Vejr kan man ankre ud for Bygden *Ejde* paa *Østerø* i Mærkerne: „*Stakken* til *Torvenæs*“ og „*Ejde Kirke* overet med det længst til Højre liggende Hus i Bygden“, i c. 9 m udmærket Holdebund; men

28

Myling i N. 28° Ø.

Sakshavn.

med stiv Kuling fra N. til V. kan det grundbryde tværs over hele Fjorden. Under saadanne Omstændigheder findes god Ankerplads ved *Haldorsvig*.

Haldorsvig, som ligger knapt 2 Sm inden for det N.-lige Indløb til *Sundene*, er en meget god Ankerplads, og man har let ved herfra at komme til Søs. Man ankrer midt for Bygden i c. 28 m Vand, god Holdebund. Ankermærke er: „*Kodlur* højeste over Næsset N. for Bygden“; Bundart Ler og Sand.

Tjørnevig er en lille Bugt 1 Sm S. for *Stakken*, i hvilken kan ankres med fralands Vind. Man ligger bedst i 19 à 21 m Vand, hvor Holdebunden er god.

Telefon-Station ved *Haldorsvig* og *Ejde*.

Telegraf-Kabel over *Sundene* S. for *Haldorsvig*.

Sakshavn er en lille Bugt paa *Strømø* V.-Side, hvor man kan ligge med Ø.-lige Vinde. Større Skibe kan ankre i Munden i 38 m Vand, smaa Skibe kan gaa ind i Bugten og ankre i 19 m, men kan der kun stikke c. 60 m Kæde.

Vestmannasund hedder Løbet mellem *Vaagø* og *Strømø*. Det benyttes meget af Skibe, der fra *Thorshavn* skal N. ud eller til *Island*. Strømmen kan i dette Sund løbe meget haardt, og ud for fremspringende Pynter kan der staa mindre Ider, som for kort Tid kan tage Styret fra et Skib, selv naar

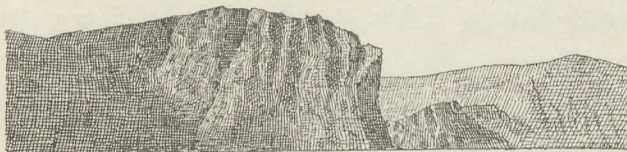
29 Mølen i SØ., 1 Sm.

Vestmannasund.

Steltenæs.

det har god Fart; men da Sundet er dybt og rent paa begge Sider, er det let at besejle, saa meget mere som et Skib, selv om det kommer ind i Strømraserne, som Regel bliver vist ud fra Kysten. Med N.-lig Storm og Strømmen imod kan Søen være saa voldsom, at Adgang N. fra umuliggøres.

Buer. Omtrent 2 Sm N. for *Ritunøv* paa *Vaagø* (se Toning 30) ligger flere lodret staaende, undervands Klippespidses i 51 à 75 m Vand. Den mindste Dybde, som er fundet paa disse, er 26 m. Søen bryder paa dem med haardt Vejr.

30

Ritunøv i S., 2 Sm.

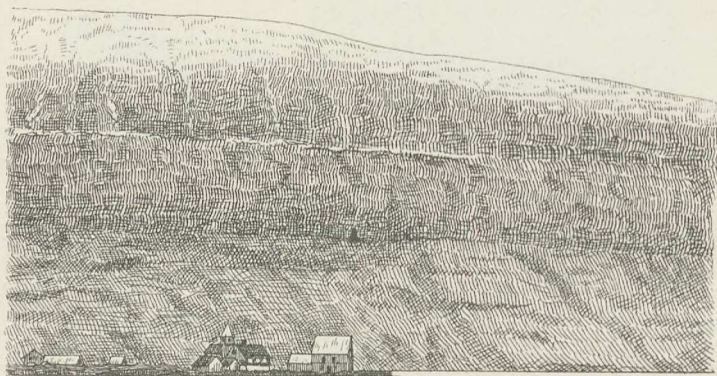
I *Vestmannasund* skal man med haardt Vejr ikke komme Kysterne for nær, da der ud for *Mulen* paa *Strømø* og ud for N.-Siden af *Slettenæs* paa *Vaagø* ligger Grunde med c. 20 m Vand, hvorpaa Søen kan bryde voldsomt.

Strøm. I *Vestmannasund* sætter Strømmen NV. hen til Kl. 8^t (Vestfald) og derefter SØ. hen til Kl. 2^t 12^m. (Østfald). De angivne Tider gælder for Farvandet ud for *Nordreggjov* paa *Strømø*, c. 2 Sm V. for *Kvivig*.

Vestfald. Dette begynder meget nær samtidig i hele Fjorden. Ved Vestfaldets Begyndelse i *Vestmannasund* løber Strømmen N. hen i *Hestø-Fjord* og V. hen i *Vaagø-Fjord*. Skillelinien imellem det Vand, der løber gennem *Vestmannasund* og det, der løber ud i *Vaagø-Fjord*, ligger mellem *Stakken* og *Kolter*. I Fjorden mellem *Dalsnipen* og *Kvivig* dannes, med Undtagelse af Iden ved *Skællingnæs*, der er nævnt under *Hestø-Fjord*, ingen kendelig Ide hverken under *Strømø* eller *Vaagø*, selv under det haardeste Vestfald. I det smalle af Fjorden dannes Ider straks ved Vestfaldets Begyndelse under *Vaagø* tæt ved Land mellem *Tvillingsgjov* og *Leypanagjov*, mellem *Leypanagjov* og *Øreggjov* samt mellem *Øreggjov* og *Slettenæs*. 1 Time efter Vestfaldets Begyndelse dannes under *Egilsnæs* en Ide, der udvider sig S. efter. Noget N. for *Vatakatlar*, V. for *Vestmanhavn*, dannes ligeledes en Ide ved Vestfaldet. Under de 2 sidste Timer af Vestfaldet løber Vandet fra *Vaagø-Fjord* dels N. efter rundt *Stakken* op i *Vestmannasund*, dels S. efter ned i *Hestø-Fjord*.

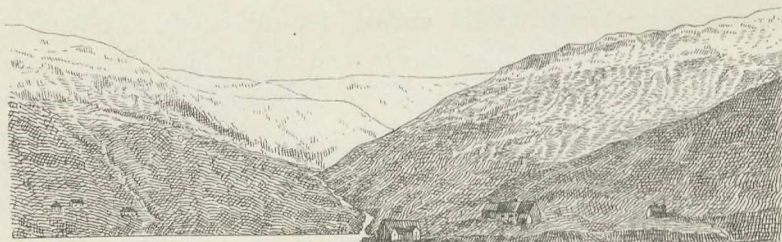
Østfald. Dette begynder først i den S.-lige Del af Fjorden saaledes, at Strømvendingen ved *Mulen* finder Sted 1 eller 1½ Time senere end ved *Kvivig*. Under Østfaldet dannes 2 Timer efter dettes Begyndelse to Ider af stor Udstrækning, den ene under *Strømø* ved *Sydreggjov*, der udvider sig S. efter forbi *Kvivig*, den anden under *Vaagø* Ø.-Kyst ved *Marragjov*, der udvider sig S. efter forbi *Navagjov*. I det smalle af Fjorden dannes straks ved Østfaldets Begyndelse Ider i alle Bugter under *Vaagø* svarende til Vestfaldets. Under *Strømø* dannes Ider fra *Vatakatlar* forbi *Stiggjur*, paa V.-Siden af Indløbet til *Vestmanhavn*, der breder sig hen imod *Egilsnæs* og fra *Mulen* forbi *Skudalsgjov* til hen imod *Vatakatlar*.

Vestmanhavn, der ligger ved Sundet paa *Strømø* V.-Side, er sikkert den bedste Havn paa *Færøerne*. I Munden af Bugten ligger en Plade med 5,6 m Vand, men med dybere Løb paa begge Sider. Løbet V. om Pladen er c. 1 Kbl bredt med over 7,5 m Vand. Mærke i Løbet er: „En rød Varde paa Fjeldet over Ø.-Kant af Pakhuset ved Ophalerbeddingen“ (se Toning 31).

31 Rød Varde over Ø.-Kant af Pakhuset ved Ophalerbeddingen i Vestmanhavn.

Inden for Pladen findes igen Dybder indtil 20 m. Den bedste Ankerplads er ud for Kirken i 17 à 19 m Vand, fortrinlig Holdebund, i Indsejlingsmærket og med „Elvudløbet i Bugtens SØ.-Hjørne overet med *Næsset*.“ (Se Toning 32). Man kan ogsaa ankre i Bugtens inderste Del i 15 m, midt i Bugten, og med „*Egilsnæs* netop fri uden for *Næsset*“.

32 Elvudløbet i Bugtens SØ.-Hjørne overet med *Næsset*.

I *Vestmanhavn* boer Distriktslægen for *Vestmanhavn* Lægedistrikt og Sysselmanden.

Havnetid er 7 t. 9 m.; Forskel mellem Højvande og Lavvande er 2 m ved Springtid, 0,5 à 1 m ved Niptid.

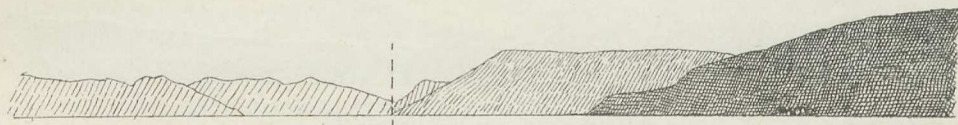
Telegraf-Kabel fra N.-Siden af *Vestmanhavn* i SV. til *Vaagø*.

Telefon-Station i *Vestmanhavn* og *Kvivig*.

Hestø-Fjord er som nævnt Løbet mellem *Hestø* og *Kolter* paa den ene Side og *Strømø* paa den anden Side.

Buer og Grunde. Ud for Bygden *Velbestad* ligger en Bue, hvorfor man ikke bør nærme sig Kysten inden for 1½ Kbl.

To Rev skyder sig i S.-lig Retning et Par Kbl ud fra Kysten ved Bygderne *Kirkebø* og *Bø*. Den første Bygd er kendelig paa sin store, hvide Kirke med højt Spir. Tæt Ø. for denne ligger en gammel Kirkeruin. Det N.-ligste Rev udgaar ikke fra selve Kysten, men fra den ud for *Kirkebø* liggende Holm, *Kirkebø-Holm*, og strækker sig herfra med 13 m c. 5 Kbl ud mod SSØ. Paa Holmen er Edderfuglevarp. Paa Revet ved *Bø* findes Buer med 3,1 m c. 2 Kbl fra Land. Herfra falder Grunden brat af til 20 m. Man gaar godt fri af Revet ved *Bø* ved at holde „*Lambatange* overet med *Kirkebø-Holm*.“ Man gaar vel fri S. om begge Rev ved at holde „S.-Spidsen af *Nolsø* netop fri S. for *Kirkebø-Næs*,“ eller „*Dalsnipen* netop fri af *Lambatange*.“ (se Toning 33).

33 Vaagø. *Dalsnipen* netop fri af *Lambatange*. Strømø.

Strøm. (Se Side 38).

Stoppeplads. I *Brandarsvig*, mellem Revne ud for *Kirkebø* og *Bø*, er en Stoppeplads. For at staa ind i Vigen maa man ikke komme det N.-lige Rev nærmere, end at „*Troldhoved* trækkes til *Hestø*.“ Man ankrer i 15 à 20 m Vand, tæt ved Land; men Vigen afgiver en daarlig Stoppeplads, der kun bør søges i Nødtilfælde.

Telegraf-Kabel fra *Kirkebø* i SV. til *Skopen*.

Telefon-Station i *Kirkebø* og *Velbestad*.

Østerø.

Skaale-Fjord er en c. 8 Sm lang Fjord paa S.-Siden af *Østerø*.

Kongshavn. Den S.-lige Del af *Skaale-Fjord*, inden for *Saltnæs*, hedder *Kongshavn*. Den har gode og trygge Ankerpladser saavel paa Ø.- som paa V.-Siden og søges paa Grund af sin Nærhed ved *Thorshavn* meget af Skibe, der af daarligt Vejr tvinges til at forlade denne Bys Red.

I Bygden *Strænder*, lige over for *Saltnæs*, boer Øens Sysselmand.

Telegraf-Kabel mellem *Saltnæs* og *Strænder*.

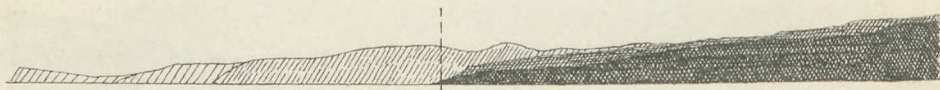
Telefon-Station i *Tofte*, *Strænder* og *Solmundefjord*.

Tofte Vinkelfyr, paa *Østerø*, tæt S. for Bygden *Tofte*, ved Indløbet til *Skaale-Fjord*, er et fast Fyr, der viser grønt Lys fra Land til S. 25° Ø., hvidt Lys fra S. 25° Ø. til S. 3° Ø., over Farvandet fra 1 Kbl V. om *Østnæs* til c. 2 Kbl Ø. om *Glivursnæs*, rødt Lys fra S. 3° Ø. gennem S. til S. 5° V., c. 2 Kbl Ø. om *Fleserne*, grønt Lys fra S. 5° V. til S. 33° V., c. 2 Kbl V. om *Fleserne*, hvidt Lys fra S. 33° V. gennem V. til N. 12° V., over Farvandet til c. 1 Kbl V. om *Saltnæs*, rødt Lys fra N. 12° V. til Land. Flammens Højde: 12,9 m.

Synsvidden : for det hvide Lys 12 Sm, for det røde Lys 8,5 Sm og for det grønne 7 Sm. Fyret vises fra et hvidt, rundt, 6,5 m højt Taarn. Brændetid : 20de Juli—20de Maj.

Besejling. Indsejlingen til *Skaale-Fjord* byder ingen Vanskelighed, naar man først har Kending af *Nolsø* N.-Huk, *Hvidenæs* og *Østerø* S.-Pynt, *Østnæs*. Er man inden for dette sidste, har man kun at følge Landet og vogte sig for de Side 47 omtalte *Fleserne*. Man kan gaa Landet meget nær, da der kun paa enkelte Steder ligger nogle blinde Skær, dog ikke over $\frac{1}{2}$ Kbl fra den stejle Kyst.

Kommende fra *Thorshavn* tager man : „Pynten af *Kirkebo-Næs* overet med *Glivursnæs*“ (se Toning 34), hvilket Mærke gaar fri af *Hoyvig-Grund* og af *Fleserne*.

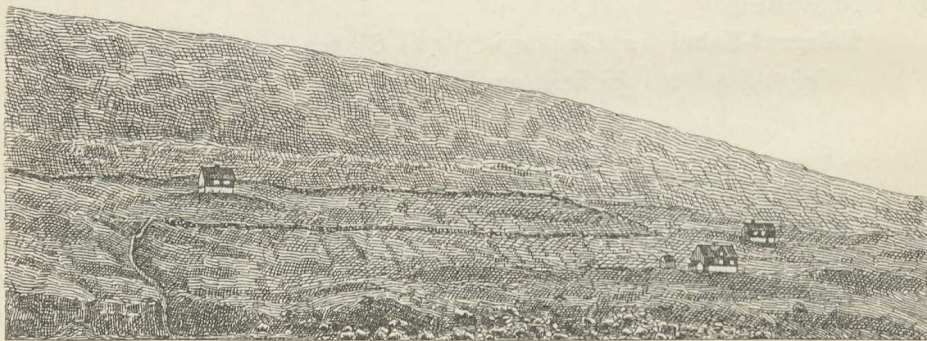
Skaalhoved.

Kirkebo-Næs overet med Glivursnæs.

34

Naar disse er passeret, er Farvandet forbi *Tofte* og videre til *Kongshavn* rent.

Ankerpladser. Paa Ø.-Siden af *Kongshavn* kan man ankre i 26 m Vand med „Pynterne *Raktange* og *Saltnæs* trukket sammen“ S. for Bygden *Glibre* ud for det første Gærde S. for Skolen; samtidig ses to S.-ligere liggende Huse Kant i Kant (se Toning 35). Paa V.-Siden kan man ankre godt 1 Kbl N.

35 Første Gærde S. for Skolen i Glibre.

To Huse Kant i Kant.

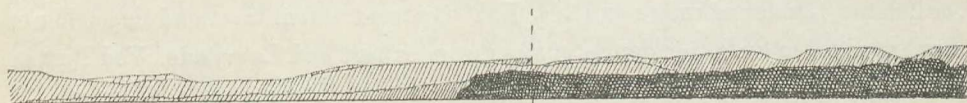
for de dyrkede Marker ved Bygden *Sjov* i 38 m Vand. Ankerpladsen paa Ø.-Siden er at foretrække, da Grunden er mindre stejlt affaldende end paa V.-Siden; men Holdebunden er god paa begge Steder. I det Indre af *Skaale-Fjord* er saa at sige overalt god Ankerplads; i Midten er der 50 à 66 m Vand, aftagende til begge Sider, og inderst i Fjorden er Grunden jævnt opgaende. Der er dog ingen Anledning til at gaa længere ind end til de nævnte Ankerpladser i *Kongshavn*, hvor man kan ligge fuldstændig sikkert.

Østerø Ø.-Kyst er dybt indskaaret af Bugter. I nogen Afstand fra Kysten ligger følgende Buer.

Buer. *Høgnebue* er en Samling blinde Skær, som Skibe bør undgaa. De ligger 4 Sm ØNØ. for *Østnæs* og c. 3 Sm S. t. Ø. for *Mjovenæs*. Der er kun 7,5 m Vand paa den lægeste Bue, og Søen bryder i Reglen paa den, naar der er nogen Bevægelse i Vandet. Mærker for det grundeste er: „*Gøtenæs-Tinde* over en Sadel, som dannes mellem de to yderste Humpler paa *Mjovenæs*“ og „Affald paa *Koneffjeld* godt sin egen Højde inde paa *Østnæs*“ (se Toning 36 og 37). Man gaar klar V. om den ved at holde „*Svinø* Ø.-Kant netop uden for *Skoren*“ eller „det høje af *Hestø* over *Østnæs*.“

36

Gøtenæs-Tinde over en Sadel paa *Mjovenæs*.*Bordø*.

37

Affald paa *Koneffjeld* godt sin egen Højde inde paa *Østnæs*.

Rituvigs-Grund ligger V. for *Høgnebue*, 1,2 Sm SSV. for *Nev*. Mindste Dybde er 17 m. Det bryder med haardt Vejr paa Grunden. Man gaar klar Ø. om den med „*Hestø* over *Østnæs*“.

Seggjatangs-Bue ligger $\frac{3}{4}$ Sm N. for *Mjovenæs* og har en mindste Dybde af 5,6 m Vand, hvorfor Søen næsten altid bryder paa den. For at gaa klar uden om Buen, maa man ikke trække „den kendelige Elv paa *Bordø-Vig* Ø.-Side i Skjul af *Bordø-Næs*,“ før man har „det højeste af *Kalsø* S.-Ende, *Grislatinde*, fri Ø. for *Gøtenæs*“. Man gaar Ø. om den i Mærket „Ø.-Kant af *Nolsø* vel fri uden for *Mjovenæs*“. Naar Strømmen er imod, kan man have Fordel af at gaa inden om Buen, hvor der er dybt tæt til Land. Kommende S. fra holder man i 1 Kbl Afstand uden om *Mjovenæs* og langs *Lambatange* N.-Side til man er tværs af den store Kløft; man har da *Kunø* og *Gøtenæs* trukket sammen, og man holder dette Mærke, V. for hvilket Strømmen ikke mærkes, op mod *Gøtenæs*, som man holder klos til.

Ud for *Mjovenæs* ligger en Bue med c. 4 m Vand, 20 m fra Land. Uden for denne staar i Reglen stærk Strømsø, uden at dette dog er forårsaget ved lægt Vand.

Lambavig er en temmelig stor og dyb Bugt paa *Østerø* Ø.-Side mellem Pynterne *Nev* og *Mjovenæs*. Da den er ganske aaben for Ø.-lige og SØ.-lige Vinde, afgiver den kun en midlertidig Stoppeplads. Ankergrund findes i Bunden af *Vigen* i 30 à 38 m Vand.

Gøtevig. Naar man S. og Ø. fra søger *Gøtevig*, maa man vogte sig for *Seggjutangs-Bue*. Bugten er aaben for SØ.-lige Vinde og afgiver derfor, ligesom den foregaaende, kun en midlertidig Stoppeplads. Ankerplads findes paa N.-Siden i Bunden af Bugten i 17 m Vand, Sandbund med Smaasten, i Mærkerne: „*Bordø-Næs* til *Gøtenæs*“, og „det V.-ligste Hus i Bygden *Sydregøte* til Pynten N. der for.“ (Angaaende Strøm se Side 59).

Telefon-Station i Gøte.

Kalsø-Fjord er Farvandet mellem *Østerø* og *Kalsø* paa den ene Side, *Bordø* og *Kunø* paa den anden Side. (Se Side 58).

Djupene og Lervig-Fjord hedder Farvandet mellem *Østerø* og *Kalsø*. N. for *Fuglefjord* hedder det *Djupene* og S. for *Fuglefjord* hedder det *Lervig-Fjord*. Disse Sunde i Forbindelse med den S.-lige Del af *Kalsø-Fjord* skiller *Norderøerne*, der er fælles Navn for de seks NØ.-lige Øer, fra *Østerø*.

Farvandet er dybt, og rent udtagen ud for Bygden *Lervig*, hvor man ikke bør komme Landet nærmere end $1\frac{1}{2}$ Kbl. Omtrent 120 m fra Land ligger her en Fles, og c. 250 m ØSØ. for denne et Skær, som er tørt ved Lavvande. Ved Pynten, som ligger N. for Bygden *Lervig*, strækker et lille Stenrev sig c. 65 m ud.

Telegraf-Kabel fra Kysten mellem *Gøtenæs* og *Lervig* i NØ. til *Fagrelid* paa *Bordø*.

Telefon-Station i Lervig.

Strøm. I *Djupene* og *Lervig-Fjord* sætter Strømmen NV. i til Kl. 6^t. 18^m. (Vestfald) og derefter SØ. i til Kl. 12^t. 30^m. (Østfald). Disse Klokkeslæt gælder for Farvandet ud for Bygden *Lervig*.

Vestfald. Dette begynder først S.-ligt i Fjorden; saaledes vender Strømmen 1 Time tidligere ved *Gøtenæs* end ved *Kadlur*. Ud for Ejden ved *Husum* staar en Ide, naar Vestfaldet har ligget 3 à 4 Timer. Ved Mundingerne af *Fuglefjord*, *Andefjord* og *Funding-Fjord* løber Vandet under dette Strømfald ind ved N.-Siden og ud ved S.-Siden.

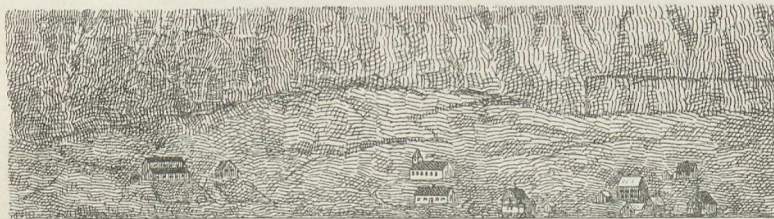
Østfald. Dette begynder først N.-ligt i Fjorden, og der er godt en Times Forskel paa Strømvendingen i den N.-lige og S.-lige Del.

Ud for Ejden ved *Husum* dannes, naar 2 Timer af Østfaldet er gaaet, en Ide; til samme Tid dannes en ret betydelig Ide, *Andøvs-Ide* kaldet, SV. for *Galvur* paa *Kalsø*. Strømmen løber under dette Strømfald ind i *Funding-Fjord*, *Andefjord* og *Fuglefjord* ved den S.-lige Side og ud ved den N.-lige.

Fuglefjord maa efter *Vestmanhavn* betragtes som den bedste Ankerplads paa den N.-lige Del af *Færøerne*. Den er helt lukket for Søen, har fortrinlig Holdebund og maa, da Fjeldkastene ikke er altfor voldsomme, foretrækkes for den nærliggende Red ved *Klaksvig* paa *Bordø*. Indsejlingen byder ingen Vanskelighed, og Dybden aftager jævnt indefter. Den bedste Ankerplads for større Skibe er tværs af det andet Gærde inden for det enligt liggende

Hus paa Fjordens Ø.-Side, og med „Kirken overet med Skolen“ (se Toning 38) og „Fjorden godt lukket.“ Her er 21 m Vand, Lerbund.

Telefon-Station i Fuglefjord.

38

Kirken overet med Skolen. Fuglefjord.

Andefjord, der ligger N.-ligere, afgiver kun en daarlig Stoppeplads. Den er dyb, og Kysten paa den N.-lige Side er ikke ren; ud for S.-Enden af Bygden strækker et Rev med mindre end 1 m Vand sig c. 125 m ud, og ud for Kirken ligger en Stengrund med 1,9 m godt 1 Kbl fra Land. Grunden ligger i Mærkerne: „Elven i Bunden af Fjorden godt inde paa Pynten N. for Elven“, og „Kirken netop fri til højre for Elven i Bygden“. Holdebunden er ikke god, og med Storm til Søs, kan der sætte nogen Rulning ind. Stoppeplads ud for Bygden i 34 m findes i Mærkerne „Kirken over Elven“ og „Lambagjov paa Kalsø overet med Pynten paa S.-Siden af Fjorden“.

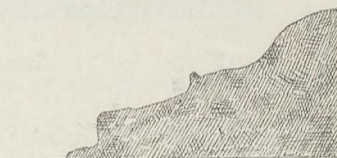
Telefon-Station i Andefjord.

Funding-Fjord ligger N. for *Andefjord*. I den yderste Del af Fjorden, hvor Dybden er fra 50 til 80 m, findes ingen sikker Ankerplads. N. for *Litlanæs*, ved Bygden *Eldevig*, ligger $\frac{1}{2}$ Kbl fra Land to Buer med 2,5 og 7,5 m. Da Fjordens yderste Del er aaben mod Søen, kan den kun benyttes som midlertidig Stoppeplads. Efter at man er passeret en fra den Ø.-lige Side udskydende lav Pynt, kaldet *Næs*, hvorfra Fjorden bøjer S. i, er man fri for Dønning. Indtil 1 Sm S. for *Næs* er Bundarten Sten; længere inde er Holdebunden god, men man er udsat for svære Fjeldkast. Omtrent midt imellem *Næs* og det inderste af Fjorden ligger en Grund med 9 m Vand. Fra det inderste af Fjorden skyder et Flak med under 2 m Vand c. 2 Kbl ud.

Ved *Skibenæs* paa Fjordens V.-Side findes en Hvalfanger-Station.

Telefon-Station i Funding.

Østerø N.-Kyst. *Rivtange* hedder den lave Pynt, der danner *Østerø* N.-Ende (se Toning 39). Den skyder sig under Vandet c. $\frac{1}{2}$ Kbl ud i NV.-lig Retning. NV. for Pynten ligger en Bue med 4 m, c. 1 Kbl fra Land. I usigtbart Vejr er Pynten kendelig paa, at der baade paa den Ø.-lige og V.-lige Side af den tæt bagved liggende, over 190 m høje Top, løber en Elv ned.

39 Rivtange i Ø. t. N., 4 Sm.

Ud for *Kodlur* N.-Ende ligger som nævnt de to c. 75 m høje, kendelige Drangar, *Kællingen* og *Risen*. (Se Side 49).

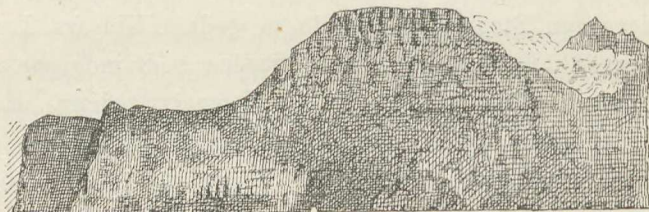
2 $\frac{1}{2}$ Sm S. for *Rivtange* ligger *Færøernes* højeste Fjeld, *Slattaratinde*, der er 882 m højt.

Telefon-Station i *Gjov*.

Sundene med *Ejde* er omtalt Side 48—50.

Kalsø, Kunø og Bordø.

Alle tre Øers N.-Ende staar med stejle Fjelde ud mod Havet. Tæt N. for *Kalsø* N.-Pynt, *Kadlur* (se Toning 40), ligger en 4 m høj Fles. *Kunø* N.-Ende, *Kunø-Nakke*, danner den højeste, bratte Fjeldvæg, 820 m; tæt uden for dens Fod ligger flere Drangar. *Bordø* N.-Ende hedder *Mulen*; uden for den findes ingen Drangar eller Fleser.

40

Kadlur i Ø., 2 Sm.

***Kalsø-Fjord* og *Harald-Sund*.** *Kalsø-Fjord* er, som nævnt, Farvandet mellem *Østerø* og *Kalsø* paa den ene Side, *Bordø* og *Kunø* paa den anden Side. *Harald-Sund* skiller *Kunø* fra *Bordø*.

Kalsø Vinkelfyr, paa den S.-lige Del af Øens Ø.-Side, tæt S. for Bygden *Sydredal*, er et fast Fyr, der viser grønt Lys fra Land til N. 24° V., hvidt Lys fra N. 24° V. til N. 15° V., over Farvandet i den N.-lige Del af *Kalsø-Fjord* fra c. $\frac{1}{2}$ Kbl fri af *Kalsø* til c. 1 Kbl fri af *Kunø*, rødt Lys fra N. 15° V. gennem N. til N. 57° Ø., grønt Lys fra N. 57° Ø. til N. 76° Ø., c. $\frac{1}{2}$ Kbl fri S. om *Kunø*, hvidt Lys fra N. 76° Ø. til N. 89° Ø., over Farvandet i *Podlen*, Bugten mellem *Kunø* og *Bordø*, til c. $\frac{1}{2}$ Kbl fri N. om *Klaksten*, rødt Lys fra N. 89° Ø. gennem Ø. til S. 75° Ø., grønt Lys fra S. 75° Ø. til S. 33° Ø., hvidt Lys fra S. 33° Ø. til S. 20° Ø., over Farvandet i

41

*Gotenæs.**Kalsø.*
i N. 38° V., 7 Sm.*Bordø-Næs.*

den S.-lige Del af *Kalsø-Fjord* fra c. 1 Kbl fri V. om *Bordø* til c. 2 Kbl fri Ø. om *Segggjatangs-Bue*, rødt Lys fra S. 20° Ø. til S. 7° Ø. Flammens Højde:

11,9 m. Synsvidden: for det hvide Lys 11,5 Sm, for det røde Lys 8,5 Sm og for det grønne Lys 7 Sm. Fyret vises fra et hvidt, rundt, 6,6 m højt Taarn. Brændetid: 20de Juli—20de Maj.

Strøm. I *Kalsø-Fjord* sætter Strømmen NNV. hen til Kl. 7^t 18^m. (Vestfald) og derefter SSØ. hen til Kl. 1^t 30^m. (Østfald). De nævnte Klokkeslæt gælder for Farvandet N. for Bygden *Husum*. Vestfaldet begynder S.-ligt i Fjorden, Østfaldet N.-ligt, og der er godt 1 Times Forskel paa Tiden for Strømvendingerne i den S.-lige og i den N.-lige Del.

Vestfald. Straks naar Vestfaldet er begyndt, opstaar under *Bordø* en bred Ide mellem *Klaksten* og *Fagrelid*. Naar Vestfaldet har ligget 1 Time, dannes to Ider, nemlig mellem *Bordø-Næs* og *Ritugjov* og S. for *Fagrelid*. Naar Vestfaldet har ligget 3 Timer, dannes en meget betydelig Ide mellem *Mjovenæs* og *Gøtenæs*. Vandet i denne Ide løber fra *Gøtenæs* halvt op i *Gøtevig* langs N.-Siden, drejer S. i og løber langs S.-Siden ud igen mellem *Mjovenæs* og *Seggjatangs-Bue*. Ligeledes dannes, naar 3 Timer af Vestfaldet er gaaet, en betydelig Ide mellem *Sydredal* og *Husum*. Vestfaldet løber ind paa *Podlen* langs *Kunø*. I den sidste Time af Vestfaldet løber Strømmen rundt *Galvur* fra *Lervig-Fjord* op i *Kalsø-Fjord*.

Østfald. I de 2 første Timer af Østfaldet løber Strømmen i hele Fjordens Bredde mellem *Bordø-Næs* og *Mjovenæs* mod SØ., men naar Østfaldet har ligget 2 Timer, dannes en Ide, der løber mod NV. mellem *Mjovenæs* og *Seggjatangs-Bue* ind i *Gøtevig*, hvorfra den langs Land drejer rundt over mod *Gøtenæs* og derfra mod SØ. ud i Hovedstrømmen. Denne Ide breder sig efterhaanden og sender en Arm, *Hæalejts-Ide* kaldet, rundt *Gøtenæs* op mod *Lervig*. Endvidere dannes, naar Østfaldet har ligget 2 Timer, en betydelig Ide mellem *Sydredal* og *Galvur*. Naar Østfaldet har ligget 3 Timer, dannes en anden betydelig Ide mellem *Kunø* NV.-Spids og *Havnetange* paa *Kunø* V.-Side lige over for *Mygledal*. Under hele Østfaldet løber en Ide ind paa *Podlen* langs *Klak*, medens Hovedstrømmen fra *Harald-Sund* løber ud under *Kunø*. I den sidste Time af Østfaldet løber Strømmen fra *Kalsø-Fjord* rundt *Galvur* og N. paa i *Lervig-Fjord*. Under *Bordø* dannes tilsvarende Ider som ved Vestfaldet, dog er de ikke saa kraftige. I det hele taget løber Vestfaldet i den sydlige Del af denne Fjord med større Styrke end Østfaldet.

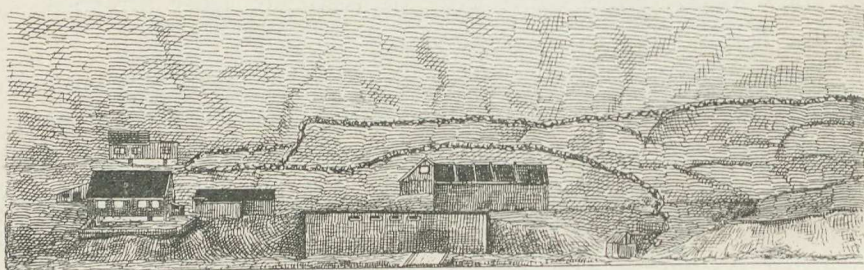
I *Harald-Sund* sætter Strømmen NNV. hen til Kl. 6^t 18^m. (Vestfald) og derefter SSØ. hen til Kl. 12^t 30^m. (Østfald). Strømmen i *Harald-Sund* løber stærkest mellem *Strond* og *Aanerne*. N. for *Skaaletofte* og S. for *Aanerne* har den ingen Betydning.

Ankerplads. Ingen Ankerplads findes i *Kalsø-Fjord* eller i *Harald-Sund* under *Kunø*; men man kan ankre midt i *Harald-Sund* S. for det snævre, ud for de der liggende Bygder, hvor der er c. 20 m Vand og god Holdebund.

Strømmen er imidlertid her meget stærk, saa Ankerpladsen ikke uden Nødvendighed bør søges af et Sejlskib.

Klaks-Red eller *Podlen* kaldes Bugten, der ligger S. for *Kunø* og i øvrigt begrænses af *Bordø*. Den afgiver fortrinlig Ankerplads, da den er en fuldstændig lukket Red. Strømmen, og da navnlig den V. fra kommende Flod, er her meget svagere end i *Harald-Sund*. Dybden er 30 à 50 m; Holdebunden er fortrinlig. Med Storm i Søen falder her dog voldsomme Fjeldkast, og da deres Retning ikke er konstant, maa det anbefales kun at ligge for eet Anker. Den bedste Ankerplads er i den Ø.-lige Del af Bugten i 24 m Vand i følgende Mærker: „Broen paa V.-Siden af *Klaksvig*, netop fri af den N. der for liggende Pynt,“ og „*Kalsø* Fyr overet med Pynten af *Klak* eller *Klaksten*.“ Denne er en lille Klippe, tør ved Lavvande, tæt N. for Pynten. Bundarten er Ler og Sand.

Klaksvig (*Vaag*), der ligger i SØ.-Hjørnet af *Klaks-Red*, er kun lille, men afgiver en god Ankerplads; man er dog her med V.-lige Vinde udsat for stærke og uregelmæssige Fjeldkast. Store Skibe maa ankre midt i Vigen lidt uden for Linien mellem Broerne ved det V.-lige og Ø.-lige Handelsted i 7,5 m Vand,

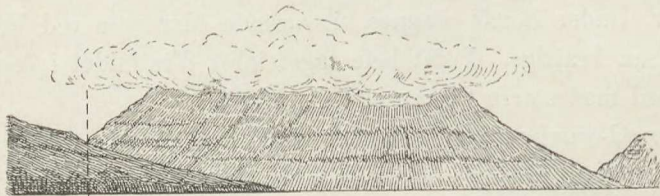

42

Gavlvindue fri S. for et Skur paa V.-Siden af Vigen. *Klaksvig*.

men kan ikke stikke meget Kæde. Ankermærker: „Gavlvindue fri S. for et Skur paa V.-Siden af Vigen“ (se Toning 42) eller „en lille Aabning mellem to kendelige Hamre paa *Kunø* og *Klak*“ (se Toning 43), Bundart Mudder.’

I Bunden af Vigen ligger Bygden *Vaag*, hvilket Navn ofte anvendes i Stedet for *Klaksvig*. Her boer Sysselmanen og Distriktslægen for *Norderøerne*.

43 *Klak*.*Kunø*.

En lille Aabning mellem to kendelige Hamre paa *Kunø* og *Klak*.

Klaksvig anløbes af Postskibene.

Havnetid er 9^t. 8^m.; Forskel mellem Højvande og Lavvande er 1,4 m ved Springtid, 0,3 m ved Niptid. Ebben varer c. 1/2 Time længere end Floden.

Telefon-Station i *Klaksvig*.

Bordø Ø.-Kyst. Kysten er dybt indskaaret og Pynterne rene.

Bordø-Vig mellem *Bordø-Næs* og *Skaalenæs* er ren, dog ligger enkelte Sten tæt ved Land paa begge Sider. Ud for *Tarevigs-Tange* skyder et lille Rev c. 35 m ud. Naar man har passeret Bygden *Nordøre*, har man under 34 m Vand med Mudderbund, aftagende ind efter til 10 m, fint Sand, c. 2 Kbl fra Land. Vigen bør ikke søges som Ankerplads uden i Nødstilfælde; thi Vinde fra SSØ. staar lige ind og rejser megen Sø. Man ankrer helt inde midt i Vigen i c. 20 m Vand, ud for et Stengærde paa V.-Siden af Vigen.

Arne-Fjord, der ligger noget N.-ligere, afgiver derimod et godt Tilflugtsted, da den ved sin bøjede Form giver Læ paa Ankerpladsen. Denne findes helt inde i Bunden af Fjorden med Yderpynterne netop fri af hinanden, i c. 40 m Vand, Lerbund. Haard Storm af Ø. kan dog sætte nogen Rulning ind. Fjorden er paa Grund af sin Bredde lettere at komme under Sejl fra end den foregaaende. (Angaaende Strøm se Side 63).

Telefon-Station i *Arnefjord*.

Svinø-Fjord hedder Farvandet mellem *Bordø* og *Viderø* paa den ene Side, *Svinø* paa den anden Side. (Se Side 62).

Kvannesund er Farvandet mellem *Bordø* og *Viderø*. Paa en Strækning ud for Bygden *Norddeble* findes et snævert og bugtet Løb med kun 3,5 m Vand, ved Middelvandstand 4,4 m. Ved det S.-lige Indløb skyder fra V.-Siden en Hage ud til Midten af Sundet, og paa denne findes 2,5 m c. $\frac{1}{3}$ Kbl fra Land. Fra *Norddeble* og N. efter er det Ø.-Siden, der er uren, idet der lige over for det N.-lige Gærde i *Norddeble* og fra *Sandøre* lige over for Hvalfanger-Stationens Skibsbro stikker Hager ud fra Ø.-Siden til omtrent midt i Sundet.

Besejling. S. fra søger man op i Mærket: „V.-Pynt af *Viderø* N.-Ende overet med Ø.-Kant af *Bordø*.“ Dette Mærke fører tæt til Pynten paa Ø.-Siden af Indløbet, hvor der er dybt tæt til Land; naar Pynten er passeret, aabner man Sundet noget, men ud for den N.-lige Del af *Norddeble* maa man ikke se *Bordø* yderste Pynt fremme for Pynten ved Hvalfanger-Stationen, da man i saa Fald faar Slag af 3 m paa Hagen fra Ø.-Siden. Naar Pynten S. for Hvalfanger-Stationen er passeret, holdes tæt op til Brohovedet for at undgaa Hagen fra *Sandøre*, hvis Yderende kun ligger 50 m fra Broen. Naar Broen er passeret, holdes midt i Farvandet. Dybden ved Brohovedet er 4,4 m ved Lavvande. Løbet kan paa Grund af den haarde Strøm kun gennemsejles i Tiden omkring Stillevande og helst med lidt Strøm imod. Stillevande indtræffer samtidig med Middelvandstand. Løbet bør kun besejles med bekendt Mand ombord.

Ved *Norddeble* findes en Hvalfanger-Station.

Ankerpladser. S. for Snævringen findes Ankerplads mellem Bygderne *Deble* og *Nordtofte* i c. 26 m Vand, god Holdebund. Ankermærker er: „N.-Pynt

af *Viderø* overet med Hvalfanger-Stationen i *Norddeble*“ og „det N.-ligste Hus i *Deble* fri N. for en stor Sten“. Bundarten er Sand og Ler. I den N.-lige Del af Sundet kan ankres N. for Snævringen, lidt N. for Elven paa V.-Siden af Sundet, i c. 20 m Vand, Ler og Sand. Ved *Viderejde* kan stoppes c. 1 Kbl fra Land i Mærket: „*Kunø-Nakke* vel fri uden for *Mulen*.“ Her er 26 m Vand, Sandbund. N. for dette Mærke er der Sten. Man kan i øvrigt ankre paa Loddet overalt i Fjorden paa begge Sider af Snævringen.

Strøm. I *Kvannesund* sætter Strømmen NNV. i til Kl. 5^t. 48^m. (Vestfald) og derefter SSØ. i til Kl. 12^t. (Østfald). Strømmen løber meget stærkt i det smalle af Sundet; uden for dette har den ingen Betydning. I det smalle opstaar Ider klos i Land, saasnart Hovedstrømmen faar Fart, hvilket gør Farvandet meget vanskeligt at passere undtagen ved Strømvendingstider.

Telegraf-Kabel over det smalleste af *Kvannesund*.

Telefon-Station i Bygderne *Kvannesund* og *Viderejde* paa *Viderø*.

Svinø, Viderø og Fuglø.

Alle tre Øer er høje med brat affaldende Kyster mod Havet.

Viderø N.-Ende, *Villingedalsfjeld*, der er 844 m høj, ender i det brat affaldende Fjeld *Enniberg*, som er det N.-ligste Punkt paa *Færøerne*. Uden for N.-Enden ligger tæt ved Land nogle smaa Drangar, hvoraf een er 13 m høj, samt en større, 128 m høj Klippe.

Langs N.-Enden af den 620 m høje *Fuglø*, *Nordberg*, ligger tæt ved Land flere Klipper og Buer og ud for dens 440 m høje, lodret affaldende Ø.-Side, *Østfjeld*, ligger under Kysten nogle smaa Klipper og den 45 m høje Klippe *Bispen*.

Stoppepladser. Under *Svinø* findes ingen Ankerpladser, og Bugten *Svinø-Vig* paa Øens Ø.-Side afgiver kun en daarlig Stoppeplads, da den er aaben for Ø.-lige og SØ.-lige Vinde. Man ankrer midt i Bugten i c. 23 m Vand, Sandbund. I Bugten paa *Svinø* NV.-Side findes en Stoppeplads i 17 m Vand, Sandbund, c. 1¹/₃ Kbl fra Land.

Med Undtagelse af de ovenfor i *Kvannesund* omtalte Ankerpladser findes ikke andre Ankerpladser ved Kysterne af *Viderø*. Paa Øens Ø.-Side ligger Bugten *Vedvig*, der i Nødstilfælde kan benyttes som Stoppeplads; men det ses let, at da den er aldeles aaben for N.-lige og NØ.-lige Vinde, er den et meget farligt Opholdsted. Vigen er ren indtil 2 Kbl fra Bunden. Man ligger godt i 15 à 17 m Vand ud for en kendelig Gjov paa Vigens Ø.-Side, c. 1¹/₂ Sm fra Bunden.

Ved *Fuglø* findes ingen Ankerplads. Med N.-lige og NV.-lige Vinde kan man til Nød stoppe i *Hattervig* paa Øens SØ.-Side midt i Vigen, et Par Kbl fra Bunden, i 38 à 47 m Vand.

Svinø-Fjord. Fra den V.-ligste høje Pynt af *Svinø* skyder en c. 2²/₃ Kbl lang, lav Landtange, *Havnetange*, ud; uden for denne findes et c. 1¹/₂

Kbl langt Rev, som falder stejlt af til dybt Vand. c. 2 Kbl VSV. for *Havnetange* ligger en Samling blinde Skær eller en Grund, kaldet *Havsbødl*, med en mindste Dybde af 4,7 m Vand. Det er i Reglen let at se, hvor den ligger, da Strømmen endog i godt Vejr gør Søen meget urolig, og der med Sø staaer stærk Brænding over den. Mærkerne for Grunden er: „*Skoren* overet med Pynten N. for *Arne-Fjord*“ og „NV.-Pynten af *Fuglø* overet med Midten af *Havnetange*.“

Strøm. I *Svinø-Fjord* sætter Strømmen N. i til Kl. 7^t. 18^m. (Vestfald) og derefter S. i til Kl. 1^t. 30^m. (Østfald). Ved *Havsbødl* løber Strømmen stærkt og uregelmæssigt. Strømsø opstaar her meget ofte. I den brede Bugt mellem *Viderø*, *Svinø* og *Fuglø* finder Strømskiftet Sted paa den Maade, at Strømmen løber meget uregelmæssigt med smaa Strømhvirvler over hele Bugten, hvorefter den gaar over til den nye Hovedstrøm.

Vestfald. Under Vestfaldet dannes en stor Ide paa Ø.-Siden af *Viderø*, ud for *Vedvig*, fra *Gaashøvde* til *Bergsmunni*. Denne Ide sætter Vandet ind i *Vedvig* ved Ø.-Siden, ud ved V.-Siden.

Østfald. Saasnart Østfaldet er begyndt, dannes Ider dels paa SV.-Siden dels paa SØ.-Siden af *Viderø* fra *Bergsfot*, *Viderø* S.-Pynt. Herfra sætter Vandet henholdsvis NV. hen i *Kvannesund* og NØ. hen i *Svinø-Fjord*. Disse Ider bliver større og større og danner til Slutning den nye Hovedstrøm. En Ide løber, naar Østfaldet har ligget i nogen Tid, ind i *Arne-Fjord* ved dennes SV.-Side og ud ved NØ.-Siden. I Bugten mellem *Viderø*, *Svinø* og *Fuglø* opstaar med Østfaldet ingen Ider.

Fuglø-Fjord er Farvandet mellem *Fuglø* og *Svinø*. Ud for Bygden *Kirke* paa *Fuglø* er der urent indtil 1½ Kbl fra Land. NV. og Ø. for *Selnæs* paa *Svinø* er der urent indtil c. ⅔ Kbl fra Land.

I selve Fjorden er Bunden meget ujævn med Dybder, varierende fra 23 til 55 m. Strømmen kan løbe meget haardt og kan foraarsage svær Sø, som undertiden antager Karakteren af Braad. Under uroligt Vejr bør derfor denne Passage ikke benyttes.

Strøm. I *Fuglø-Fjord* sætter Strømmen NV. i til Kl. 7^t. 3^m. (Vestfald) og derefter SØ. i til Kl. 1^t. 15^m. (Østfald). Saavel med Vestfald som med Østfald opstaar Ider paa begge Sider af Fjorden, naar Hovedstrømmen har løbet 1 Time. Iderne er med begge Strømfald stærkest under *Fuglø*. Paa det smalleste Sted i Fjorden løber Hovedstrømmen i hele Fjordens Bredde til ½ Time før Tiden for Strømskiftet.

Vestfald. Den største Ide opstaar under *Fuglø* V. for det smalleste Sted i Fjorden.

Østfald. Den største Ide opstaar under *Fuglø* Ø. for det smalleste Sted i Fjorden.

Alfabetisk Register.

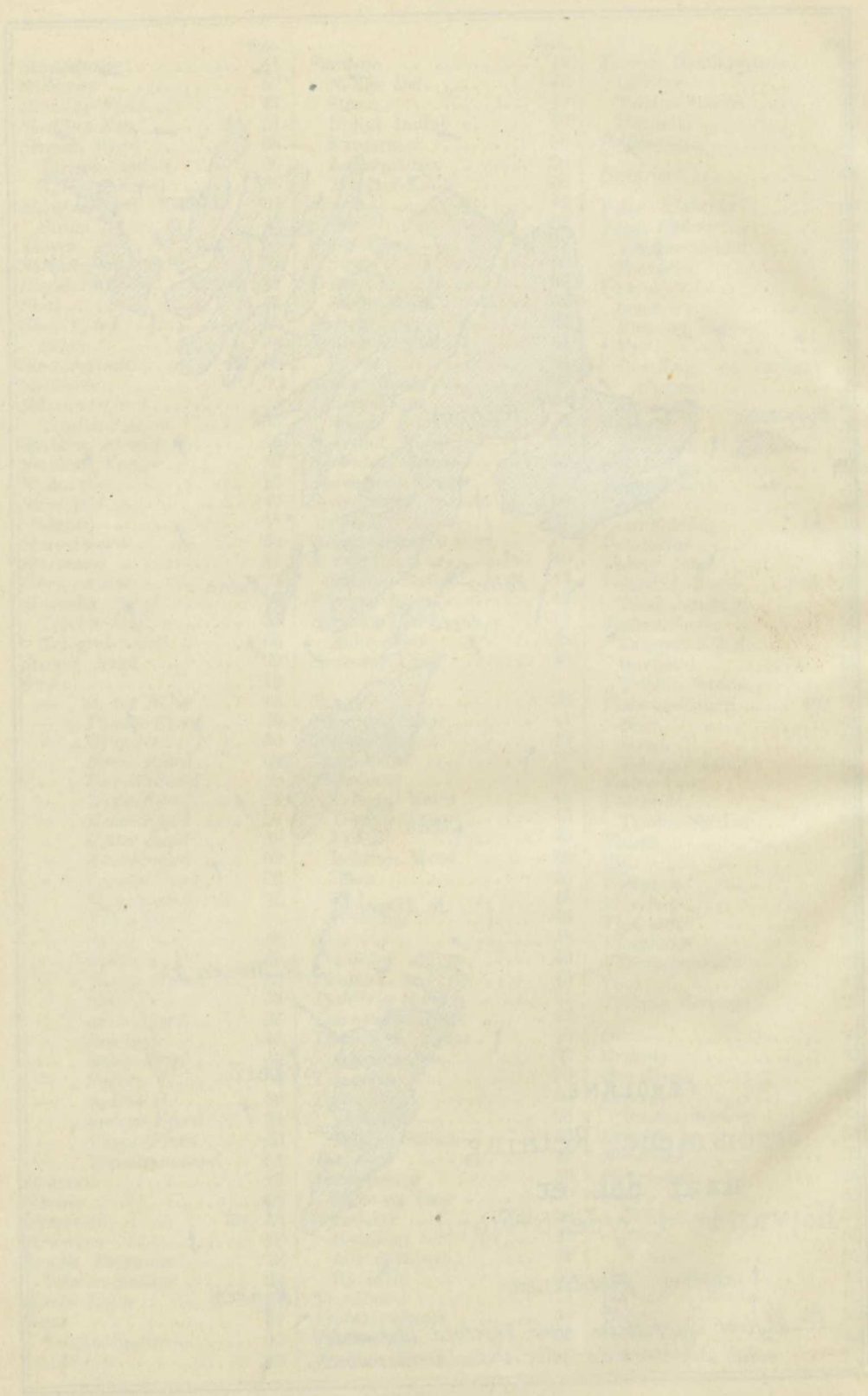
	Side.		Side.		Side.
<i>Aalkuklættur</i>	41	<i>Dybdeforhold</i>	23	<i>Grønnetanger</i> ..	28
<i>Aanerne</i> , Bygd.....	59	<i>Egilsnæs</i>	51	<i>Guttagrønna</i>	25
<i>Afstande</i>	V	<i>Ejde, Sundene</i>	49	<i>Gøte</i>	56
<i>Akralejte</i>	29, 32	Ankerplads	50	Telefon-Station	56
<i>Andefjord</i>	57	Telefon-Station	50	<i>Gøtenæs</i>	55, 58
Telefon-Station	57	<i>Eldevig</i>	57	<i>Gøtenæs-Tinde</i>	55
<i>Anduvning og Besejling</i> ..	25	<i>Enniberg, Viderø N.-Ende</i>	62	<i>Gøtevig</i>	56
<i>Andøes-Idé</i>	56	<i>Fagrelid</i>	59	<i>Haldorsvig</i>	50
<i>Arge</i>	45, 47	<i>Famarasund</i>	34	Ankerplads	50
<i>Arne-Fjord</i>	61	<i>Famien</i>	34	Telefon-Station	50
Telefon-Station	61	<i>Fjeldkast</i>	27	<i>Harald-Sund</i>	58
<i>Baglaholm</i> ..	28	<i>Flak S. for Syderø</i>	25	Strøm	59
<i>Banke V. for Syderø</i> ..	25	<i>Flesen, Kvalbø-Fjord</i> ..	33	Ankerplads	59
<i>Banke, Myggenæs VNV</i> ..	25	<i>Fleserne, Munken</i>	28	<i>Hattervig, Fuglø</i>	62
<i>Baret, Pynt</i>	40	<i>Fleserne, Strømø Ø.</i> ..	47, 53	<i>Havnetange, Kuno</i>	59
<i>Barfleser</i>	40	<i>Flask-Idé</i>	44	<i>Havnetange, Scinø</i>	62
<i>Bejnesvære</i>	34	<i>Forkortelser</i>	VI	<i>Havsbødd, Grund</i> ..	63
<i>Bemærkninger vedrørende</i>		<i>Frodebo</i>	31	<i>Hedlan, Pynt</i> ..	43
Kort m. m.	1	<i>Frodebo-Nipen</i> ..	29, 31, 32	<i>Hestbue</i>	38
<i>Bergsfot, Viderø S.-Pynt</i>	63	<i>Fuglefjord</i>	56	<i>Hestø</i>	37
<i>Bergsmummi</i>	63	Telefon-Station	57	<i>Hestø-Fjord</i>	38, 52
<i>Bill Baileys Banke</i>	25	<i>Fuglø</i>	62	Strøm	38
<i>Bispen</i>	62	<i>Fuglø-Banke</i>	24	Strømraser	39
<i>Blaa Fos</i>	31	<i>Fuglø-Fjord</i>	63	Buer og Grunde.....	52
<i>Bordsten</i>	41	Strøm	63	Stoppeplads	53
<i>Bordø</i>	58	<i>Fuglefjord-Øje</i> ..	24	<i>Holmen, Trangisvaag</i> ..	31
Ø-Kyst.....	61	<i>Fugtighedsgrad</i>	22	<i>Hove, Bygd</i>	30
<i>Bordø-Næs</i>	55, 61	<i>Funding</i>	57	<i>Hove-Bugt</i>	30
<i>Bordø-Vig</i>	55, 61	Telefon-Station	57	<i>Hors-Holm</i>	30
<i>Borgar-Idé</i>	38	<i>Funding-Fjord</i>	57	<i>Hoyvig</i>	44
<i>Borgin, Fjeld</i>	48	<i>Færø-Banke</i>	25	<i>Hoyvig-Grund</i>	44
<i>Borin</i>	43	<i>Gaasholm</i>	40	<i>Hoyvig-Holm</i>	44, 46
Vinkelfyr	44	<i>Gaasholm-Sund</i>	42	<i>Husagrynnna</i>	24
<i>Bosdala-Fos</i>	39	<i>Gaashovde</i>	63	<i>Husevig</i>	37
<i>Brandarsvig</i>	53	<i>Galgetange</i>	31	<i>Husum, Bygd</i>	59
<i>Breidaa</i>	48	Ledefyr	31	<i>Hvidenæs, Kvalbø-Fjord</i>	33
<i>Buen</i>	44	<i>Galvur, Pynt</i>	56	<i>Hvidenæs, Strømø</i> ..	54
<i>Buetange</i>	36	<i>Giljanæs</i>	40	<i>Hvidenæs, Trangisvaag</i>	33
<i>Bø, Bygd, Strømø</i> ..	38, 53	<i>Gjaanøre</i>	49	<i>Hvælejs-Idé</i>	59
<i>Bø, Bygd, Sørvaag</i>	42	<i>Gjor, Bygd</i>	58	<i>Hognebue</i>	55
<i>Dalsnipen, Sandø</i>	36	Telefon-Station	58	<i>Høvdaberg</i>	30
<i>Dalsnipen, Strømø</i>	53	<i>Glibre, Bygd</i>	54	<i>Høvdasund</i>	37
<i>Deble, Bygd</i>	61	<i>Glivursnæs</i>	44, 53, 54	<i>Høvdatange</i>	31, 33
<i>Dimon-Fjord</i>	35	<i>Golfstrømmen</i>	17	Højder	V
Strøm	35	<i>Grandatange</i>	30	Højvande og Lavvande..	17
<i>Djupene</i>	56	<i>Gristatinde</i>	55	Højvandsklokkeslæt ..	15
Strøm	56	<i>Grimsfjeld</i>	33	<i>Is</i>	23
<i>Dragasund</i>	42	<i>Grønholm</i>	48	<i>Ishavet</i>	11
<i>Drangarnir</i>	42	<i>Grønneskor-Idé</i>	35	<i>Indledning</i>	11
				<i>Kabelen, Drangur</i>	43

Side.		Side.		Side.	
Kadlur, Kalsø N.-Pynt 56,	58	Krivig ..	51	Nordøre, Bygd ..	61
Kalbak ..	47	Telefon-Station ..	52	Nupur, Pynt ..	29
Kalbak-Fjeld ..	44	Kværntange ..	36	Nupur, Fjeld ..	36
Kalbak-Fjord ..	47	Kællingen, Kodlur ..	49	Nipaa ..	39
Stoppepladser ..	47	Kællingen, Sundene ..	47	Næs ..	57
Telegraf-Kabel ..	47	Kælnæs-Tange ..	48	Næsset ..	52
Telefon-Station ..	47				
Skær ..	47	Lambagjov ..	57	Ophalerbeddingen ..	12
Kalsø ..	58	Lambavig ..	55	Ornanæs ..	29
Vinkelfyr ..	58	Lambatange, Strømø ..	38, 53	Oyrarnar ..	29
Kalsø-Fjord ..	56, 58	Lambatange, Østerø ..	55		
Strøm ..	59	Langanæs ..	48	Podlen ..	58, 60
Ankerplads ..	59	Lervig, Bygd ..	56	Polarstrømmen ..	17
Kalvens-Bue ..	41	Telefon-Station ..	56	Porkere ..	29
Kirke, Bygd, Fuglø ..	63	Lervig-Fjord ..	56	Telefon-Station ..	30
Kirkebue ..	30	Strøm ..	56	Porkere-Næs ..	28
Kirkebo, Bygd ..	38, 53	Leypanagjov ..	51	Præstetange ..	39
Telefon-Station ..	53	Lille-Dimon ..	35		
Telegraf-Kabel ..	53	Lillafield ..	48	Raktange ..	54
Kirkebo-Holm ..	38, 53	Liltnæs ..	57	Ranen, Pynt ..	33
Kirkebo-Næs ..	38, 54	Lodser ..	12	Ravan ..	29
Kirkegrund, Trangisvaag	31	Lopra-Fjord ..	30	Rettertange ..	28
Klak, Halvø ..	59	Love og Bestemmelser ..	7	Retninger ..	V
Klaks-Red ..	60	Lufttryk ..	18	Risen, Drangur ..	49
Klaksten ..	58			Ritugjov ..	59
Klaksvig ..	60	Maal ..	VI	Ritunør ..	40, 51
Havnetid ..	60	Marknøre ..	29	— N. Buer ..	40, 51
Telefon-Station ..	60	Marragjov, Vaagø ..	51	Rituvigs-Grund ..	55
Klettabue ..	29	Midfjordbue ..	30	Rivtange ..	57
Klima ..	17	Midvaag ..	39		
Kloraretange ..	34	Telefon-Station ..	40	Salthoved ..	36
Knukur, Fjeld, Sandø ..	36	Misvisning ..	12	Saltæs ..	53
Knukur, Fjeld, Syderø ..	24	Mjovenæs, Syderø ..	33	Telegraf-Kabel ..	53
Kobbetange ..	34	Mjovenæs, Østerø ..	55	Sand, Bygd ..	36
Kodlur, Forbjerg ..	49	Moskernæs ..	48	Telefon-Station ..	36
Kollefjord ..	47	Muln, Strømø ..	50, 51	Sandegærde ..	46
Kolaratange ..	34	Muln, Bordo N.-Ende ..	58	Sandelefte ..	48
Kolter ..	37	Munken ..	28	Sandevaag ..	39
Kolter-Sund ..	38	Myggenes ..	39, 43	Telefon-Station ..	40
Strøm ..	38	Myggenes-Fjord ..	40	Sands-Vaag ..	36
Kolter-Tange ..	38	Strøm ..	41	Havnetid ..	37
Konefjeld ..	55	Besejling ..	41	Sandø ..	36
Kongespiret ..	39	Ankerplads ..	42	Rev og Skær ..	36
Kongshavn ..	46, 53	Myggenes-Holm ..	43	Strøm, Sandø V. ..	37
Ankerplads ..	54	Myggedal ..	59	— Sandø Ø. ..	37
Kort ..	V	Myling, Huk ..	49, 50	Telegraf-Kabel ..	36
Krossled Bro ..	29	Mylings-Bue ..	40	Telefon-Station ..	36
Kunø ..	58	Mylings-Gryнна ..	24	Sandø-Banke ..	24
Kunø-Nakke ..	58			Sandøre ..	61
Kvalbo ..	33	Nabben ..	34	Sakshavn, Bugt ..	50
Telefon-Station ..	33	Naraggjov, Vaagø ..	51	Seggjatangs-Bue ..	55
Kvalbo-Fjord ..	33	Nedbør ..	22	Selletræ ..	48
Grunde ..	33	Ner, Pynt ..	55	Selnæs, Svino ..	63
Besejling og Anker-		Nolsø ..	43	Seydurdstange ..	30
pladser ..	33	Fyr ..	44	Signebø ..	48
Kvalnes ..	36	Nolsø-Banke ..	24	Sjov, Bygd ..	54
Kvalvig, Sundene ..	48	Nolsø-Fjord ..	43	Skaale-Fjord ..	53
Telefon-Station ..	48	Holme og Skær ..	43	Besejling ..	54
Kvalvig, Syderø ..	33	Strøm ..	44	Ankerpladser ..	54
Telefon-Station ..	34	Besejling ..	46	Skaalenes ..	61
Telegraf-Kabel ..	34	Stoppepladser ..	46	Skaaletofte ..	59
Kvannesund ..	61	Nordberg, Fuglø N.-Ende	62	Skaalevig ..	36, 37
Besejling ..	61	Norddele, Bygd ..	61	Skaalhoved ..	37
Ankerplads ..	61	Norderøerne ..	56	Skaalsaa ..	38
Telegraf-Kabel ..	62	Nordregjov ..	51	Skaalsibaare ..	38
Telefon-Station ..	62	Nordsø-Banken ..	11	Skarvetange, Trangisvaag	30
Strøm ..	62	Nordtofte, Bygd ..	61	Skarvetange, Sundene ..	48
				Skarvenæs, Bygd ..	35

	Side.		Side.		Side.
<i>Skansetange</i>	44	<i>Sundene</i>	48	<i>Tveraa, Handelsplads</i> . . .	30
<i>Skibenes</i>	57	N.-lige Del	49	Ledefyr	32
<i>Skælling-Fjeld</i>	47	Strøm	49	Telefon-Station	30
<i>Skælling-Næs</i>	38, 51	N.-lige Indløb	49	Havnetid	33
<i>Skopen, Bygd</i>	36	Strømraser	50	<i>Tvillingggjov</i>	51
Telefon-Station	36	Ankerpladser	50	<i>Urdarbue</i>	43
Telegraf-Kabel	36	Telegraf-Kabel	50	<i>Vaag, Klaksvig</i>	60
<i>Skopen-Fjord</i>	37	<i>Svartaa</i>	42	<i>Vaag, Syderø</i>	29
Strøm	38	<i>Svino</i>	62	Telefon-Station	30
<i>Skoren</i>	55	<i>Svino-Fjord</i>	61, 62	Havnetid	30
<i>Skudalsggjov</i>	51	Strøm	63	<i>Vaag-Fjord</i>	28
<i>Skærholm</i>	41	<i>Svino-Vig</i>	62	Strøm	30
<i>Skuo</i>	35	Stoppeplads	62	Buer og Skær	29
<i>Skuo-Fjord</i>	35	<i>Syderø</i>	28	Fyr	29
Strøm	36	<i>Syderø V.-Side</i>	34	Besejling og Anker-	
<i>Slattaratinde</i>	49, 58	Strøm	34	pladser	29
<i>Slettenes</i>	40, 50	<i>Syderø-Banke</i>	24	Havnetid	30
<i>Solmundefjord</i>	53	<i>Syderø-Fjord</i>	34	<i>Vaagø</i>	39
Telefon-Station	53	Strøm	34	S.-Kysten	39
<i>Stakken, Strømø N.</i>	49	<i>Sydredal, Kalsø</i>	59	N.-Kysten	40
<i>Stakken, Vaagø</i>	39	<i>Sydredal, Strømø</i>	39	<i>Vaagø-Fjord</i>	40
Stednavne	10	<i>Sydregjov, Strømø</i>	51	Strøm	40
<i>Stigafjeld</i>	47	<i>Sydregøte</i>	56	Vandfyldning	12, 45
<i>Stiggjur</i>	51	<i>Sølvig</i>	41	<i>Vatakattar</i>	51
<i>Store-Dimon</i>	35	Søkort-Arkivets Kort	V	<i>Vedvig, Bugt</i>	62
<i>Storesund</i>	42	<i>Sørvaag</i>	40	<i>Velbestad, Bygd</i>	38, 52
Stormprocent	21	Telefon-Station	43	Telefon-Station	53
<i>Strønder, Bygd</i>	53	<i>Sørvaag-Bø</i>	42	<i>Vestmanhav</i>	52
Telefon-Station	53	<i>Sørvaag-Fjord</i>	41	Telegraf-Kabel	52
Telegraf-Kabel	53	Ankerplads	42	Havnetid	52
<i>Strønd, Bygd</i>	59	<i>Sørvaags-Vand</i>	39	Telefon-Station	52
Strøm	12	<i>Taage</i>	23	<i>Vestmannasund</i>	40, 50
—, Ø. for Nolsø	45	<i>Tarevigs-Tange</i>	61	Buer	51
—, <i>Dimon-Fjord</i>	35	Telegraf-Kabel	12	Strøm	51
—, <i>Djupene</i>	56	Temperatur	17	Telegraf-Kabel	52
—, <i>Fuglø-Fjord</i>	63	<i>Thorshavn</i>	45	<i>Vestre-Vaag</i>	45
—, <i>Harald-Sund</i>	59	Telegraf-Kabel	12	<i>Viderejde</i>	62
—, <i>Hestø-Fjord</i>	38	Telefon-Station	45	Telefon-Station	62
—, <i>Kalsø-Fjord</i>	59	Fyr	45	<i>Viderø</i>	62
—, <i>Kolter-Sund</i>	38	Bekendt Mand	45	<i>Vig</i>	40
—, <i>Kvannesund</i>	62	Havn	45	<i>Vigagrund</i>	30
—, <i>Lervig-Fjord</i>	56	Red	45	<i>Vigerbue</i>	29
—, <i>Myggenes-Fjord</i>	41	Besejling	46	<i>Vigerskær</i>	29
—, <i>Nolsø-Fjord</i>	44	<i>Thorsvig</i>	48	<i>Vigertange</i>	29
—, <i>Sandø V.</i>	37	<i>Tindholm</i>	40	<i>Villingedalsfjeld</i>	62
—, <i>Sandø Ø.</i>	37	<i>Tingnæs</i>	45	Vind	18
—, <i>Skopen-Fjord</i>	38	<i>Tjaldevig-Holm</i>	31	Vindens Retning	20
—, <i>Skuo V.</i>	37	<i>Tjørnenæs, Nolsø</i>	43	<i>Økrum</i>	29
—, <i>Skuo-Fjord</i>	36	<i>Tjørnenæs, Vaagø</i>	40	<i>Ørdevig</i>	33
—, <i>Sundene</i>	49	<i>Tjørnenæs-Bue</i>	33	<i>Øre, Bygd</i>	48
—, <i>Svino-Fjord</i>	63	<i>Tjørnevig</i>	50	Øreenge	48
—, <i>Syderø V.</i>	34	<i>Tofte, Bygd</i>	53	Telefon-Station	48
—, <i>Syderø Ø.</i>	30	Vinkelfyr	53	<i>Øregjov</i>	51
—, <i>Syderø-Fjord</i>	34	Telefon-Station	53	<i>Ørnefjeld</i>	32
—, <i>Vaagø-Fjord</i>	40	<i>Torvenæs</i>	49	<i>Østerhøde</i>	26
—, <i>Vestmannasund</i>	51	<i>Trangisvaag</i>	30	<i>Østero</i>	53
Strømø	17	Skær og Buer	30	Ø.-Kyst	54
<i>Strømø</i>	43	Ledefyr	31, 32	Buer	55
<i>Strømneå</i>	36, 38	Besejling	32	N.-Kyst	57
<i>Strømneå</i>	48	Ankerpladser	32	<i>Østfalds-Skær</i>	44
<i>Sumbø, Malstrøm</i>	28	Havnetid	33	<i>Østfjeld</i>	62
Telefon-Station	34	<i>Troldhøved</i>	37	<i>Østnæs</i>	46, 53, 55
<i>Sumbø-Holm</i>	28	<i>Troldkonefinger</i>	39	<i>Østre-Vaag</i>	45
<i>Sund</i>	47	<i>Trællenipen</i>	39	<i>Øst-Islandske Strøm</i>	17
Telefon-Station	47	<i>Trødum, Bygd</i>	36		
<i>Sundelaget</i>	48				

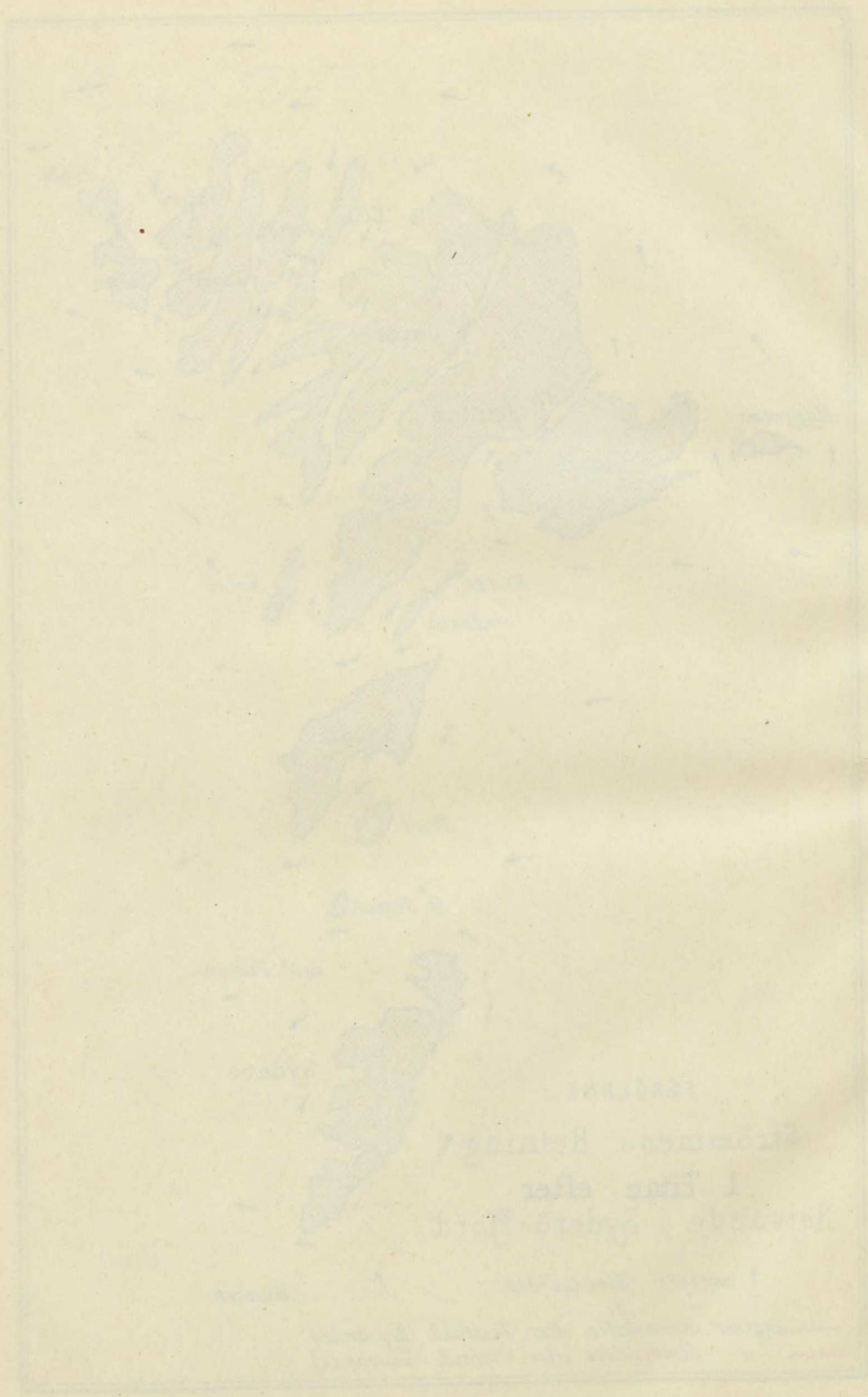

↑ angiver Hovedström
 ↑ " Idæ
 ~~~~~ angiver Strömskifte efter Vestfald (Højvande)
 ~~~~~ " Strömskifte efter Östfald (Lävande)

↑ angiver Hovedstrøm
↑ " Ide
~~~~ angiver Strømskifte efter Vestfald (Højvande)
~~~~ " Strømskifte efter Østfald (Lavvande)

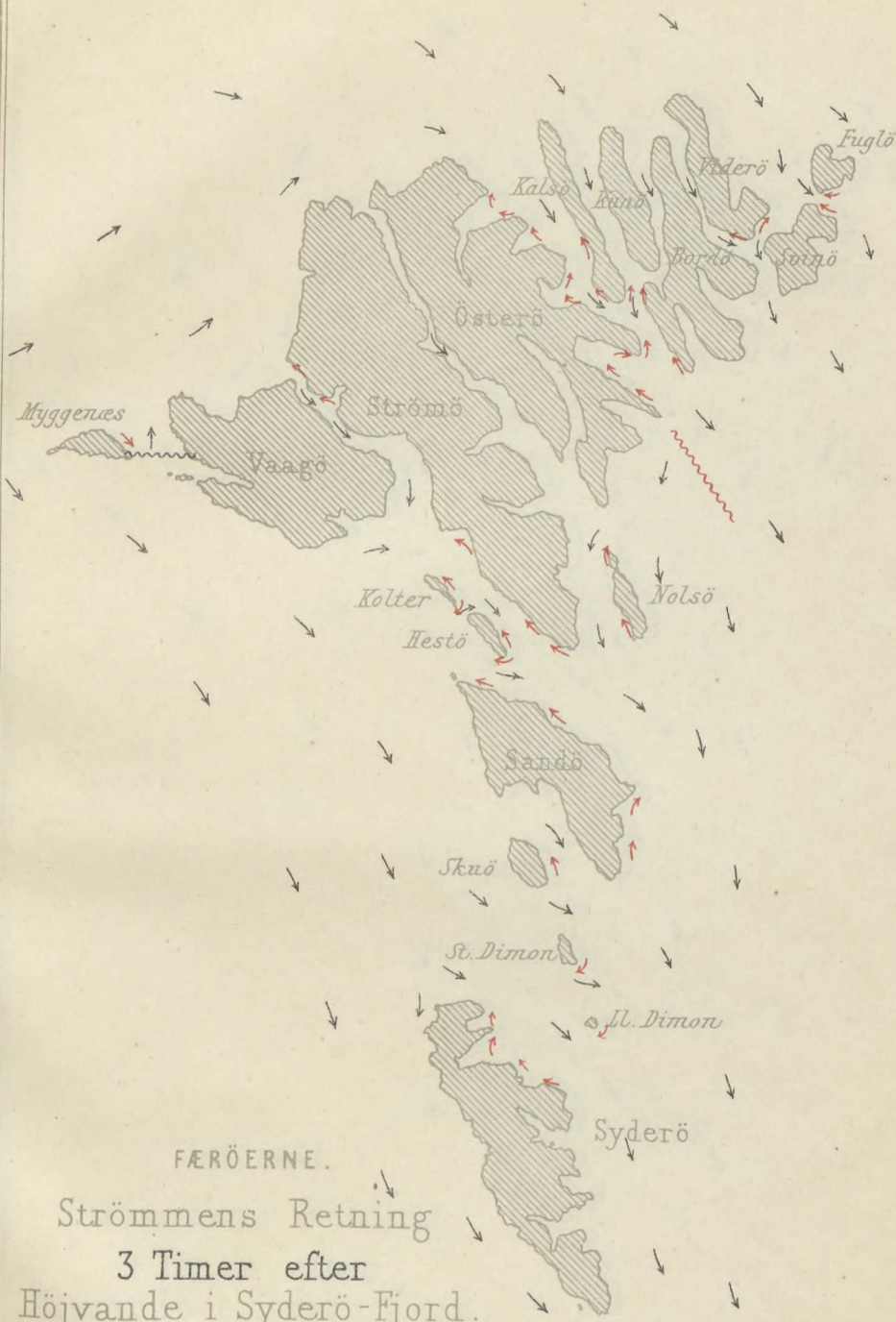

↑ angiver Hovedstrøm
↑ " Ide
~~~~ angiver Strømskifte efter Vestfald (Højvande)
~~~~ " Strømskifte efter Østfald (Lavvande)

Munken

FÆRØERNE.

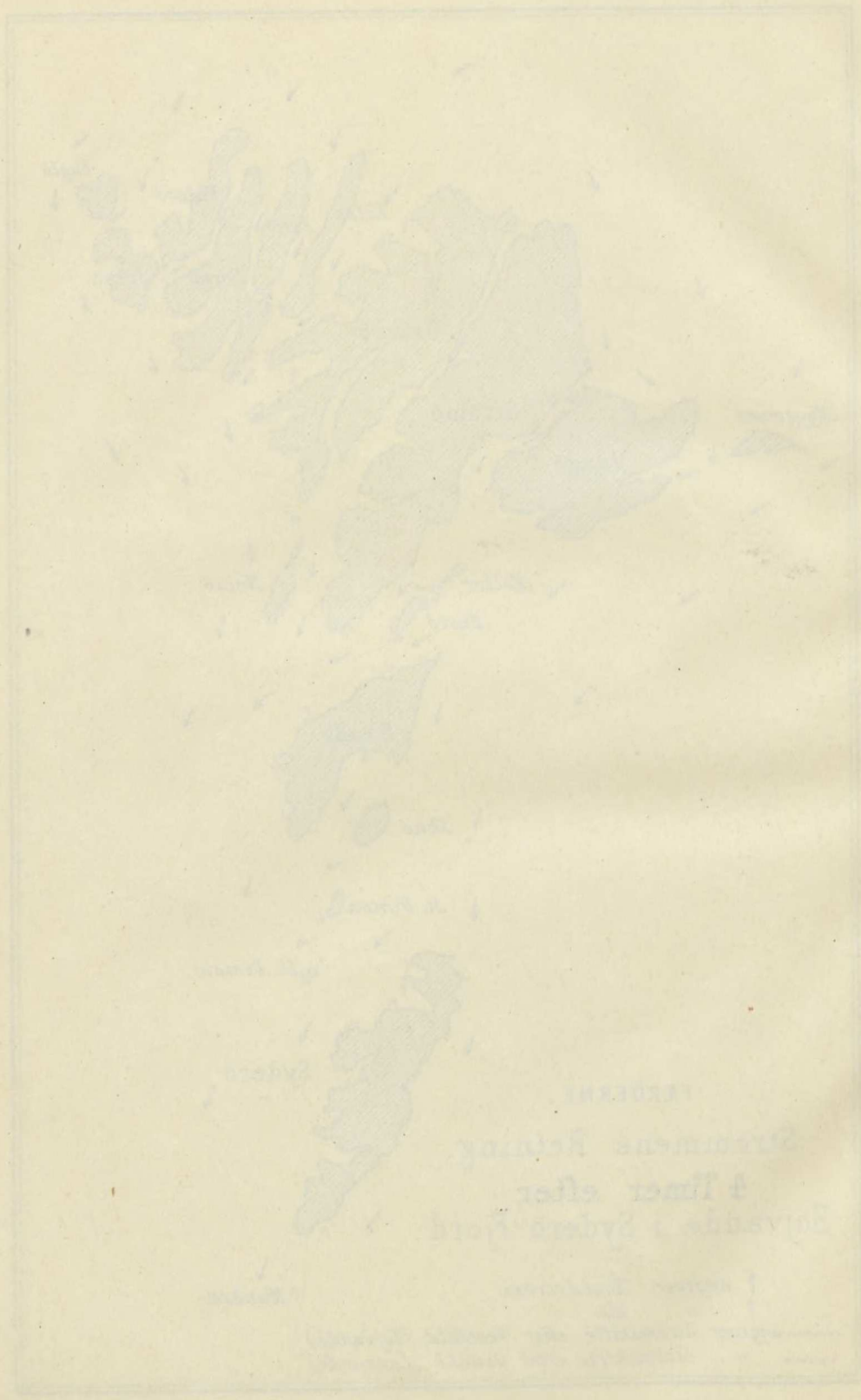
Strømmens Retning
3 Timer efter
Højvande i Syderø-Fjord.

↑ angiver Hovedstrøm
↑ " " Ide
~~~~~ angiver Strømskifte efter Vestfald (Højvande)
~~~~~ " " Strømskifte efter Østfald (Lavvande)

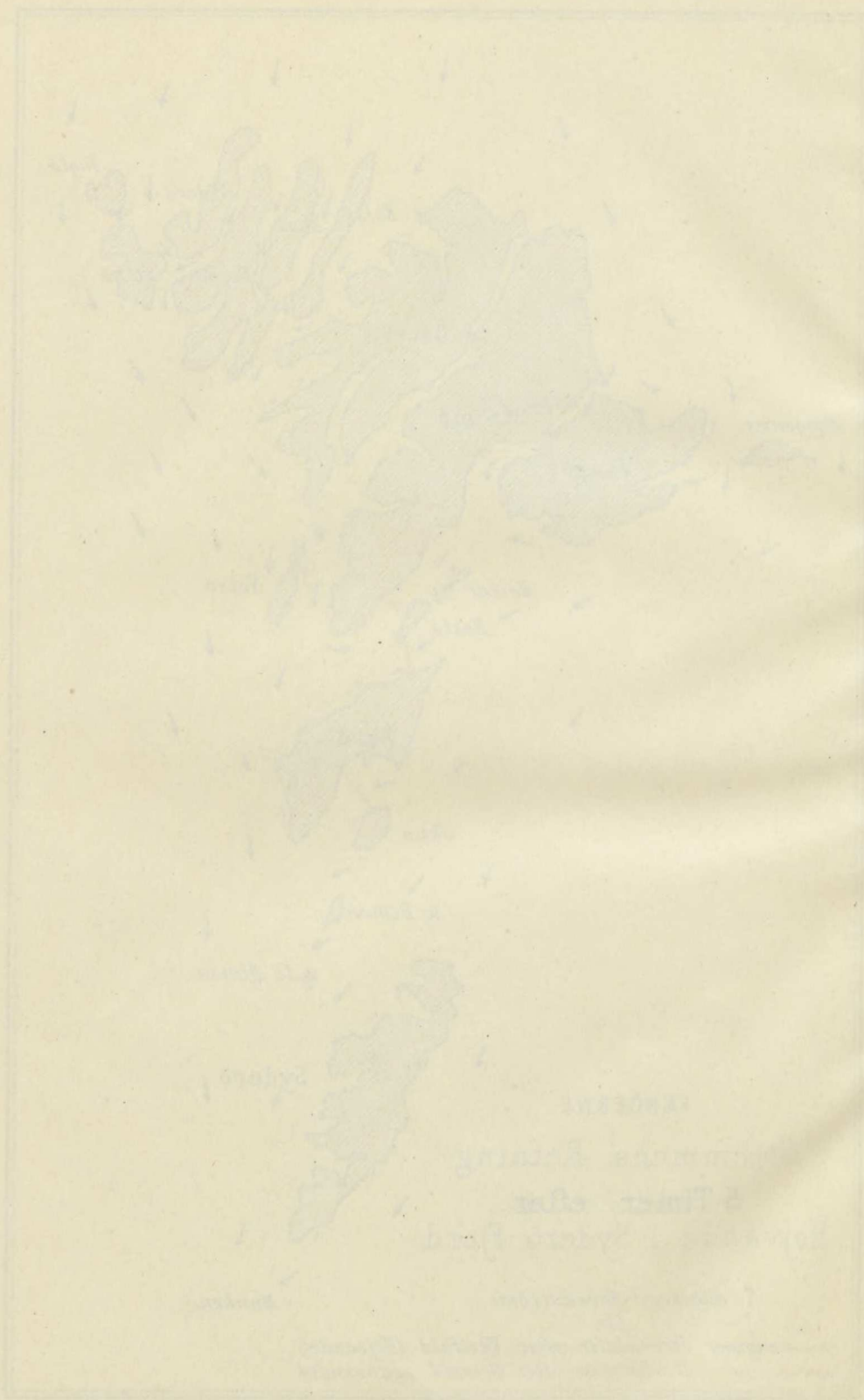
Munken

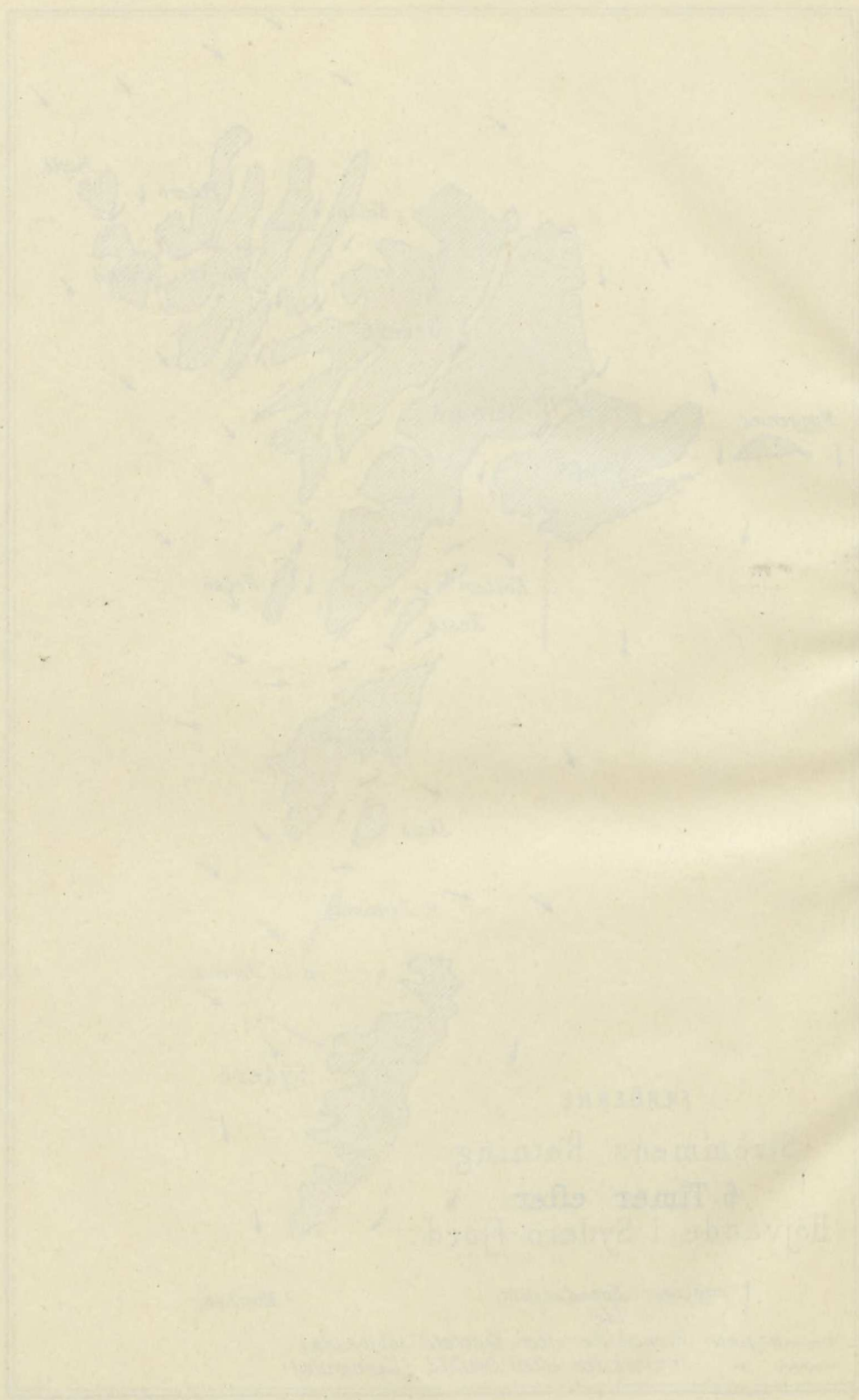

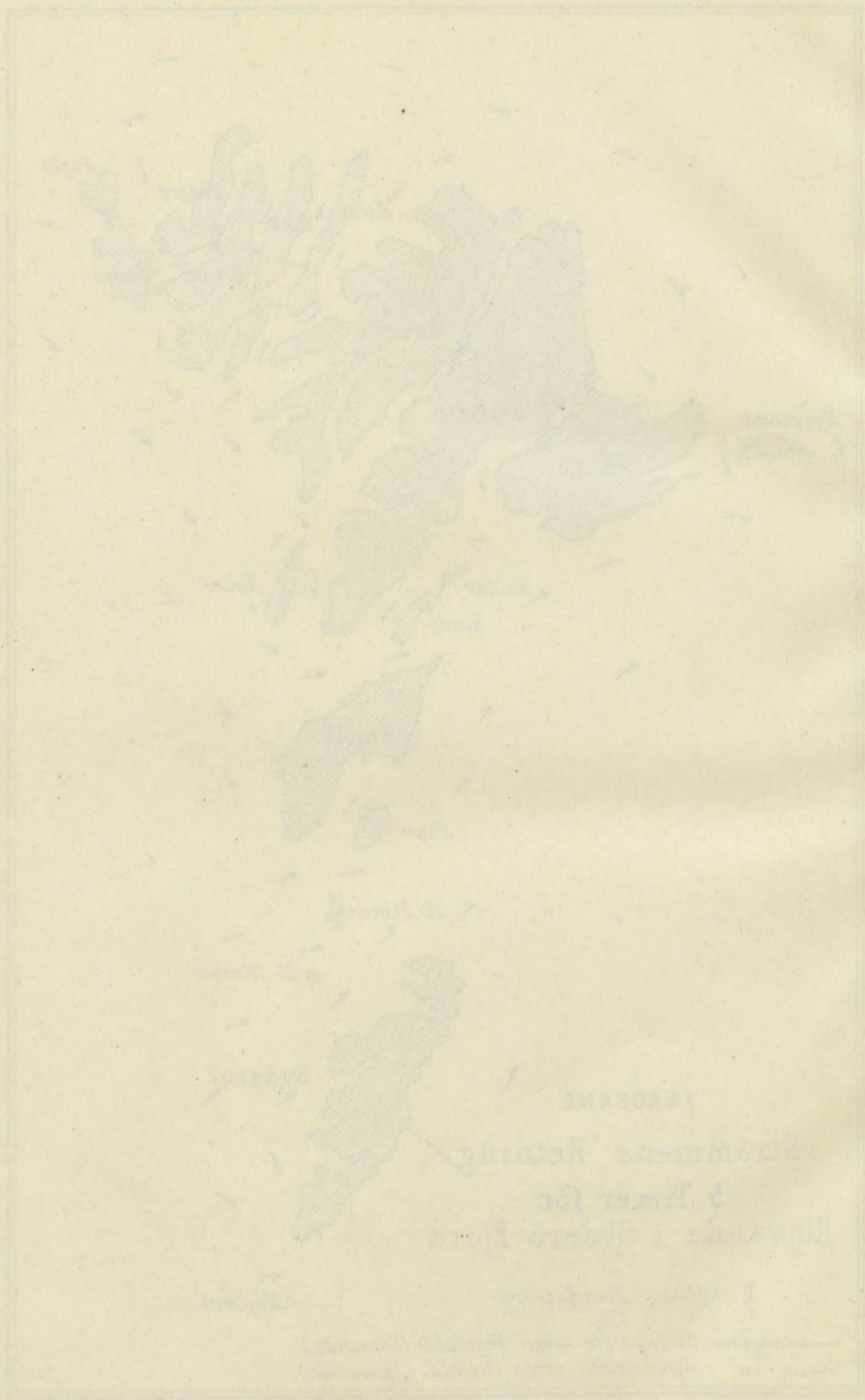

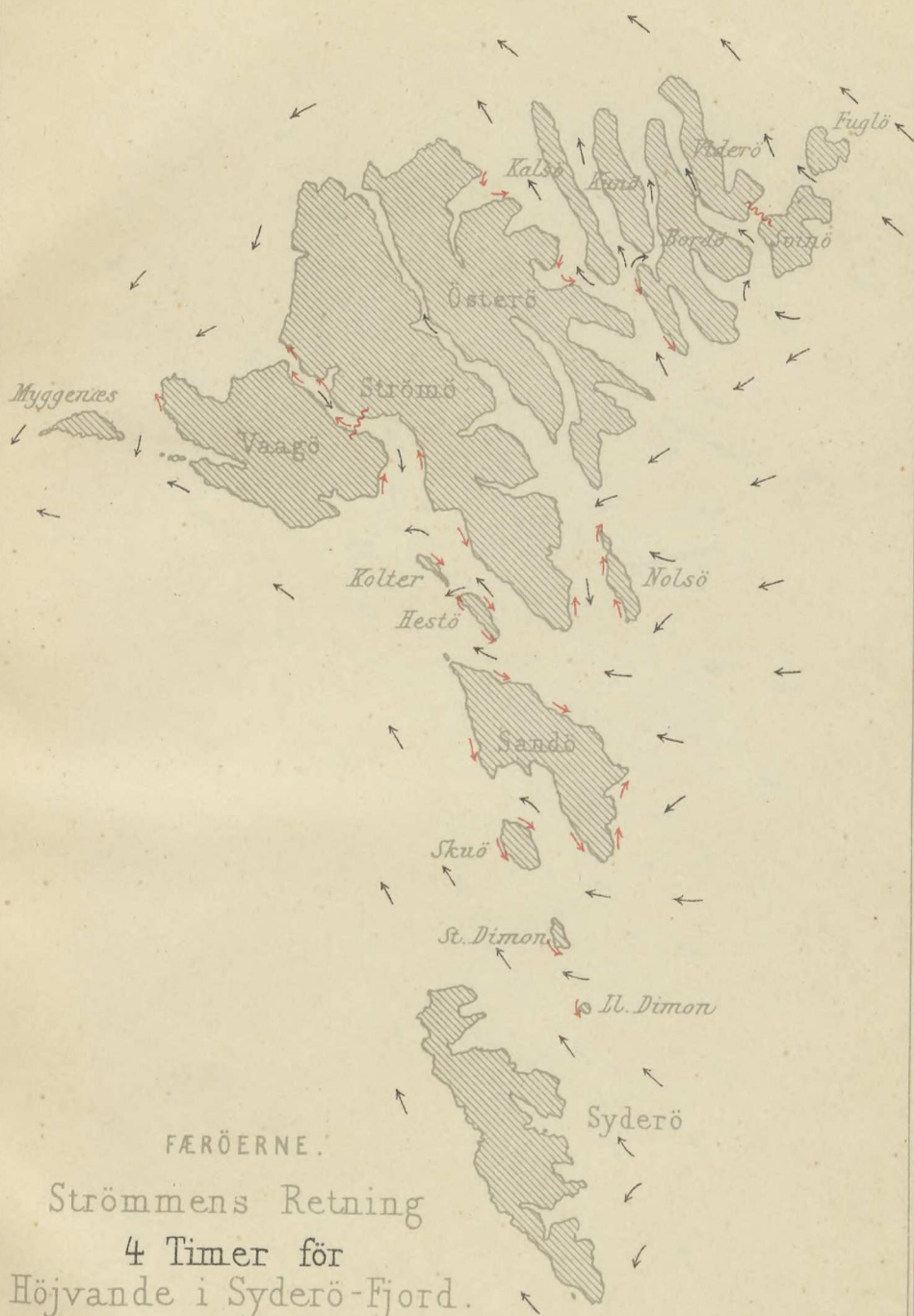

↑ angiver Hovedström
↑ " Ide
~~~~ angiver Strömskifte efter Vestfald (Höjvande)
~~~~ " Strömskifte efter Östfald (Lavvande)

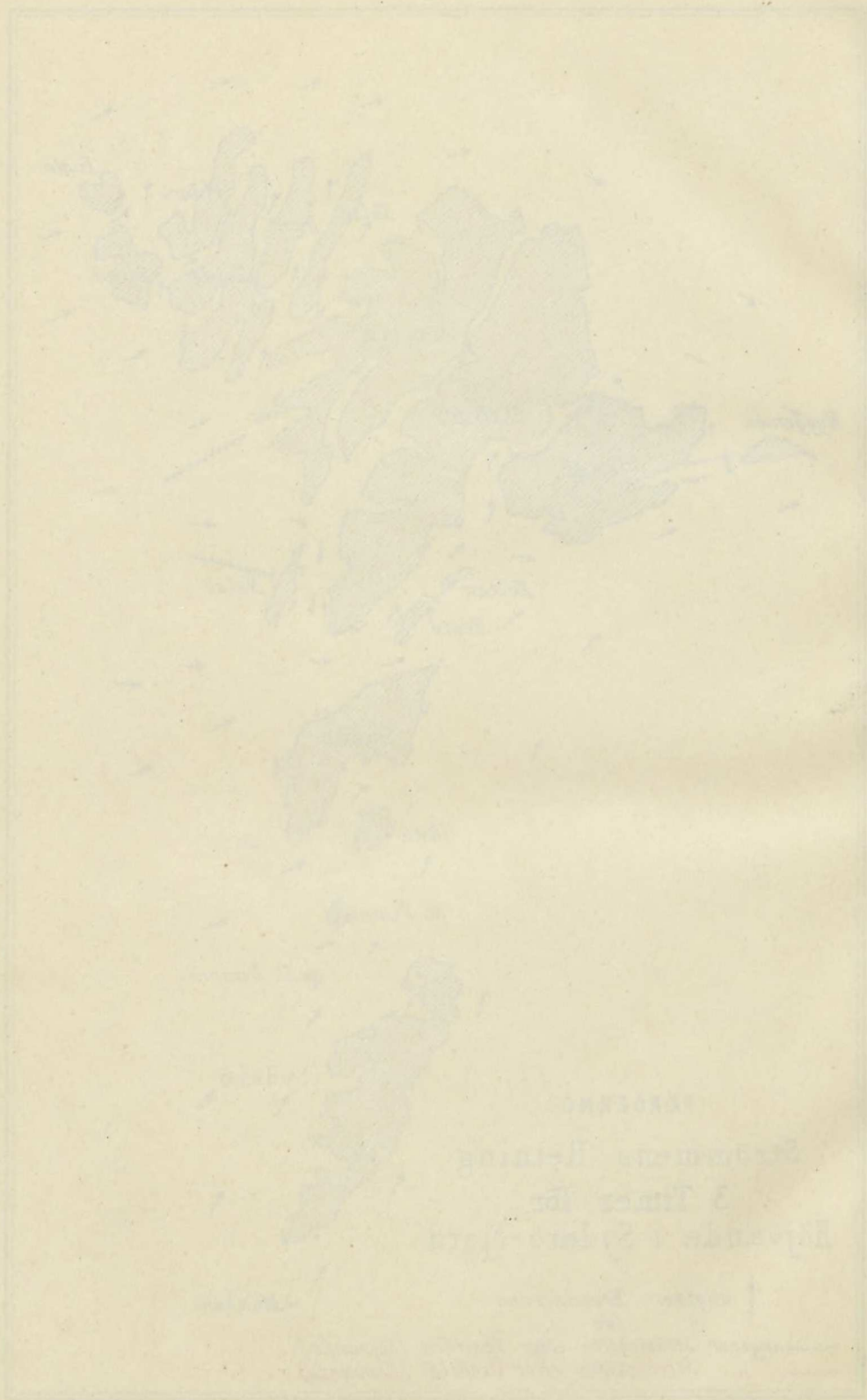

FÆRÖERNE.

Strömmens Retning
3 Timer för
Höjvande i Syderö-Fjord.

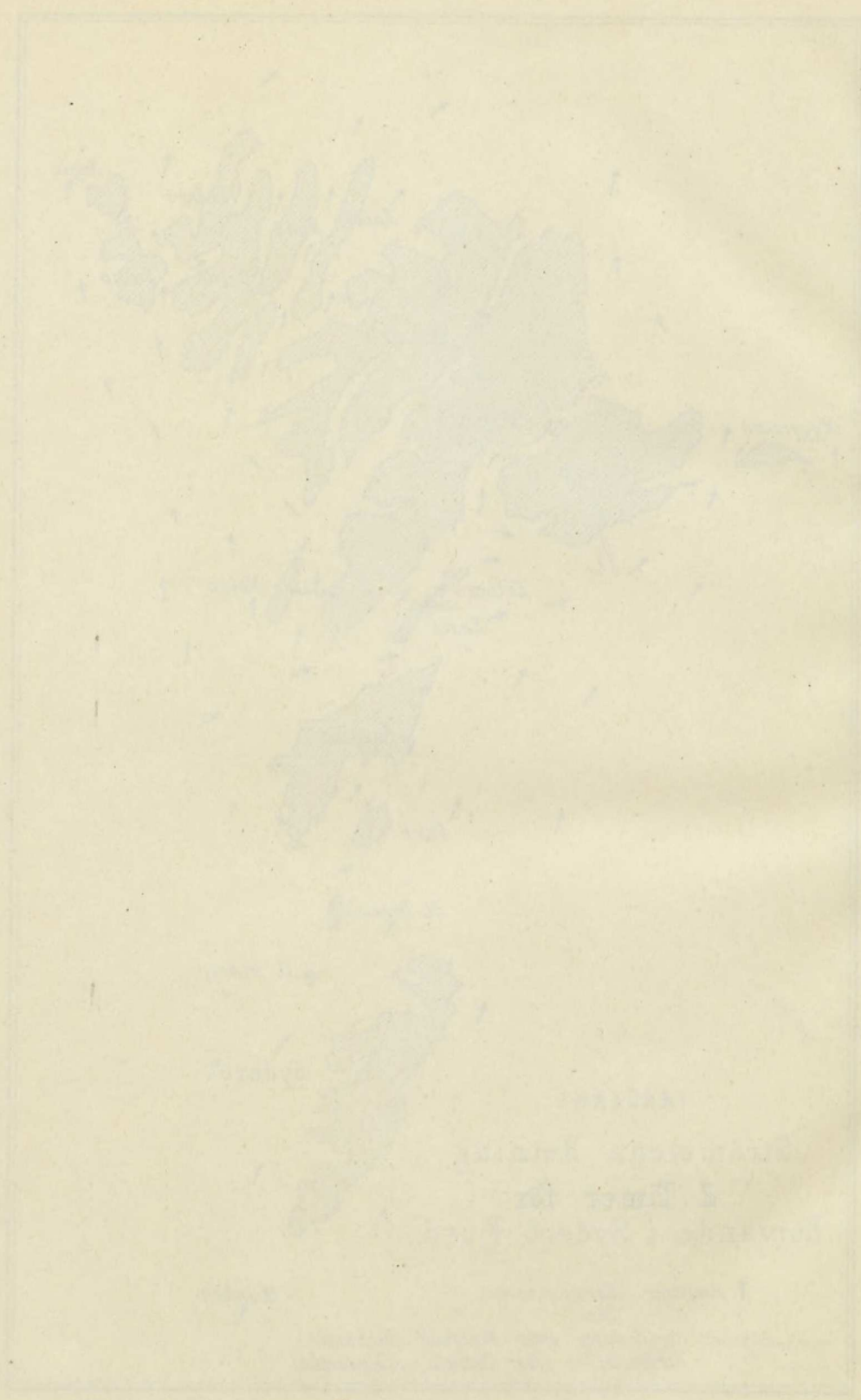
↑ angiver Hovedström
↑ " Ide

~~~~~ angiver Strömskifte efter Vestfald (Höjvande)
~~~~~ " Strömskifte efter Ostfald (Lavvande)

Exhibition
of the
British
Museum
of Natural History
London

↑ angiver Hovedström
 ↑ " Ide
 ~~~~~ angiver Strømskifte efter Vestfald (Højvande)
 ~~~~~ " Strømskifte efter Ostfald (Lavvande)

Forandringer og Tilføjelser Nr. 3.¹⁾

til

Den Færøske Lods.

Tredie Udgave 1907.

Kort Nr. 222 rettes til: Kort Nr. 224.

Linie 8 f. o. „og „Tidsskrift for Søvæsen““ udgaar.

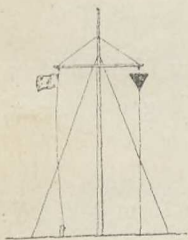
Linie 7 f. n. Efter *Klaksvig* tilføjes samt *Sand* og *Midvaag*.

Side
IV og V.

1.

7.*

Thorshavn. Stormvarsel-Station. Paa Stationen findes en Signalmast 27 og 45. med Raa, en Kasse, hvori Vejrberetningerne opslaas, samt en Barograf. Signalmasten staar paa Skansen. Kassen til Vejrberetning er anbragt paa Gavlen af et Hus ved *Østre-Vaag*.

Signalmast til Stormvarsel. Signal hejst for: Storm fra SV.; Vinden drejer til højre.

Stormvarslerne vises fra Masten, hvor der under den ene Raanok hejses følgende Signaler:

1 Ballon, der betyder „Uro i Vejret, saa Storm kan ventes, se Telegrammerne.“

1 Kegle med Spidsen opad, der betyder: „Storm fra NV.“

1 Kegle med Spidsen nedad, der betyder: „Storm fra SV.“

2 Kegler med Spidsen opad, der betyder: „Storm fra NØ.“

2 Kegler med Spidsen nedad, der betyder: „Storm fra SØ.“

Ballon og Kegler er sorte.

Under den anden Raanok kan samtidig hejses:

1 rødt Flag, der betyder: „Vinden drejer til højre“ (med Solen).

2 røde Flag, der betyder: „Vinden drejer til venstre“ (mod Solen).

Om Natten erstattes et hvilket som helst af disse Signaler med en rød Lanterne.

Fra Meteorologisk Institut i *København* sendes hver Formiddag et Telegram med Angivelse af Vejrliget ved *Christianssund*, *Shetlands-Øerne*, *Hebriderne*, *Reykjavik* og *Seydisfjördr*. Desuden sendes, naar der er Anledning

¹⁾ Forandringer og Tilføjelser, der har været optaget i Nr. 1 og 2, er medtaget i Nr. 3. De ny Forandringer og Tilføjelser er mærket med *.

dertil, Stormvarsel-Telegrammer. Fra *Thorshavn* telefoneres Vejr- og Stormvarsel-Telegrammerne til følgende Pladser, hvor Meddelelserne opslaas i udhængte Kasser: *Viderejde, Klaksvig, Ejde, Fuglefjord, Vestmanhavn, Midvaag, Sand, Tveraa* og *Vaag paa Syderø*.

28. **Sumbø Fyr** paa *Akraberg*, paa *Syderø* SØ.-Pynt. Det er et hvidt Vinkel-fyr, der viser To-Blink hver 20^s, Blink c. 3^s, Mørke c. 3^s, Blink c. 3^s, Mørke c. 11^s, fra c. N. 35° Ø. gennem Ø. til S. 25° Ø., Fem-Blink hver 20^s, Blink c. 1^s, Mørke c. 1^s, Blink c. 1^s, Mørke c. 1^s, Blink c. 1^s, Mørke c. 1^s, Blink c. 1^s, Mørke c. 1^s, Blink c. 1^s, Mørke c. 11^s, fra S. 25° Ø. gennem S. til S. 10° V. Et-Blink hver 20^s, Blink 9^s, Mørke 11^s, fra S. 10° V. til c. S. 80° V. Flammens Højde 94 m. Synsvidde og Lysevne: 21 Sm. Linseapparat af 2den Orden. Hvidt, rundt, 14 m højt Taarn.
Linje 5 f. n. (Kort Nr. 188) rettes til: (Kort Nr. 224).
29. *Vaag*. Til Havnen henregnes Farvandet inden for en Linie fra Fyrpælen paa N.-Siden af Fjorden til en hvidmalet Sten paa S.-Siden af Fjorden.
Den Del af Havnen, der ligger S. for *Krossled*, er forbeholdt fremmede Fartøjer. Denne Del af Havnen er begrænset, saa vel paa Ø.-Siden som paa V.-Siden, af en Linie trukket mellem en firkantet, hvid Træplade paa Fjordens N.-Side og en lignende Plade paa S.-Siden. Holdebunden her er den bedste paa Fjorden.
30. Linie 9 f. n. (Kort Nr. 201) rettes til: (Kort Nr. 224).
- * 31. Linie 13 f. n. Efter Revet tilføjes: er paa N.-Enden afmærket med en Vager med 2 nedadvendte Koste.
32. *Trangisvaag*. Til Havnen henregnes Farvandet inden for en Linie mellem Tangen ved *Birgishavn* og *Husegaards Aa*, Grænsen er paa begge Sider af Fjorden markeret ved en hvidmalet Sten.
- * 33. **Kvalbø-Fjord. Afmærkning.** En rød Spidstønde ligger 75 m NV. t. V. fra *Flesen* i 22 m Vand. Tønden drev bort under en Storm i November 1911 og er endnu ikke udlagt igen.
- 33, 38 og 53. **Telegraf-Kablet** mellem *Skopen* og *Kirkebø* er optaget. Et Telegraf-Kabel ligger fra *Skopen* til *Hestø* SØ.-Pynt og et andet fra Midten af *Hestø* NØ.-Kyst til lidt N. for *Velbestad* paa *Strømø*.
37. **Hestø Fyr** paa *Hestø* SØ.-Pynt er et hvidt Lynfyr, der hver 3^s viser Et-Lyn, Lyn c. $\frac{1}{3}$ ^s, Mørke c. $\frac{2}{3}$ ^s. Det lyser fra c. N. 80° Ø. gennem Ø., S. og V. til c. N. 65° V. Flammens Højde: 75 m. Synsvidde og Lysevne: 9 Sm. Linseapparatet af 6te Orden. Hvidt, firkantet, 4 m højt Træhus med rød, vandret Stribe. Ingen Vagt ved Fyret.

Midvaag. Til Havnen henregnes Farvandet inden for en Linie, draget fra Sogneskellet mellem *Midvaag* og *Sandevaag* Sogne, tværs over Bugten i *Midvaag*. Grænsen betegnes om Dagen ved 2 hvide Stentavler, en paa hver Side af Bugten, og om Natten ved en Lanterne paa N.-Siden af Bugten, der viser grønt Lys over Havnens Territorium, rødt Lys udefter.

40.

Sørvaag. Paa *Ørgin heiman fyr* Lið, paa S.-Siden af Fjorden, brænder en Lanterne, der viser grønt Lys fra S. 88° V. gennem V. til N. 70° V., rødt Lys fra N. 70° V. til N. 46° V. Grænselinien mellem det grønne og røde Lys angiver Havnens N.-Grænse. Brændetid 20. Juli—20. Maj.

43.

Til Havnen henregnes Farvandet S. for en Linie fra Fyrpælen til *Klyvarnar*.

Myggenæs Fyr ligger paa *Myggenæs-Holm* NV.-Pynt. Det er et hvidt Lynfyr, der hver 20^s. viser Tre-Lyn, Lyn c. $\frac{1}{3}$ ^s, Mørke c. $3\frac{2}{3}$ ^s, Lyn c. $\frac{1}{3}$ ^s, Mørke c. $3\frac{2}{3}$ ^s, Lyn c. $\frac{1}{3}$ ^s, Mørke c. $11\frac{2}{3}$ ^s. Det lyser fra c. S. 85° Ø. gennem S., V. og N. til c. N. 55° Ø. Fra c. V. til c. NV. skjules Fyret i større eller mindre Afstand fra Land, mest i Retningen VNV., hvor Fyret gaar i Skjul c. $\frac{1}{3}$ Sm fra Fyret. Flammens Højde: 125 m. Synsvidde og Lysevne: 25 Sm. Linseapparat af 3die Orden. Hvidt, rundt 14 m. højt Taarn.

43.

Nolso Fyr er et hvidt Blinkfyr, der hver $\frac{1}{2}$ Minut viser Et-Blink, Blink c. $2\frac{1}{2}$ ^s, Mørke c. $27\frac{1}{2}$ ^s. Lysevne: 28 Sm.

44.

Borin Vinkelfyr. Der tilføjes: rødt Lys fra N. 30° V. til Land.

Thorshavn. (Kort Nr. 166) rettes til: (Kort Nr. 224).

45.

Telegraf-Kablet, der er landet ved *Sandegærde*, er afmærket med to røde og hvide Normal-Telegraf-Baaker. Forbaaken staar 50 m fra Kysten paa Pyn-ten N. for *Sandegærde*, Bagbaaken 56 m N. 50° V. fra Forbaaken. Holdt overet angiver de Kablets Retning fra et Punkt c. 1 Kbl fra Land og til Søs.

Thorshavn Fyr. Fyret paa Skansen er et Fyr med Formørkelser, c. 12 Formørkelser hver 1 Minut, Lys c. 3^s, Mørke c. 2^s. Lyset er grønt fra c. N. 34° Ø. til N. 38° Ø., hvidt fra N. 38° Ø. til N. 47° Ø., fri N. om *Høgnebue*, rødt fra N. 47° Ø. til N. 60° Ø., grønt fra N. 60° Ø. gennem Ø. til S. 42° Ø., hvidt fra S. 42° Ø. til S. 33° Ø., rødt fra S. 33° Ø. gennem S. til S. 17° V., grønt fra S. 17° V. til S. 55° V., rødt fra S. 55° V. til V. Endvidere viser det svagt hvidt Lys fra V. til c. N. 67° V. Hvidt, 12 m højt Fyrtaarn. Flammens Højde: 25 m. Lysevne for hvidt Lys: 16 Sm, Synsvidde: 15 Sm. Synsvidde og Lysevne for rødt Lys: 12 Sm, for grønt Lys: 10 Sm. Linseapparat af 4de Orden. Brændetid: 20de Juli—20de Maj. Tilses kun 1 Gang i Døgnet.

45.

Ved Benyttelsen af *Thorshavn* Fyr advares Skibsførere, der, kommende S. fra, søger Ankerplads paa *Thorshavn* Red, mod at holde Fyrets S.-lige, hvide Vinkel længere, end til *Glivursnæs* er godt passeret, og Skibsførere, der kom-

Side

mer N. fra eller Ø. fra, mod at holde Fyrets N.-lige, hvide Vinkel længere, end til *Borin* Fyr haves i S. 30° Ø., og altsaa begynder at vise hvidt, fast Lys.

Linie 19—16 f. n. Stykket: „Den røde Lanterne lyser, naar man er for Ø.-lig“, rettes til: „Den røde Lanterne staar ØSØ. for Hospitalet, den lyser fra c. S. 59° Ø. til c. S. 35° Ø. Den grønne Lanterne staar paa V.-Siden af *Tingnæs*, den lyser fra S. 31° Ø. gennem S. ind til Land“.

* 45. Linie 15 f. n. 1ste September—1ste Maj rettes til: 20de Juli—20de Maj.

Linie 10 f. n. Efter *Tingnæs* tilføjes: Den S.-lige Grænse for Havnen dannes af en Linie trukket fra S.-Pynten af *Skansetange* til S.-Pynten af *Vidarnæs*. Grænselinien er betegnet ved 2 Baaker med hvid Skive, mærket med et rødt „H“; Baakerne staar paa *Aalekær*.

45. Se foran under Side 27.

* 46. Toning 21. Fyrtaarn og Signalmast er tilkommet.

* 48. **Kvalvig.** Havnegrænsen betegnes ved 2 Varder, den ene paa N.-Siden af Fjorden, den anden paa S.-Siden.

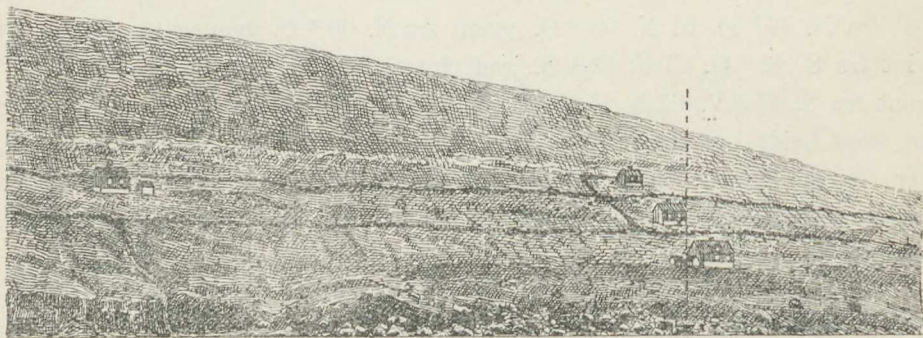
48, 50 og 53. **Telegraf-Kabel.** Mellem *Strømø* og *Østerø* ligger et Telegraf-Kabel ved *Nordskaale*, lidt N. for *Sundelaget*.

52. *Vestmanhavn.* Til Havnen henregnes Farvandet inden for en Linie mellem *Fiskinakudla* og *Gränanes*. Grænsen er paa begge Sider markeret ved en Varde.

53. **Strænder Fyr** ligger 250 m S. 20° V. fra *Sjov Kirke*. Fyret er et Lyn-fyr og viser Et-Lyn hvert 3^s, Lyn c. $\frac{1}{3}$ s., Mørke c. $2\frac{2}{3}$ s. Lyset er rødt fra c. N. 55° Ø. til S. 89° Ø., grønt fra S. 89° Ø. til S. 11° Ø., hvidt fra S. 11° Ø. til c. S. 5° Ø. Flammens Højde: 24 m. Fyret vises fra et hvidt, firkantet, 4 m højt Træhus med rød, vandret Stribe. Synsvidde og Lysevne for henholdsvis hvidt, rødt og grønt Lys: 9 Sm, 6 Sm og $4\frac{1}{2}$ Sm. Linseapparat af 6te Orden, Tilses kun 1 Gang i Døgnet.

* 54. Linie 13 f. o. trukket sammen rettes til: trukket godt sammen.

Toning 35 udgaar, i Stedet for indsættes nedenstaaende Toning 35.

35. Første Gærde S. for Skolen i *Glibre*.

To Huse Kant i Kant,

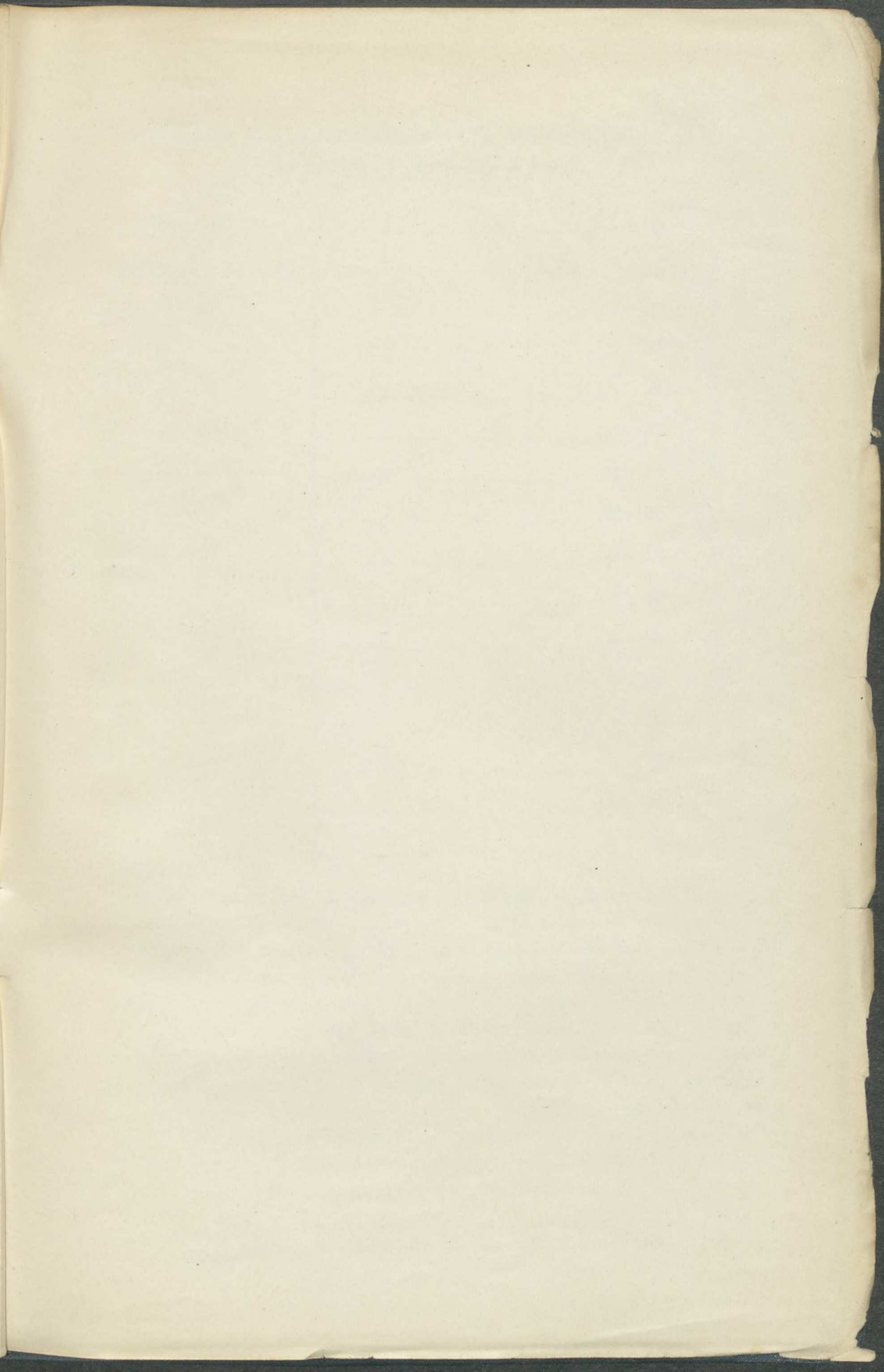
Paa V.-Siden af *Kongshavn* staar en Kulhulk paa Grund tæt ved Land. Man kan lægge til ved Bagbords Side af Hulken og fylde Kul og Vand. Tæt ved Hulken er 3,8 m Vand. Agten for Hulken ligger en Varpebøje.

Fuglefjord. Paa Ø.-Siden af Fjorden findes en Bro med 5 m Vand ved Yderenden. Kul og Vand kan fyldes ved Broen, der bør søges S. fra. Ud for Broen ligger 2 Fortøjtønder. 56. *

Toning 60. Hus tilkommet til højre for Skuret. 60. *

Klaksvig. Til Havnen henregnes Farvandet inden for en Linie, trukket mellem to Pæle, en paa hver Side af Indløbet.

Kvannesund. S. for Snævringen ligger i Sommerhalvaaret en Fortøjtønde. 61. *

**Omtrentligt Højvandsklokkeslæt*). Middelklokkeslæt i
Greenwich, i Syderø-Fjord.**

Ny- og Fuldmaane					6 t. 33 m.	Dag er
som den paagældende
Dag, da Maanen er
nærmest ved Jorden,
+ 2 ^{m.} for hver Dag
(indtil c. 15 Dage),
efter eller før den Dag,
+ 2 ^{m.}
1 Dag efter Ny- og Fuldm.					7 - 17 -	
2 Dage — — — —					8 - 05 -	
3 — — — — —					8 - 57 -	
4 — — — — —					9 - 49 -	
5 — — — — —					10 - 41 -	
6 — — — — —					11 - 33 -	
7 — — — — —					12 - 25 -	
8 — — — — —					1 - 17 -	
9 — — — — —					2 - 09 -	
10 — — — — —					2 - 53 -	
11 — — — — —					3 - 36 -	
12 — — — — —					4 - 20 -	
13 — — — — —					5 - 04 -	
14 — — — — —					5 - 48 -	
15 — — — — —					6 - 32 -	

Ønsker man at vide, hvorledes Strømmen løber ved *Færoerne* en bestemt Dag til et bestemt Klokkeslæt, søger man i Tabellen Højvandsklokkeslættet i *Syderø-Fjord* til den paagældende Dag. Naar man har fundet dette, søger man det Strømkort, der svarer til det Klokkeslæt, hvortil man ønsker at kende Strømmen, ved fra det første Kort at gaa lige saa mange Kort frem eller tilbage, som det Klokkeslæt, hvortil man vil kende Strømmen, er større eller mindre end det i Tabellen fundne Klokkeslæt. Er dette f. Eks. omtrent 7^{t.}, og man ønsker at kende Strømmen Kl. 3, benyttes Strømkortet for 4 Timer før Højvande i *Syderø-Fjord*.

Skal man benytte Tabellen til Stadighed, vil det være praktisk med Blyant at udfylde de i Tabellen ledige Rubrikker med Dato samt at sætte et Mærke ved de Dage, hvor Maanen er nærmest ved Jorden.

*) Ved Ordet „Højvande“ paa Strømkortene forstaas „Strømskifte efter Vestfald“; ved „Højvandsklokkeslæt“ forstaas „Klokkeslæt for Strømskifte efter Vestfald“.

